

**KIBRIS TÜRK
GENÇLİK KONGRESİ**

**II. KIBRIS TÜRK
GENÇLİK KONGRESİ
RAPORU**

28-29 Ağustos 2021

Rauf Raif Denктаş
Kültür ve Kongre Sarayı
Gazimağusa

EĞİTİMDE
GENÇLİK
İNİSİYATİFİ
2019

İÇERİK LİSTESİ

ÖN SÖZ.....	1
GİRİŞ	3
ÇEVRE KOMİTESİ	4
EĞİTİM KOMİTESİ.....	26
EKONOMİ KOMİTESİ	42
KÜLTÜR KOMİTESİ.....	53
SAĞLIK KOMİTESİ	63
TEKNOLOJİ KOMİTESİ.....	82
TOPLUM A KOMİTESİ	94
TOPLUM B KOMİTESİ	111
EKİBİMİZ.....	126

Ön Söz

İlk kez düzenlendiği 2019 yılından beridir Kıbrıslı Türk gençlerin sesini duyurmakta eşsiz bir fırsat yaratan Gençlik Kongresi'nin ikincisi 28 ve 29 Ağustos 2021 tarihlerinde Rauf Raif Denктаş Kültür ve Kongre Sarayı'nda gerçekleşmiştir. Adanın dört bir tarafından başarılı başvuruları ile aramıza katılan onlarca delegenin yanında kotalarına göre tüm belediyeler, belediye dışı bölgeler ve siyasi partilerden gençlerin de davet yolu ile katılım gösterdiği Kongre aracılığıyla Kıbrıslı Türk gençlerin sesini duyurma, fikirlerini tüm dünya ile paylaşma adına önemli bir adımı atmış bulunuyoruz.

Birleşik Krallık Kıbrıslı Türk Öğrenci Federasyonu, Eğitimde Gençlik İnisiyatifi, İskele Karpaz Gençlik Derneği, Lefkoşa Gençlik Derneği ve Mağusa Gençlik Birliği olmak üzere beş paydaş bağımsız gençlik ve öğrenci örgütü tarafından organize edilen II. Kıbrıs Türk Gençlik Kongresi Raporu'nu sizlere sunmaktan kıvanç duyuyorum.

II. Kongre, Doğu Akdeniz Üniversitesi ve Uyuşturucu ile Mücadele Komisyonu ana sponsorluğunda ve Noyanlar Group of Companies, Ekor, Darro Vakfi, Kıbrıs Türk Sanayi Odası, Dağlı Trading, Uzun Group of Companies, Further Soft Inc. ve Magic Touch destek ve katkıları ile hayat bulmuştur. Tüm destekleyici kurum ve kuruluşlara teşekkürlerimi bir kez daha sunmak isterim.

Yedi ayrı alandaki sekiz komitede saatlerce süren tartışmaların bir sonucu olan raporumuz, tarihte ilk defa biz gençlerin sesini bu denli derinlikli bir doküman içerisinde sunma fırsatını bizlere vermektedir. Bu Kongre'nin gerçekleşmesinde ve raporlarını hazırlanmasındaki emekleri asla ödenemeyecek olan gönüllü ekiplerimize ne kadar teşekkür etsem azdır.

COVID-19 salgınının zorlu koşullarında sıfır tolerans anlayışı ile güvenliğimizi sağlayan Sağlık ve Güvenlik Kurulumuz başta olmak üzere tüm ekiplerimiz gecelerini gündüzlerine katarak hayatları boyunca unutmayacağı bir etkinliği başarı ile sonuçlandırmıştır. Çalışma arkadaşları olarak hepsi ile gurur duyuyorum. Bu ekiple çalışmak bir onurdu.

Yoğun emekler ile harmanlanan bu rapor onlarca gencin saatlerce tartişmasının bir sonucu olarak bugun karşınızdadır ve Kıbrıslı Türk gençliğinin bugünkü düşüncelerine uzun yıllar boyu ışık tutacaktır.

II. Kıbrıs Türk Gençlik Kongresi Raporu'nu saygılarımla huzurlarınıza sunarım.

Kıbrıs Türk Gençlik Kongresi
Organizasyon Komitesi Başkanı
Mustafa zbilgehan

Giriş

28 ve 29 Ağustos 2021 tarihleri arasında Rauf Raif Denktaş Kültür ve Kongre Sarayı'nda düzenlenen II. Kıbrıs Türk Gençlik Kongresi, çeşitli belediye ve siyasi partilerden gelen katılımcıların yanı sıra, bireysel başvuru yolu ile katılan toplam 150 gencin katılım göstermesi ile gerçekleşmiştir.

Kongrede, çevre, eğitim, ekonomi, kültür, sağlık, teknoloji ve toplum (A ve B olmak üzere iki komite) alanlarında 8 ayı komitede tartışmalar gerçekleşmiş ve kararlar alınmıştır.

Komitelerde görüş belirten, tartışan ve karar alan her kesimden 18 – 30 yaş arasında genç katılımcıların yanı sıra, 2 moderatör, 2 raportör ve 1 teknik ekip olmak üzere Organizasyon Komitesi ve Teknik Komite üyelerimiz de yer almıştır.

Kongre raporunda her komitenin iki gün boyunca yoğun bir çalışma ile toplam 20 saat tartıştığı ana ve alt başlıkların yanı sıra öne çıkan argümanlar ve alınan kararlar yer almaktadır. Ana başlıklar ilgili komitenin ele aldığı genel temaları tanımlarken, alt başlıklar ise genel temalar altında yer alan daha detaylı tartışılan konulardır. Bunun yanı sıra, raporun düzeninde ana ve alt başlıklar bünyesinde ana argümanlar ve oylama sonucu alınan kararlar yer almaktadır. Ana argümanlar komitenin verdiği kararları değil, her alt başlık için ayrılan belirli zamanda komite katılımcılarının ortaya attıkları fikir ve yaptıkları tartışmaları özetleyen tanım ve tespitlerdir.

Buna göre, bazı alt başlıklarda bu ana argümanlar ve tartışma sonucu bir karar alınırken, bazı alt başlıklarda ana argümanlar özetlenmiş ancak oylama yapılmamış ve karar alınmamıştır. Karar alınan alt başlıklarda ise kararın hangi koşulda alındığı (oy çokluğu, oy birliği veya eşit dağılım) belirtilmiştir. Ayrıca, karar tanımının yanı sıra, oy dağılımının evet, hayır ve çekimser arasında olan oranına da açıkça yer verilmiştir. Raporlama tamamen anonim olup, tarafsız bir süreçle yazılmıştır.

Saygılarımla.

Kıbrıs Türk Gençlik Kongresi
Organizasyon Komitesi Asbaşkanı
Oğuz Ufuk Haksever

Çevre Komitesi

Çevre ve Eğitim

Çevre Eğitiminin Arttırılması

- Ana Argümanlar:

Görseller eğitimde daha çok kullanılabilir, doğa hakkında büyük posterler okulun duvarlarına asılabilir.

Karbon ayak izi hakkında bilgilendirmeler yapılmalıdır.

Rol modeller gösterilmelidir, bilen kişiler tarafından yapılan sunumlar etkili olabilecektir.

Çocuklara küçükken fiş kapatmak, suyu tutarlı kullanmak gibi eğitimler verilmelidir. İlkokul çocuklarına küçük yaşta aşılınması için negatif olayları aktarmak, doğaya empati kurmasını sağlamalıyız, doğada sadece insan yoktur.

Orman yangınları coğrafya dersi içerisinde olmalı, bilgilendirmelere daha küçük yaşta başlanması gerekir.

- Soru 1: Çevre bilinci açısından evde verilen eğitim okula kıyasla daha verimli ve etkili midir?
- Karar: Oy çokluğu ile çevre bilinci açısından evde verilen eğitim okula kıyasla daha verimli ve etkili olduğu kararına varıldı.
- Oy Dağılımı: Evet – %84,6, Hayır – %15,4, Çekimser – %0.
- Soru 2: Çevre ile alakalı derslerin sayısı ve derinliği arttırılmalı mıdır?
- Karar: Oy çokluğu ile çevre ile alakalı derslerin sayısı ve derinliğinin arttırılması gerektiği kararına varıldı.
- Oy Dağılımı: Evet – %84,6, Hayır – %15,4, Çekimser – %0.

Okul ve Aile Eğitimi

- Ana Argümanlar:

Okulda kısıtlı bir sürede öğrenilir, öğretmene bağlıdır. Bu nedenle aile de çevre eğitimine dâhil olmalıdır.

Aile çevre hakkında iyi bir eğitim almadıysa bunu kendi çocuğuna yansıtması zordur.

Bir diğer görüş ise okulda verilen eğitimle kişilerin eğitebileceğini ve bunun evdeki eğitime de etkisinin çok büyük olacağını savunmaktadır.

Aileden veya okuldan eğitim alınmazsa bile toplumdan alabilmesi gereklidir. Toplum bilinci önemlidir.

- Bu konuda bir soru sorulmamış, karar üretilmemiş ve oylama yapılmamıştır.

Orman Yangınları

Dünyadaki Orman Yangınları

- Ana Argümanlar:

Plastik atıklar, şişe kapakları, cam atıklar mercek görevi görmektedir.

İzmaritler yangınların başlangıcına sebep olmaktadır.

Yağan yağmurlar toprağı yeterince soğutmamaktadır.

Çam ağaçlarındaki kozalaklar yangın sebeplerinden biridir.

Yangınların kasti olup olmadığı da aynı zamanda gündemdedir.

İnsanların doğaya verdiği zarar, doğayı değiştirir ve doğa da etki olarak yangını geri verir.

Yangınlar ekosisteme bağlıdır.

- Bu konuda bir soru sorulmamış, karar üretilmemiş ve oylama yapılmamıştır.

Orman Yangınlarının Doğaya Kısa ve Uzun Vadede Etkileri ve Alınabilecek Önlemler

- Ana Argümanlar:

- Etkiler:

Akasya, harnup ve zeytin kökleri uzun olduğu için yangınlardan diğer ağaçlara göre daha az etkilenir.

Yanan orman alanlarının uzun vadede imara açılması yanlış ve doğaya zararlıdır, bu alanlar yangınlardan sonra tarım alanına dönüştürülerek doğaya geri kazandırılmalıdır.

Havamızdaki oksijen, nem seviyesi düşecek, hava kuruluğuna sebep olacak ve yangınlar devam edecektir.

Astım gibi solunum yollarına bağlı kronik hastalıklar artabilecektir.

○ Önlemler:

Eğitime ağırlık verilmelidir, ekosistemi tanımak ve tanıtmak önemlidir.

Coğrafya eğitimi eksik ve seçmelidir, bu değişmelidir, bu eğitim bir sorumluluktur.

Çevre alanında eğitilmiş olan insanlar yangınlara müdahale edip karar vermelidir.

- Bu konuda bir soru sorulmamış, karar üretilmemiş ve oylama yapılmamıştır.

Orman Yangınlarının Çıkış Sebebinin Azaltılması ve Yangın Sonrasında Oluşacak Hasarların Azaltılması Açısından Alınabilecek Tedbirler

• Ana Argümanlar:

Çiftçiler devlet tarafından görevlendirilmelidir, otlar sürülmelidir.

Yangın esnasında, yangının büyümemesi ve yangını söndürmek açısından ulaşımın daha hızlı olabilmesi için yollar planlanmalı ve düzeltilmelidir.

Ormanlar temizlenip, bakım yapıp düzenli olarak denetim yapılmalıdır.

Isı haritalaması sayesinde yangınların önüne geçilebilir.

Orman Dairesinde dönemlik işçi yerine kadrolu işçi alınmalıdır.

Yapay göletlerin oluşumu önemlidir.

Uydulardan ormanlar izlenebilir. Orman bekçileri yerine kameralar işleve geçebilir, sistem daha verimli bir hâle gelir.

- Bu konuda bir soru sorulmamış, karar üretilmemiş ve oylama yapılmamıştır.

Enerji Kaynakları

Teknecik ve Kalecik Elektrik Santrallerinin Çevre Üzerindeki Etkileri

• Ana Argümanlar:

Teknecik Elektrik Santrali eski ve bakımsız bir santraldir. Filtreyle birlikte kirliliğin önüne geçilebilir.

Yanmış yakıt kokusu alınmaktadır ve kara duman eşyaların üstüne yapışmaktadır. Bu enerji kaynaklarından çok daha farklı enerji kaynaklarına yönelmemiz gerekir. Kalecik'teki santralden denize petrol akması oldu, bu akma sonucu denize ve aynı zamanda ekosisteme de zarar verilmektedir.

- Soru: Kuzey Kıbrıs'ın mevcut enerji politikalarını doğru buluyor musunuz?
- Karar: Oy birliği ile Kuzey Kıbrıs'ın mevcut enerji politikalarının doğru bulunmadığı kararına varıldı.
- Oy Dağılımı: Evet – % 100, Hayır – %0, Çekimser – %0.

Enerji Üreticilerinin Fosil Enerji Kaynakları ve Alternatif Enerjiler

- Ana Argümanlar:

Biyolojik enerji sistemini hayvan ve insan atıkları yardımıyla kullanarak enerji elde edebiliriz.

Mesarya Ovasının güney kısımlarında rüzgâr türbini kurulabilir.

Güneş olmayan günlerde enerjisiz kalınmaz, depolanan enerji daha sonra kullanılabilir.

Panellerin konumlandırılması önemlidir.

Güneş başlarda maliyetli olabilir fakat uzun vadede doğaya etkisi halkı motive edecektir ve enerji ihtiyaçları fazlasıyla karşılanacaktır.

- Bu konuda bir soru sorulmamış, karar üretilmemiş ve oylama yapılmamıştır.

Etkili Alternatif Enerji Kaynakları

- Ana Argümanlar:

Devletin kısa vadede değil, uzun vadede enerji politikalarını uygulamalıdır. Planlama eksiktir, enerji üretimi politik bir hâl almıştır.

50 yıl içerisinde fosil yakıtlar bitiyor, Teknecik Elektrik Santrali'ni iyileştirmek çözüm değildir, yeni sistemler şarttır. Sistemi değiştirmek için fosil yakıtın bitmesini beklememek gerekir.

Rüzgâr enerjisi Beşparmak Dağlarının denize paralel olmasından dolayı bizim için çok verimlidir.

Nükleer enerji hem yeşil hem de sürdürülebilir bir enerjidir. Verimli bir enerjidir. Türkiye'de nükleer santraller kurulmalı ve Kuzey Kıbrıs'a sağlanmalıdır.

- Soru 1: Kuzey Kıbrıs'ın coğrafi konumundan ötürü enerji üretimi güneş enerjisi ağırlıklı olmalı mıdır?
- Karar: Oy birliği ile Kuzey Kıbrıs'ın coğrafi konumundan ötürü enerji üretimi güneş enerjisi ağırlıklı olması gerektiği kararına varıldı.
- Oy Dağılımı: Evet – %84,6, Hayır – %0, Çekimser – %15,4.
- Soru 2: Kuzey Kıbrıs'ta nükleer enerji yönetimi yapılabilir mi?
- Karar: Oy birliği ile Kuzey Kıbrıs'ta nükleer enerji yönetimi yapılamayacağı kararına varıldı.
- Oy Dağılımı: Evet – %100, Hayır – %0, Çekimser – %0.

Enterkonnekte Sistem ve Çevre

- Ana Argümanlar:

Tamamen Türkiye'den enerji alınmamalıdır, paylaşılmalıdır.

Doğa için güzeldir fakat altyapımız yeterli değildir.

Enterkonnekte olarak enerji verimliliği artabilir.

- Soru: Kuzey Kıbrıs ve Türkiye arasında tek yönlü (sadece Türkiye'den Kuzey Kıbrıs'a) enterkonnekte sistemin olmasını doğru buluyor musunuz?
- Karar: Oy çokluğu ile Kuzey Kıbrıs ve Türkiye arasında tek yönlü enterkonnekte sistemin olmasının doğru olmadığı kararına varıldı.
- Oy Dağılımı: Evet – %15,4, Hayır – %84,6, Çekimser – %0.

Gelecek Enerji Politikaları

- Ana Argümanlar:

Fosil yakıt bazlı enerji bitirilmelidir. Yenilenebilir enerji kaynaklarına geçilmelidir.

Kısa vadede yapılabilecek şeyler de vardır. Çevreyle uyumlu ürünlerin ithalatı önemlidir.

Evirici (inverter), A++ ürünlere halk teşvik edilmelidir.

Enerji üretimi gibi aynı zamanda enerjinin kullanımına da yaşantımızda daha önemli bir hâl almalıdır.

Evlerine panel kurmak isteyen kişilere de teşvik verilmelidir, şirketler gibi bireyler de aynı fırsattan faydalanmalıdırlar.

- Soru: Uygulanmakta olan solar panel kotalarını doğru buluyor musunuz?
- Karar: Oy birliği ile solar panel kotalarının yanlış olduğu kararına varıldı.
- Oy Dağılımı: Evet – %0, Hayır – %100, Çekimser – %0.

Hayvan Hakları

Kuzey Kıbrıs'ta Çevre ve Hayvan Hakları Örgütlenmesi

- Ana Argümanlar:

Altın Patiler Derneği, Taşkent Doğa Parkı, SPOT ve benzeri örgütler çevre alanında mücadele veren ana aktörlerdir.

Derneklerin faaliyetler yeterli fakat katılımcıları azdır. Dernekler her gence ulaşamamaktadır.

Derneklerin her hayvana yeterince önemin göstermediği, belirli hayvanlara fazla önem gösterildiği bu sebepten dolayı, yeteri çeşitlilikte hayvan kurtarılmadığı savunulmaktadır.

Devletin derneklere yapabileceği finansal yardım ve reklam kampanyalarıyla birlikte bu tarz derneklerin turizmi Kuzey Kıbrıs'a getirmesi kolaylaşacaktır ve bu noktada verilen destek turizm sektörüyle birlikte geri alınacaktır.

Devletin yeterli bir hayvan hakları politikası olmadığından dolayı derneklerin farkındalığı üstlenmesi zorunlu hâle gelmiştir.

- Bu konuda bir soru sorulmamış, karar üretilmemiş ve oylama yapılmamıştır.

Kuzey Kıbrıs'ta Avcılık ve Avcılık Denetimi

- Ana Argümanlar:

Bir kesim avın bir spor olmadığını avcılığın spor olmaktan çıkıp şov hâline geldiğini savunurken bir kesimse avın Kuzey Kıbrıs'ta tüketim amacıyla yapıldığını, avın bazı zamanlarda gerekli olduğunu, çiftçilik gibi sektörlerin rahatlaması açısından faydalı olduğunu savunmaktadır.

Doğayı kontrol altına alabilmek adına avcıya ihtiyaç vardır. Gerekli kurallar altında yapıldığı sürece hiçbir zararı yoktur, aksine faydalıdır.

Trol balıkçılığı ve/veya tekne balıkçılığı bireysel küçük çaplı balıkçılara balık bırakmamakla beraber balıkçıları zor duruma sokabilmektedir.

Avcı olmak için daha detaylı bir sınav şarttır.

Doğru balığın doğru zamanda avlanması gereklidir, bu konuda denetim artmalıdır.

- Soru 1: Ülkemizde avcılık kısıtlanmalı mıdır?
- Karar: Oy çokluğu ile ülkemizde avcılığın kısıtlanması gerektiği kararına varıldı.
- Oy Dağılımı: Evet – %84,6, Hayır – %15,4, Çekimser – %0.
- Soru 2: Ülkemizde balık avlama sistemine sıkı bir düzenleme getirilmeli midir?
- Karar: Oy birliği ile ülkemizde balık avlama sistemine sıkı bir düzenleme getirilmesi gerektiğine kararına varıldı.
- Oy Dağılımı: Evet – %84,6, Hayır – %0, Çekimser – %15,4.

Avcılıkta Bölge Kısıtlamaları

- Ana Argümanlar:

Kısıtlı av bölgeleri dezavantaj sağlar bunun nedeni çok avcı olması fakat az alan olmasıdır, bu durum kaza tehlikesi yaratır.

Avı korurken, avcıyı da korumak gerekir.

Avcıyı avdan soğutmak devlet politikası olmalıdır.

Avlanma sınırlarının belirlenmesi ve bunun belirli standartlarda denetlenmesi gereklidir.

- Soru 1: Ülkemizde avcılık sistemine sıkı bir düzenleme getirilmeli midir?
- Karar: Oy birliği ile ülkemizde avcılık sistemine sıkı bir düzenleme getirilmesi gerektiği kararına varıldı.
- Oy Dağılımı: Evet – %84,6, Hayır – %0, Çekimser – %15,4.
- Soru 2: Ülkemizde avcılıkla ilgili nasıl bir tutum sergilenmelidir?
- Karar: Oy çokluğu ile ülkedeki avcılığa sıkı düzenlemeler uygulanarak devam edilmesi kararına varıldı.
- Oy Dağılımı: Tamamen Yasaklansın – %13,3, Kısıtlamalar Getirilsin – %33,3, Sıkı Düzenlemeler Uygulansın – %53,3.

Kıbrıs Adasına Özgü Hayvanlar

- Ana Argümanlar:

Endemik türlere karşı yapılan zararlara caydırıcı cezalar verilmelidir.

Belirli bölgeler bilgili insanlar tarafından araştırma yapılarak endemik canlıların popülasyonunun yoğun olduğu yerler millî park ilan edilerek doğal alanlarında korumaya alınabilirler.

Denetim ve bilgili insan konusunda eksiklik giderilebilir.

Karpaz eşeklerin, korumak adına birkaç farklı bölgeye toplanması ve kontrol altına alınması kendi canlarını koruyabilir.

- Bu konuda bir soru sorulmamış, karar üretilmemiş ve oylama yapılmamıştır.

Hayvan Yetiştirme Çiftlikleri ve Vejetaryenlik

- Ana Argümanlar:

Et tüketimi ve üretimi çevreye zararlıdır ve sürdürülebilir bir yanı yoktur.

İnekler metan gazı salarak küresel ısınmaya büyük katkı sağlamaktadır.

Kırmızı etin karbon ayak izi beyaz ete göre daha çoktur.

Küçükbaş hayvancılığın ve davarların azalmasının sebebi yemlerdeki fiyat artışı olarak görülmektedir.

GDO'suz ürünler ile beslenen hayvanların dışkıları gübre olarak kullanılabilirken GDO'lu ürünler ile beslenen hayvanların gübreleri çevreye zarar vermektedir.

- Bu konuda bir soru sorulmamış, karar üretilmemiş ve oylama yapılmamıştır.

Su Kaynakları ve Tarım

Doğal Kaynak Sularının Kullanımı

- Ana Argümanlar:

Su kanalları, küçük göletler ve barajlarla ile denize dökülen doğal su kaynakları bölgesel olarak toplanarak düzenlenebilir.

Sulu ve susuz tarım için hâlihazırda düzene oturmuş ülkelerden örnek olarak alınarak ülkemize uyarlanabilir.

Ekilecek ürünün su ihtiyacı ve eldeki su miktarıyla dengeli ürün ekimi sağlanmalıdır.

Olan kaynaklarımızı teknoloji ve vizyonumuzu kullanarak geliştirebiliriz.

- Bu konuda bir soru sorulmamış, karar üretilmemiş ve oylama yapılmamıştır.

Dere Yatakları

- Ana Argümanlar:

Okaliptüs ağaçlarının ekilmesi bataklıkların kurumasının yanında, yeraltı kaynaklarının azalmasında etkili olup olmadığı konusunda yeterli araştırmalar yapılmalıdır.

Dere yatağındaki otların ve bitkilerin temizlenmesi böylelikle suyun rahatça akması.

Taşkın durumları için derelerin çevresinde tarım alanları bırakılıp sürülmesi çevreyi korur.

Dere yataklarının etrafındaki yapılaşmanın önlenmesi önemlidir.

- Bu konuda bir soru sorulmamış, karar üretilmemiş ve oylama yapılmamıştır.

Su Kaynaklarının Bakımı ve Temizliği

- Ana Argümanlar:

Baraj ve denizlerden gelen su bir sistem oluşturularak, bahçe sulamalarında kullanılabilir.

Su kullanımda yel değirmeni kullanılarak doğal su döngüsü tuzlanmadan yavaş sağlanırken, su pompası hızlı ve daha yoğun su çektiği için sular tuzlanıyor bunun önüne su değirmenleriyle geçilebilir.

Su kaçaklarının azaltılması verimi artırabilir.

- Bu konuda bir soru sorulmamış, karar üretilmemiş ve oylama yapılmamıştır.

Kuzey Kıbrıs'ta Tarım

- Ana Argümanlar:

Kuru tarıma ve ağaçlara atılan ilaçlar uzun vadede toprağa karışarak toprağı kirletir.

Toprağı karışan ilaçlardan sonra toprağı ilaçlardan arındırmak/saflaştırmak mümkün değildir.

Nadas yapılması gerekmektedir.

Tarla sahiplerine harnup ekilmesi için teşvik verilmesi önemlidir.

- Soru 1: Ülkemizde kuru ve sulu ziraat yapan tarımcılar bilinçli midir?
- Karar: Katılımcıların büyük çoğunluğunun çekimser kaldığı konuda oy kullananlar değerlendirildiğinde oy çokluğu ile ülkemizde kuru ve sulu ziraat yapan tarımcıların bilinçli olmadığı kararlaştırıldı.
- Oy Dağılımı: Evet – %6,7, Hayır – %13,3, Çekimser – %80.
- Soru 2: Su kaynakları ve tarımdaki toplumsal bilinci yaratmak devletin görevi midir?
- Karar: Oy çokluğu ile su kaynakları ve tarımdaki toplumsal bilincin devletin görevi olduğu kararlaştırıldı.
- Oy Dağılımı: Evet – %80, Hayır – %20, Çekimser – %0.

Organik Tarım

- Ana Argümanlar:

Kendi tohum bankamızı oluşturmamız gerekmektedir.

Kuzey Kıbrıs'ta organik tarım yapılması çiftçilerin gelirini olumsuz etkileyebileceği için gerçekleştirilmesi zor olacaktır.

Organik olan ve olmayan ürünler arasındaki fiyat farkı çok fazladır ve insanlar organik ürün almayı bu sebepten dolayı istememektedir.

Ambargolar Kuzey Kıbrıs'tan ürün ihraç edilmesini engellemektedir.

Organik ürünün pazarlanması yanlış olduğundan dolayı tüketimi azdır.

Devletin yerli üretim mallarını tüketimini belirli yerlerde zorunlu kılması, yerli üretim mallarının kullanımını halka teşvik etmesi gerekir.

- Soru 1: Ülkemizde organik tarım yapılması için devlet teşviki verilmeli midir?
- Karar: Oy çokluğu ile ülkemizde organik tarım yapılması için devlet teşviki verilmesi gerektiği kararlaştırıldı.
- Oy Dağılımı: Evet – %80, Hayır – %20, Çekimser – %0.
- Soru 2: Yerli tarım ürünlerinin yurt içi ve yurt dışı pazarında yer alabilmesi için devlet teşviki verilmeli midir?
- Karar: Oy çokluğu ile yerli tarım ürünlerinin yurt içi ve yurt dışı pazarlarında yer alabilmesi için devlet teşviki verilmesi gerektiği kararlaştırıldı.
- Oy Dağılımı: Evet – %78,6, Hayır – %7,1, Çekimser – %14,3.

İmar Planları

Yeşil Alan Eksikliği

- Ana Argümanlar:

Yerleşim alanı olan bölgelerde devlet fidan vererek halkı teşvik etmelidir.

Peyzaj mimarları yeşil alan tasarımlarının düzgün uygulanabilirliği ve sürekliliği için önemlidir.

Bireysel yeşil alanlar da kamusal yeşil alanlar kadar önemlidir.

Yürüyüş ve genel olarak dinlenme alanlarında eksiklik vardır, bu sebeple düzenlenen yeşil alanlar çocuk parkı ağırlıklıdır.

Bütün kamusal alanlarda, sokaklarda ve caddelerde ağaç eksikliği vardır.

Kentlerde yürüyüşü destekleyecek gölge sağlayan yeşil koridorlar oluşturulmalıdır.

Meydanlarda gölge veren ağaç dikilirken şehir silüetine dikkat edilmeli, yerleştirme ve budama çalışması ona göre yapılmalıdır.

- Soru 1: Kendi bölgeniz için kamusal yeşil alanlar yeterli miktarda mıdır?
- Karar: Katılımcıların büyük çoğunluğunun çekimser kaldığı konuda oy kullananlar değerlendirildiğinde oy birliği ile katılımcıların kendi bölgelerindeki kamusal yeşil alanların yetersiz olduğu kararına varıldı.
- Oy Dağılımı: Evet – %0, Hayır – %16,7, Çekimser – %83,3.

- Soru 2: Kuzey Kıbrıs genelinde kamusal yeşil alan yeterli miktarda mıdır?
- Karar: Oy birliği ile Kuzey Kıbrıs genelinde kamusal yeşil alanın yeterli miktarda olmadığı kararına varıldı.
- Oy Dağılımı: Evet – %100, Hayır – %0, Çekimser – %0.

- Soru 3: Yeşil alanların artırılması konusunda sorumluluk eşit derecede yerel yönetimlerde ve bireylerde midir?
- Karar: Oy birliği ile yeşil alanların artırılması konusunda sorumluluğun eşit derecede yerel yönetimlerde ve bireylerde olduğu kararına varıldı.
- Oy Dağılımı: Evet – %100, Hayır – %0, Çekimser – %0.

- Soru 4: Belediyeler ana yolların çevresini, kaldırımları ve refüjleri ağaçlandırmalı mıdır?
- Karar: Oy birliği ile belediyelerin ana yolların çevresini, kaldırımları ve refüjleri ağaçlandırması gerektiği kararına varıldı.
- Oy Dağılımı: Evet – %100, Hayır – %0, Çekimser – %0.

Şehirleşme ve Park Sorunu

- Ana Argümanlar:

Nüfus yoğunluğunun fazla olduğu yerlerde ve alışveriş merkezlerinde çok katlı kapalı otoparklar inşa edilmelidir.

Özellikle Lefkoşa bölgesinde büyük bir araç park sıkıntısı yaşanmaktadır. Bu bölgelerde çok katlı otoparklar inşa edilmeli, fiyatları da mantıklı seviyede tutulmalıdır.

Bu katlı otoparklar çirkin görünebilecektir fakat aynı zamanda yer tasarrufu sağlanacaktır. Bu binaların etkisi güzel bir görünüm verilerek azaltılabilir.

Araba park yerlerinin değerlendirilmesi yanlıştır, yeşil alan olabilecek yerler araba park yerleri için yanlış bir şekilde değerlendirilmektedir.

Çok katlı otopark ve bazı binaların dış duvarlarına dikey bahçe çalışmaları yapılabilir.

Otopark zeminleri düzgün ve mümkün olduğunca topraksız olmalıdır.

- Soru 1: Aracınızı gideceğiniz mekânın önü yerine, yakında ücretli bir otoparka park etmeyi tercih eder misiniz?
- Karar: Oy çokluğu ile yakında ücretli bir otoparka park etme tercihinine varıldı.
- Oy Dağılımı: Evet – %50, Hayır – %41,7, Çekimser – %8,3.
- Soru 2: Park yeri sıkıntısı olan belediyeler katlı otopark alternatifini tercih etmeli midir?
- Karar: Oy birliği ile park yeri sıkıntısı olan belediyelerin katlı otopark alternatifini tercih etmeleri gerektiği kararına varıldı.
- Oy Dağılımı: Evet – %100, Hayır – %0, Çekimser – %0.

Şehirlerde Tarihî Yapılar ve Alanlar

- Ana Argümanlar:

İşi bilen kişilerin sözleri dinlenmemektedir, devletin başındakiler yetersiz bir şekilde karar vermektedir.

Restorasyon fırsatları doğru bir şekilde işletilmemektedir. Restorasyonlar malzeme ve dizayn olarak aslına uygun yapmalıdır.

Lefkoşa ve Gazimağusa'nın eski kent bölgelerinde kültür korunmuyor, sadece mekânlara önem gösterilmektedir.

Bu gibi eski yerlerde geceleri hareketlilik açısından daha fazla ışıklandırma çalışması yapılmalıdır.

Kerpiç ustası eksikliğinden ve bakımsızlıktan dolayı kerpiç evler yıkılmak zorunda bırakılmaktadır.

Şehir planlamalarında tarihî yapılar göz ardı edilmektedir.

Diğer bölgelerdeki tarihî eserlere gereken önem verilmemektedir. Tarihî eserlerin çevresi ot ve çöp doludur.

- Soru: Tarihî alanlardaki yapıların insanlara uygun fiyata konut amaçlı verilmesi ve restorasyonu için yeni düzenlemeler yapılmasını doğru buluyor musunuz?
- Karar: Katılımcıların büyük çoğunluğunun çekimser kaldığı konuda oy kullananlar değerlendirildiğinde bir oy çokluğuna varılmamıştır.
- Oy Dağılımı: Evet – %16,7, Hayır – %16,7, Çekimser – %66,7.

Şehir Planlaması

- Ana Argümanlar:

Dikey yapılaşma yapılması daha avantajlıdır. Merkezlerde dikey tarımsal alanlarda daha yatay yerleşime geçilmelidir.

Yapılaşma düzensizdir ve plansızdır, rastgele inşaatlar görüntü kirliliğine yol açmaktadır.

Altyapı yetersizliği vardır, bu da düzensizliğe sebep olmaktadır.

Acil durum toplanma alanları yetersizdir.

Kuzey Kıbrıs'ta yüksek binalara gerek yoktur, bunun yerine konutların kullanımı düzenlenmeli, kişi başına düşen konut sayısı denetlenmelidir.

Lojman olarak kullanılan yerlerin etrafında güvenlik sebeplerinden dolayı etrafına inşaat yapılamamaktadır.

- Soru 1: Yürürlükte olan mevcut imar planlarını yeterli buluyor musunuz?
- Karar: Oy birliği ile yürürlükte olan mevcut imar planlarını yeterli olmadığı kararına varıldı.
- Oy Dağılımı: Evet – %0, Hayır – %92,3, Çekimser – %7,7.

- Soru 2: Ülkemizde daha düzenli bir kentleşme için dikey yapılaşma tercih edilmeli midir?
- Karar: Oy birliği ile ülkemizde daha düzenli bir kentleşme için dikey yapılaşmanın tercih edilmesi gerektiği kararına varıldı.
- Oy Dağılımı: Evet – %60, Hayır – %0, Çekimser – %40.

Yabancıların Kuzey Kıbrıs'a Yerleşmesi

- Ana Argümanlar:

İskele'de Long Beach olarak bilinen bölgedeki yapılaşmaya yabancılar yerleşmiştir.

Projeler ilk önce yabancı yatırımcıya sunulur ve öncelik onlara sağlanmaktadır. Öncelik halkta değildir.

Ülkemizde çalışan insanların maddi gücü ekonomik sebeplerden dolayı bu evleri almaya yetmediği için bu evleri ancak yabancılar alabilmektedir.

Adada toprak, ev almak isteyen turistlere belirli şartlar konulmalıdır. Kalacağı süreye bağlı olarak ev alma izinleri verilmelidir.

Yerleşen yabancı uyruklu insanlar kültür değişimine sebep olmaktadır.

- Soru: İnşaat sektöründe yabancı uyruklu bireylere satış durumuna nasıl bir yaklaşım gösterilmelidir?
- Karar: Oy çokluğu ile inşaat sektöründe yabancı uyruklu bireylere satış durumuna devletin düzenlemeler getirmesi gerektiği kararına varıldı.
- Oy Dağılımı: Yasaklansın – %0, Devlet Düzenlemesi – %66,7, Olduğu Gibi Devam Etmeli – %25, Genişletilmeli – %8,3.

Geleneksel Mimari

- Ana Argümanlar:

Devletin kendi ekibini kurup, ustalarını bunun korumasını kontrol ettirmesi gerekir.

Yapının kullanımını sürdürülebilirlik konusunda en önemli noktalardan biridir.

Kültür ve mimarinin devamı için düzenlemeler yapılmalıdır.

Kullanılan ürünlerin yapının tarihî dokusuna uygun olmasına özen gösterilmelidir.

- Bu konuda bir soru sorulmamış, karar üretilmemiş ve oylama yapılmamıştır.

Trafik ve Toplu Taşıma

Ulaşım Sorunları

- Ana Argümanlar:

Bisiklet yolları yarıda kesilmektedir ya da olan bisiklet yollarını araçlar park yeri olarak kullanılmaktadır.

Toplu taşıma eksikliğinden dolayı kişiler araba kullanımına yönlendirilmektedir.

Kontrollü ihale sistemleri ve politikaları ile birlikte tren yolları projesi tekrardan başlatılabilir.

Engelliler için onların hayatını da kolaylaştıracak daha saygılı tasarımlar yapılmalıdır.

Ana yolun içinden geçen yaya geçitleri mantıksızdır, üst veya alt geçit yapılması şarttır.

Şehirlerdeki yollar yürümek için tasarlanmamıştır.

Kentsel tasarım Kuzey Kıbrıs'ta gelişmemiştir.

- Anket 1: Şehirler arası en uygun ulaşım türü nedir? (Birden fazla seçeneğe cevap verilmiştir, oranlar toplam tercih sayısına göre belirlenmiştir.)
- Oy Dağılımı: Otobüs – %33,3, Raylı Sistemler – %58,3, Araba – %8,3.
- Anket 2: Şehir içi en uygun ulaşım türü nedir? (Birden fazla seçeneğe cevap verilmiştir, oranlar toplam tercih sayısına göre belirlenmiştir.)
- Oy Dağılımı: Otobüs – %32,4, Raylı Sistemler – %21,7, Araba – %8,1, Yaya – %37,8.
- Soru 1: Çift şerit yolların artırılması şehir içi trafik sorununa çözüm sağlar mı?

- Karar: Oy çokluğu ile çift şerit yolların artırılmasının şehir içi trafik sorununa çözüm sağlayacağı kararna varıldı.
- Oy Dağılımı: Evet – %58,3, Hayır – %33,3, Çekimser – %8,3.
- Soru 2: Toplu taşıma fiyatları ve kalitesi devlet tarafından denetlenmeli midir?
- Karar: Oy çokluğu ile toplu taşıma fiyatları ve kalitesinin devlet tarafından denetlenmesi gerektiği kararna varıldı.
- Oy Dağılımı: Evet – %91,7, Hayır – %8,3, Çekimser – %0.

Trafik ve Yapılaşma

- Ana Argümanlar:

Kaldırım gibi alanlar toplu taşıma düşünülmeden yapılmaktadır, bu yüzden de toplu taşıma ve araçlar için de ulaşım zor bir hâle gelmektedir.

Keskin virajlar ve çukurların fazlalığı trafiği tehlikeli hâle getirmektedir.

Ana ve tali yollarda ışıklandırma eksikliği vardır.

Şehir içi toplu taşıma eksikliği vardır, otobüs ulaşım açısından çok önemlidir.

Sadece otobüslerin kullanabileceği şeritler gerekmektedir.

Toplu taşıma fiyatları devamlı artıyor ve bu verilen hizmete göre tutar fazladır.

Hızlı tren olması istenmektedir.

Alkollü araç kullanımı çok tehlikelidir, daha sıkı denetilmelidir.

Çok sık, gereksiz ve kullanışsız dönel kavşaklar (çemberler) vardır. İki aracın sığmasına yeterli olmayan dönel kavşaklar vardır.

- Soru 1: Toplu taşımanın artırılması şehir içi trafik sorununa çözüm sağlar mı?
- Karar: Oy birliği ile toplu taşımanın artırılmasının şehir içi trafik sorununa çözüm sağlayacağı kararna varıldı.
- Oy Dağılımı: Evet – %100, Hayır – %0, Çekimser – %0.
- Soru 2: Bisiklet yollarının geliştirilmesi ve yayalaştırma projeleri trafik sorununa çözüm sağlar mı?
- Karar: Oy birliği ile bisiklet yollarının geliştirilmesi ve yayalaştırma projelerinin trafik sorununa çözüm sağlayacağı kararna varıldı.

- Oy Dağılımı: Evet – % 100, Hayır – %0, Çekimser – %0.
- Soru 3: Şehir planlamadaki zayıflık trafiği kötü bir şekilde etkilemekte midir?
- Karar: Oy birliği ile şehir planlamadaki zayıflığın trafiği kötü bir şekilde etkilemekte olduğu kararlaştırıldı.
- Oy Dağılımı: Evet – % 100, Hayır – %0, Çekimser – %0.
- Soru 4: Bisiklet yolları yapıldığı takdirde kullanmayı tercih eder misiniz?
- Karar: Oy çokluğu ile bisiklet yolları yapıldığı takdirde bu yolların kullanılmasının tercih edileceği belirtildi.
- Oy Dağılımı: Evet – %58,3, Hayır – %16,7, Çekimser – %25.
- Soru 5: Dönel kavşak (çember) yerine üst geçit kullanımı yol güvenliğini artırır mı?
- Karar: Oy birliği ile dönel kavşak yerine üst geçit kullanımının yol güvenliğini artıracığı kararlaştırıldı.
- Oy Dağılımı: Evet – % 100, Hayır – %0, Çekimser – %0.

Doğal Kaynaklar

Taş Ocakları ve Alternatifleri

- Ana Argümanlar:

Kaynaklar ülkeye zarar vermektedir.

Belirli bölgeler seçilerek taş ocağı bölgeleri yapılmalıdır.

Beton yapılar dışında farklı inşaat malzemesi kullanımıyla inşaat malzemesi olarak taş, ahşap, bambu, prefabrik ve çelik yapılar kullanılabilir.

Mevcut taş odakları çevresi hem görsel açıdan hem de doğal hayatı canlandırarak ülkeye geri kazandırmak açısından teraslı şekilde kullanılacak şekilde yapılmalıdır.

Kullanımı bitmiş taş ocakları barajlara çevrilerek enerji üretimi yapılabilir.

- Soru 1: Taş ocaklarının çalıştırılmasında yeterli devlet denetimi var mıdır?

- Karar: Katılımcıların büyük çoğunluğunun çekimser kaldığı konuda oy kullananlar değerlendirildiğinde oy birliği ile taş ocaklarının çalıştırılmasında yeterli devlet denetimi olmadığı kararına varıldı.
- Oy Dağılımı: Evet – %0, Hayır – %21,4, Çekimser – %78,6.
- Soru 2: Ülkemizde ahşap veya çelik yapılar beton yapılardan daha iyi bir örnek olabilir mi?
- Karar: Oy birliği ile ülkemizde ahşap veya çelik yapıların beton yapılardan daha iyi bir örnek olduğu kararına varıldı.
- Oy Dağılımı: Evet – %78,6, Hayır – %0, Çekimser – %21,4.
- Soru 3: Beton dışında diğer alternatifler ekonomik olarak ülkeyi uzun vadede kötü etkileyecek midir?
- Karar: Katılımcıların kayda değer bir kısmının çekimser kaldığı konuda oy kullananlar değerlendirildiğinde oy birliği ile beton dışında diğer alternatiflerin ekonomik olarak ülkeyi uzun vadede kötü etkilemeyeceği kararına varıldı.
- Oy Dağılımı: Evet – %0, Hayır – %64,3, Çekimser – %35,7.
- Soru 4: Taş ocaklarını kullanmaktan vazgeçmemiz gerekiyor mu?
- Karar: Oy birliği ile taş ocaklarını kullanmaktan vazgeçmemiz gerektiği kararına varıldı.
- Oy Dağılımı: Evet – %85,7, Hayır – %0, Çekimser – %14,3.
- Soru 5: Taş ocakları mevcut durumları ile sürdürülebilir midir?
- Karar: Oy birliği ile taş ocaklarının mevcut durumları ile sürdürülebilir olmadığı kararına varıldı.
- Oy Dağılımı: Evet – %0, Hayır – %85,7, Çekimser – %14,3.
- Soru 6: Taş ocakları devlet tarafından yasa yoluyla daha çevreci hâle getirilebilir mi?
- Karar: Oy birliği ile taş ocaklarının devlet tarafından yasa yoluyla daha çevreci hâle getirilebileceği kararına varıldı.
- Oy Dağılımı: Evet – %85,7, Hayır – %0, Çekimser – %14,3.

- Soru 7: Mevcut taş ocaklarının yerleri uygun mudur?
- Karar: Katılımcıların çoğunluğunun çekimser kaldığı konuda oy kullananlar değerlendirildiğinde oy birliği ile mevcut taş ocaklarının yerlerinin uygun olduğu kararına varıldı.
- Oy Dağılımı: Evet – % 14,3, Hayır – %0, Çekimser – %85,7.
- Soru 8: Taş ocaklarının uzun vadede yeri değiştirilmeli ve faaliyetleri dış görünüş olarak daha gizli bir şekilde yapılmalı mıdır?
- Karar: Katılımcıların çoğunluğunun çekimser kaldığı konuda oy kullananlar değerlendirildiğinde oy birliği ile taş ocaklarının uzun vadede yerlerinin değiştirilmemesi ve faaliyetlerinin dış görünüş olarak daha gizli bir şekilde yapılmaması kararı alındı.
- Oy Dağılımı: Evet – %0, Hayır – %35,7, Çekimser – %64,3.

İklim Krizi ve Kıbrıs

İklim Krizi

- Ana Argümanlar:

Son 10 yılda inanılmaz bir iklim değişikliği söz konusudur.

Bir kısım iklim değişikliği insan kaynaklı değildir ve doğaldır görüşünü savunurken bir kısım katılımcılar iklim değişikliğinde insanların daha büyük bir rol oynadığını savunmaktadır.

Dünya da bir canlı varlıktır, dünya bizi virüs gibi vücudundan atmaya çalışmaktadır.

Yeşil ekonomi sistemine geçilmelidir.

Dünya bu noktadan sonra soğutulamaz fakat ısınabilir.

- Soru 1: Kendinizi iklim mekanizması ve iklim değişikliği hakkında yeteri kadar bilgi sahibi hissediyor musunuz?
- Karar: Oy çokluğu ile katılımcıların iklim mekanizması ve iklim değişikliği hakkında yeteri kadar bilgi sahibi olmadığı kararına varıldı.
- Oy Dağılımı: : Evet – %8,3, Hayır – %50, Çekimser – %41,7.
- Soru 2: Kuzey Kıbrıs'ta toplumun iklim mekanizması ve iklim değişikliği hakkında yeteri kadar bilgi sahibi olduğunu düşünüyor musunuz?

- Karar: Oy birliği ile Kuzey Kıbrıs'ta toplumun iklim mekanizması ve iklim değişikliği hakkında yeteri kadar bilgi sahibi olmadığı kararna varıldı.
- Oy Dağılımı: Evet – %0, Hayır – %91,7, Çekimser – %8,3.

Kıbrıs Odağında İklim Krizi

- Ana Argümanlar:

Atılan çöpler toplanarak enerji üretmek için kullanılabilir.

Doğayı insan önünde tutmak gerekmektedir.

Bu konuda hükümetler bir şey yapmamaktadır.

Aşırı hayvan tüketimi bu sorunun artmasındaki önemli nedenlerden biridir.

Sürdürülebilir enerji kaynakları ve organik tarımın uygulanması kuraklığa karşı bir etkisi bulunmamaktadır.

Bireysel ve ülkesel olarak çözümler üretilmelidir.

- Soru 1: Kuzey Kıbrıs'ta siyasetçilerin iklim krizi hakkında yeteri kadar bilgi sahibi olduğunu düşünüyor musunuz?
- Karar: Oy birliği ile Kuzey Kıbrıs'ta siyasetçilerin iklim krizi hakkında yeteri kadar bilgi sahibi olmadığı kararna varıldı.
- Oy Dağılımı: Evet – %0, Hayır – %83,3, Çekimser – %16,7.
- Soru 2: Kuzey Kıbrıs'ta siyasi partilerin programları çevre politikaları bakımından yeterli midir?
- Karar: Oy birliği ile Kuzey Kıbrıs'ta siyasi partilerin programlarının çevre politikaları bakımından yeterli olmadığı kararna varıldı.
- Oy Dağılımı: Evet – %0, Hayır – %91,7, Çekimser – %8,3.

Kuraklık

- Ana Argümanlar:

Ağaç dikiminin artırılması gerekmektedir.

Enerji kullanımı daha sürdürülebilir bir hâle getirilmelidir.

Derelerin bakımları yapıp genişletilmelidir.

Barajlar sürdürülebilir bir hâle getirilebilir.

- Soru: İklim değişikliği sonucunda ÷lkemizde yaşanacak sorunlar için devlet ya da belediyeler önceden kaynak oluşturmalı mıdır?
- Karar: Oy çokluğu ile devlet veya belediyelerin iklim değişikliği sonucunda ÷lkemizde yaşanacak sorunlar için önceden kaynak oluşturması gerektiği kararına varıldı.
- Oy Dağılımı: Evet – %91,7, Hayır – %8,3, Çekimser – %0.

Eğitim Komitesi

Kuzey Kıbrıs'taki Üniversiteler ve Eğitim Turizmi

Ülkemizdeki Üniversiteler Üzerine Genel Düşünceler

- Ana Argümanlar:

Üniversitelerdeki eğitim kalitesi düşük ve yetersiz olarak görülmektedir.

Üniversitelerdeki yüksek lisans programlarının müfredat yapılarında (özellikle yazılım ve programlama içeren bölümlerde) yurt dışındaki eğitim standartlarına erişecek biçimde değişikliklere gidilmelidir.

Eğitim sisteminin günümüz şartlarına göre yenilenmemiş olması eğitim kalitesini düşürmektedir.

Sadece teorik temellere dayanmayan bölümlerin pratik yanlarının da geliştirilmesi eğitim kalitesinin artmasında önemlidir.

Staj ve uygulamalı yanları olan bölümlerdeki öğrencilerin staj süresinde daha sıkı denetimlerden geçirilmesi gerekmektedir.

Yurt dışında eğitim opsiyonlarının Brexit (Birleşik Krallık'ın Avrupa Birliği üyeliğinden çıkması) etkisiyle azalmasının ülkemizdeki öğrencileri yurt içinde eğitim görmeye itebileceğinden üniversitelerdeki eğitim kalitesi yükseltilmelidir.

- Bu konuda bir soru sorulmamış, karar üretilmemiş ve oylama yapılmamıştır.

Üniversitelerin Yurt Dışındaki Tanıtımları

- Ana Argümanlar:

Kuzey Kıbrıs'taki üniversitelerin yurt dışında yaptıkları tanıtımlar okul tarafından karşılanan eğitim ve yaşam harçları, iş olanakları, gerek ise diğer eğitim kurumlarıyla anlaşmaları açısından gerçeklikten uzaktır.

Eğitim turizminin ticari ve maddi yönde yoğunlaşması eğitim ve ğrenci kalitesini düşürmektedir.

- Soru 1: Ülkemizdeki niversiteler yurt dışında kendilerinin iyi tanıtıyorlar mı?
- Karar: Oy birliği ile ülkemizdeki üniversitelerin yurt dışında kendilerini iyi tanıtıtđına karar verildi.
- Oy Dağılımı: Evet – %90,9, Hayır – %0, ekimser – %9,1.
- Soru 2: Üniversitelerimiz yurt dışında doğru reklam yapıyor mu?
- Karar: Oy çokluğu ile ülkemizdeki üniversitelerin yurt dışında kendilerini doğru tanıtmadıtđına karar verildi.
- Oy Dağılımı: Evet – %9,1, Hayır – %81,2, ekimser – %9,1.

Eğitim Turizminde Kullanılan Kaynaklar

- Ana Argümanlar:

Doğru denetim ile niversitelerimizdeki kaynakların yurt dışındaki öğrencilerin yanı sıra yerli öğrenciler için de kullanılması gerekmektedir.

Yurt içindeki öğrenciler için daha kapsamlı bir meslek planlaması olmalıdır.

Ülkemizdeki niversitelerde eğitim gören yerli öğrencilere ekstra avantajlar (rneğin denetimsiz burs imkânları) sağlanmamalıdır.

Üniversiteye giriş için Kuzey Kıbrıs vatandaşları dâhil herkese eşit eğitim fırsatı öğrencilerin eğitim kalitesine ve seviyesine göre sağlanmalıdır.

- Bu konuda bir soru sorulmamış, karar üretilmemiş ve oylama yapılmamıştır.

Burs, Borçlanma ve Kontenjanlar

Kuzey Kıbrıs Vatandaşı Öğrencilere Sağlanan Devlet Bursları

- Ana Argümanlar:

Üniversite harçları, kitap ücretleri, ülkemizdeki yaşama ücretleri ve tüm bunlara gelen zamlar göz önünde bulundurulduğunda, devletin sağladığı burslar yeterli görülmemektedir.

Bursların düzenli olarak her ay ödenmediği ve burs yatırımlarının gecikmesi öğrencileri mağdur etmektedir.

Burslardan yararlanmak amacıyla yapılan işlemlerin (örneğin başvuru prosedüründeki gerekli belgelerin okullardan temin edilmesi) ücreti olmaması gerekmektedir.

Burs başvurularında kullanılan sistemlerin (portal, elektronik posta) geliştirilmesi gerekmektedir.

Burs dağılımlarından sorumlu çalışanların Kuzey Kıbrıs ve Türkiye dışındaki ülkelerdeki bölümler ile ilgili bilgi eksikliği giderilmeli ve yetkililerin sürekli olarak denetlenmesi gerekmektedir.

- Bu konuda bir soru sorulmamış, karar üretilmemiş ve oylama yapılmamıştır.

Burs Tüzüğü

- Ana Argümanlar:

Başarı burslarının kriterlerinde eşitsizlikler (örneğin başarı kriterinin maddi kriterlerin değerlendirilmesinde değişiklik göstermesi) yer almaktadır.

Buna ek olarak, ihtiyaç olan bölümlerde başarı burslarının diğer bölümlere (örneğin ihtiyaç fazlası) kıyasla daha fazla olması ve bu bursların kriterlerinin daha düşük olması haksız ayrımcılık olarak görülmektedir.

Burs Tüzüğü'ndeki sorunlar öğrencileri burs verilen bölümleri seçmeye itmekte ve bu da eğitim kalitesinin düşmesine sebep vermektedir.

- Bu konuda bir soru sorulmamış, karar üretilmemiş ve oylama yapılmamıştır.

İhtiyaçlı Bölümler ve Başarıya Teşvik

- Ana Argümanlar:

Öğrencilerin küçük yaşlardan yetenekleri ve ilgi alanları belirlenmeli, meslek seçiminde daha bilgili kararlar verilmesi gerekmektedir.

Öğrencileri toplum algısında saygın olarak görülen birkaç meslek grubuna kısıtlamamak gerekmektedir.

Öğrencilerin kültürel ve sosyal alanlardaki rollerinin de burs kriterlerinde yer alması gerekmektedir.

Üniversitelerin öğrencilere alanlarındaki yetenek ve ilgilerini gösterebilmek amacıyla kaynaklar ve proje imkânları sunmaları gerekmektedir.

Öğrenci ihtiyacı olan bölümlerin öne çıkarılması ve öğrenciyi yeterince bilgilendirmek gereklidir.

- Bu konuda bir soru sorulmamış, karar üretilmemiş ve oylama yapılmamıştır.

Burs Kriterleri

- Ana Argümanlar:

Başarı burslarındaki 3,75 ortalama kriteri, başarıyı teşvik etmek için gerçekçi bir kriter değildir.

Burs alacak olan öğrencilerin kendi alanları dışında disiplinler arası bilgilerini kullanabilmeleri gerekmektedir.

Üniversitelerdeki her bölümün veya fakültenin kendi içinde başarı bursu kriterinin olması gerekmektedir.

Bursların eğitim görülen ülkelerin standartlarına göre şekillendirilmesi yurt dışında başarıyı teşvik etmek amacıyla büyük önem taşımaktadır.

İhtiyaç fazlası bölümlerin burs kriterlerine uygun olmayacağından öğrencinin önceden bilgilendirilmesi gerekmektedir.

Bursların bölümlere göre değil, öğrenci ve maddi duruma göre şekillendirilmesi gerekmektedir.

- Soru 1: Lise veya ortaokulda hangi bölümlerin ihtiyaç fazlası olup olmadığının bilgilendirmesi yapılması gerekli midir?
- Karar: Oy birliği ile lisede veya ortaokulda hangi bölümlerin ihtiyaçlı veya ihtiyaç fazlası olduğunun bilgilendirmesi yapılması gerektiğine karar verildi.
- Oy Dağılımı: Evet – %90, Hayır – %0, Çekimser – %10.

- Soru 2: İhtiyaçlı veya ihtiyaç fazlası tanımını bir burs kriteri olmalı mıdır?
- Karar: Oy çokluğu ile ihtiyaç veya ihtiyaç fazlası alan teriminin bir burs kriteri olması gerekmediğine karar verildi.
- Oy Dağılımı: Evet – %27,3, Hayır – %54,5, Çekimser – %18,2.

Borçlandırma Programı

- Ana Argümanlar:

Ülkemizde başlatılacak herhangi bir borçlandırma programının devletin bu konuda benimseyeceği politikaya göre kurulması gerekmektedir.

Borçlandırma programının denetimsizlik ve sistemsizlik sebebiyle amacından sapabilmesi mümkündür.

Maddi kaynaklılık sebebiyle eğitim göremeyen öğrencilerin borçlandırma sistemi aracılığıyla eğitime erişimleri artabilir.

Borçlandırma imkânının sadece ihtiyaç fazlası olmayan bölümlere sunulması gerekmektedir.

Borçlandırma kriterleri arasında öğrencilerin ailelerinin maddi durumu göz önünde bulundurulmalıdır.

- Bu konuda bir soru sorulmamış, karar üretilmemiş ve oylama yapılmamıştır.

Eğitimde Müfredat Yapısı

Mevcut Müfredat Yapısı

- Ana Argümanlar:

Fen liselerindeki sayısal bölümlerde sözel ağırlıklı zorunlu dersler gereksiz bulunmaktadır. Bu nedenle öğrencilere daha fazla seçmeli ders özgürlüğünün sunulması gereksinimi duyulmaktadır.

Uygulamalı bölümleri olan derslerin (örneğin bilim) pratik yanlarının geliştirilmesi gerekmektedir.

Mevcut müfredat yapısı teorik bilgi ve ezber sistemine dayalı olduğundan, öğrencilerin eleştirel düşünce ve analiz alanlarında eksiklikleri bulunmaktadır.

Okul müfredatında okuma yazma tekniği olarak sadece bir yöntemin benimsenmesi özel eğitime ihtiyaç duyan öğrencilerin normal okullarda eğitim görememesine yol açmaktadır.

Coğrafya ve edebiyat gibi derslerin içeriğinin öncelik olarak kendi ülkemizi alması, daha sonra diğer ülkelere açılması gerekmektedir.

Yabancı dil eğitiminde müfredatta ciddi eksiklikler mevcuttur.

Okullarda cinsel eğitimin yer alması ve bu konunun hem aileleri hem toplumu hem de öğrencileri bilinçlendirmek amacıyla müfredata girmesi önerilmektedir.

Lise müfredatında geliştirilmesi gereken yetenekler şunlardır; bilgi analizi, sorun çözümleme, kişisel eleştiri, yaratıcılık, rapor ve makale yazımı, bilimsel araştırma, iletişim, sunum.

- Bu konuda bir soru sorulmamış, karar üretilmemiş ve oylama yapılmamıştır.

Müfredatta Gidilmesi Gereken Değişiklikler

- Ana Argümanlar:

Öğretmenlerin sık sık psikolojik denetimden geçmesi gereklidir.

Cinsel sağlık ve cinsel yönelim eğitiminin müfredata eklenmesi ve toplumun bilinçlendirilmesi gerekmektedir.

Sınıflarda ses kaydı ve kamera sistemlerinin bulunması hem ders verimini artırma hem de öğretmenlerin davranışlarının denetlenmesi açısından gereklidir.

Okullardaki din eğitimlerinde sadece bir tek dine yönlendirilmesi eleştirilip, diğer dinleri ve ahlak bilgisini de içeren bir eğitim verilmesi gerekmektedir.

Öğrencilerin gelişimine dair (hangi alanda, ne derecede) raporlar tutulması ve bunların aileler ile paylaşılması çocukların gelişimi ve teşvik isteyen sorunların önceden fark edilmesine ve daha hızlı müdahale edilebilmesine katkı sağlayabilir.

Özellikle tarih derslerinde daha objektif ve çocuk psikolojisine uygun olan kaynakların kullanılması gerekmektedir.

- Soru 1: Cinsel sağlık eğitimi geliştirilmeli mi? Her iki cinsiyetin bilgilendirmesi sırasında gruplara bölerek değil herkesi dâhil eden bir eğitim olmalı mıdır?
- Karar: Oy birliği ile cinsel sağlık eğitiminin müfredata eklenmesine ve karma cinsiyet düzeninde verilmesi gerektiğine karar verildi.
- Oy Dağılımı: Evet – %100, Hayır – %0, Çekimser – %0.
- Soru 2: İlkokul döneminde öğrencilere daha profesyonel ve çocukların hedeflerine odaklı rehberlik yönetimi ve yönlendirme sağlanmalı mıdır?
- Karar: Oy birliği ile erken çocukluk dönemindeki çocuklara daha profesyonel ve öğrencilerin eğitimine odaklı rehberlik sağlanması gerektiğine karar verildi.
- Oy Dağılımı: Evet – %100, Hayır – %0, Çekimser – %0.
- Soru 3: Yukarıda bahsi geçen rehberlik yönlendirmesi öğrencilerin ailelerine de verilmeli midir?

- Karar: Oy birliği ile rehberlik yönlendirmesi öğrencilerin ailelerine de verilmesi gerektiğine karar verildi.
- Oy Dağılımı: Evet – % 100, Hayır – %0, Çekimser – %0.

Devlet Kolejleri

Devlet Kolejlerinin Varlığı

- Ana Argümanlar:

Devlet kolejlerinin var olmasının ve sadece özel sektöre bağlı olmayan bir eğitim sisteminin olmasının faydalı olduğu savunulmaktadır.

Kolej eğitiminin daha amaca odaklı olduğundan dolayı diğer devlet okullarına göre daha başarılı olduğuna dair fikirler mevcuttur.

Öte yandan, kolejlere alternatif olarak öğrencileri akademik ve psikolojik olarak daha az zorlayacak eğitim sistemlerinin kurulabileceği ve diğer okulların da bu şekilde eğitimde daha yukarı seviyeye ulaşabileceği önerileri sunulmaktadır.

Kolejlerin kapatılmaması ancak kolej formatının, içeriğinin nasıl olduğu ve öğrencilerin nasıl yönlendirildiğine dair değişimleri gidilmesi gerektiği önerilmektedir.

Meslek liseleri ve düz liselerin kolejlerdeki eğitim seviyesine yetişmek yerine kendi içlerindeki standartlarını yükselterek dünya standartlarına çıkması gerekmektedir.

- Soru 1: Devlet kolejleri var olmalı mıdır?
- Karar: Oy çokluğu ile devlet kolejlerinin var olması gerektiğine karar verildi.
- Oy Dağılımı: Evet – %66,7, Hayır – % 16,7, Çekimser – % 16,7.
- Soru 2: Devlet kolejleri dışındaki okullar kendi kategorileri ve hedefleri dışında yetersiz midir?
- Karar: Oy birliği ile devlet kolejleri dışındaki okulların, kendi kategorileri ve hedefleri dışında yetersiz olduğuna karar verdi.
- Oy Dağılımı: Evet – % 100, Hayır – %0, Çekimser – %0.

Yabancı Dil Eğitimi

Okullardaki İngilizce Eğitimi

- Ana Argümanlar:

İngilizce eğitimi özellikle ilkökul seviyesinde, temelden daha yoğun ve verimli gösterilmelidir.

Okullardaki İngilizce eğitiminin gelişmesi adına öğretmenlerin yabancı dil eğitimlerin geliştirilmesi ve seminerler aracılığıyla denetlenmesi gereklidir.

İngilizce dilinde olan derslerde hem öğretmenlerin hem de öğrencilerin ders süresi boyunca Türkçe konuşmaması öğrencilerin İngilizce seviyesini daha yüksek seviyeye taşıyacak potansiyele sahiptir.

İngilizce öğretim şeklinin sadece yazılıya dayalı değil, daha pratik içeren yöntemlerle geliştirilmesi gerekmektedir. Dil öğretiminin sadece dil bilgisi gibi kısımlarına değil, konuşma ve dinleme gibi diğer yönlerine de önem verilmesi istenmektedir.

İngilizcenin öğrencilerin hayatlarına zorunlu girmeden önce (örneğin üniversite eğitimi) okullarda sosyal hayatlarına katmak (örneğin İngilizcenin kullanılacağı aktiviteler, geziler) öğrencilere ilerisi için daha hazırlıklı kılacaktır.

Okullarda İngilizce derslerinin değerlendirilmesinde yazma, konuşma, dinleme ve okuma dâhil her bir modül zorunlu olup, öğretmenin inisiyatifine bırakılmamalıdır.

- Soru 1: Devlet okullarındaki mevcut İngilizce eğitimi nasıldır?
- Karar: Oy çokluğu ile devlet okullarındaki mevcut İngilizce eğitiminin çok yetersiz olduğuna karar verildi.
- Oy Dağılımı: Çok Yeterlidir – %0, Yeterlidir – %0, Yetersizdir – %9,1, Çok Yetersizdir – %90,9.
- Soru 2: Özel okullarındaki mevcut İngilizce eğitimi nasıldır?
- Karar: Oy çokluğu ile özel okullarındaki mevcut İngilizce eğitiminin yeterli olduğuna karar verildi.

- Oy dağılımı: Çok Yeterlidir – %0, Yeterlidir – %54,5, Yetersizdir – %45,5, Çok Yetersizdir – %0.

Üçüncü Dilin Müfredattaki Yeri: Almanca ve Fransızca Eğitimi

- Ana Argümanlar:

Okullardaki Almanca ve Fransızca seçmeli ders seçenekleri yetersiz olarak görülmektedir ve diğer yabancı dillerin de (örneğin Rusça) erişilebilir olması talep edilmektedir.

Almanca ve Fransızca gibi üçüncü dillerin benzer yapılara sahip olduklarından dolayı Türkçe yerine İngilizce üzerinden öğretilmesi gerekmektedir.

Okullarda Almanca veya Fransızca derslerinin seçip seçmeme özgürlüğünün öğrencilere verilmesi kaliteli dil eğitimine katkı sağlayacaktır.

Okullardaki Almanca ve Fransızca derslerinin başlangıç seviyesinde olmaması gerekmektedir. Aksi takdirde bu derslerin kaldırılması veya seçmeliye bırakılması gibi öneriler sunulmuştur.

- Soru 1: Müfredattaki üçüncü dil eğitimi yeterli midir?
- Karar: Oy birliği ile müfredattaki üçüncü dil eğitiminin çok yetersiz olduğuna karar verildi.
- Oy dağılımı: Çok Yeterlidir – %0, Yeterlidir – %0, Yetersizdir – %0, Çok Yetersizdir – %100.
- Soru 2: Üçüncü dil (Yunanca hariç) müfredatta zorunlu olmalı mıdır?
- Karar: Oy çokluğu ile üçüncü dil eğitiminin müfredatta zorunlu olması gerektiğine karar verildi.
- Oy Dağılımı: Evet – %54,5, Hayır – %36,4, Çekimser – %9,1.

Üçüncü Dilin Müfredattaki Yeri: Yunanca Eğitimi

- Ana Argümanlar:

Okullarda Yunanca eğitimi adanın güneyinde iş fırsatlarını açmasından ötürü faydalı olarak görülmektedir.

Adanın her bir köşesinde birbirimizle iletişim kurabilmek adına ve Kıbrıs'ın her iki dilini konuşabilmek adına Yunanca eğitiminin ilkokul seviyesinde zorunlu olması gereklidir.

Toplumumuzda Yunancanın diğer dillere kıyasla gündelik hayatta daha gerekli olmasından ötürü, standart seviyedeki Yunanca eğitiminin Almanca ve Fransızca yerine ilk tercih olarak ön planda tutulması vurgulanmaktadır.

Öte yandan Yunanca dil eğitiminin seçmeli bırakılmasına dair görüşler mevcuttur.

Yunanca öğretiminin hem toplum içi hem de toplumlar arası iletişimi ve bağları güçlendireceğinden, Yunanca dili eğitiminin zorunlu veya en azından herkese açık şekilde seçmeli olarak sunulması gerekmektedir.

Okullarda Yunanca dersinin bugünün şartlarında zorunlu olmasıyla birlikte kontrolümüzde olmayan ve eğitimden sapacak farklı sorunlar çıkacaktır.

- Soru: Okullarda Yunanca eğitimi daha verimli olmalı mıdır?
- Karar: Oy birliği ile okullarda Yunanca eğitiminin verimliliğinin artırılması gerektiğine karar verildi.
- Oy Dağılımı: Evet – % 100, Hayır – %0, Çekimser – %0.

Çevrim İçi Eğitim

Çevrim İçi Eğitim Değerlendirmesi

- Ana Argümanlar:

Yeterli imkân ve altyapı olması hâlinde çevrim içi eğitimin yararları göz ardı edilemezken, ülkemizdeki sistem ve altyapı eksiklikleri uzaktan eğitim sürecinde eğitimde eşitsizliklere yol açarak yetersiz bulunmaktadır.

Çevrim içi eğitimin en büyük avantajlarından biri öğrenci ve öğretmenlerin teknolojik yönlerinin gelişmesidir.

Çevrim içi seminerlerin artması çevrim içi eğitimin avantajlarından biri olarak gösterilse de genel olarak çevrim içi eğitime adapte olabilmek kolay olmamıştır.

Günümüz teknolojisine ayak uydurmaya çalışan öğretmenler açısından mevcut eğitim sistemi çevrim içi eğitim sürecine hazırlıksız yakalanmıştır.

Özellikle ilkokul öğrencilerinde okuma yazma eğitiminin çevrim içi ortamda denetlenememesi eğitim seviyesini daha da düşürmeye sebep vermektedir.

- Bu konuda bir soru sorulmamış, karar üretilmemiş ve oylama yapılmamıştır.

Çevrim İçi Eğitimde Yaşanan Sorunlar

- Ana Argümanlar:

Teknolojik anlamda öğrencilerin yaşadığı imkânsızlıklar Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı tarafından giderilmelidir.

Okullarda öğretmenlere çevrim içi eğitime dair bilgilendirmelerin yapılması gereklidir.

Çevrim içi eğitim kalitesi ve veriminin öğretmenin inisiyatifine bırakılmaması gerekmektedir.

Salgın sürecinde eğitim dönemi programının öğrencilere daha önceden, planlı bir şekilde sunulmalıdır.

Derslerin kayıt altına alınması öğrencilere dersleri takip edebilme açısından kolaylık sağlayacaktır.

Çevrim içi sınav formatlarının ve sınav sürelerinin internet sıkıntıları, sistem çökmesi gibi altyapısızlıktan kaynaklanan ve öğrencinin kontrolü dışında oluşabilecek olumsuzlukları göz önünde bulunduracak şekilde düzenlenmelidir.

Genel olarak, çevrim içi eğitimdeki sorunların ana sebebinin ülkedeki altyapısızlık olduğu belirtilmiştir.

- Bu konuda bir soru sorulmamış, karar üretilmemiş ve oylama yapılmamıştır.

Salgın Sürecinde Öğrencilere Verilen Sosyal Destek

- Ana Argümanlar:

Uzaktan eğitim sürecinde öğretmenler öğrencilere yeterince anlayış göstermemiştir.

Özellikle ilkokul öğrencilerinin sosyal yönlerinin güçlenmesi adına çevrim içi eğitimlerin sosyal aktiviteler içerecek şekilde düzenlenmesi önerisi yapılmaktadır.

- Soru 1: Devlet okulları ve kurumlarında uzaktan eğitim sürecinde öğretmen ve öğrenciye gereken teknik destek ve kaynak sağlandı mı?
- Karar: Oy çokluğu ile devlet okulları ve kurumlarında uzaktan eğitim sürecinde öğretmen ve öğrenciye gereken teknik destek ve kaynak sağlanmadığına karar verildi.
- Oy Dağılımı: Hiç Sağlanmadı – %18,2, Sağlanmadı – %63,6, Orta Derecede Sağlandı – %18,2, Yeterli Derecede Sağlandı – %0,
- Soru 2: Özel okullar ve kurumlarda uzaktan eğitim sürecinde öğretmen ve öğrenciye gereken teknik destek ve kaynak sağlandı mı?
- Karar: Oy çokluğu ile özel okullar ve kurumlarında uzaktan eğitim sürecinde öğretmen ve öğrenciye gereken teknik destek ve kaynak sağlandığına karar verildi.
- Oy Dağılımı: Evet – %66,7, Hayır – %16,7, Çekimser – %16,7.
- Soru 3: En yakın zamanda yüz yüze eğitime geri dönmeli midir?

- Karar: Oy çokluğu ile en yakın zamanda yüz yüze eğitime geri dönülmesi gerektiğine karar verildi.
- Oy Dağılımı: Evet – %75, Hayır – %16,7, Çekimser – %8,3.
- Soru 4: Yüz yüze eğitime geçmek için şartlar ne olursa olsun risk alınmalı mıdır?
- Karar: Oy çokluğu ile şartlar ne olursa olsun risk alınarak yüz yüze eğitime geçilmesi gerektiğine karar verildi.
- Oy Dağılımı: Evet – %66,7, Hayır – %16,7, Çekimser – %16,7.
- Soru 5: Uzaktan eğitim sürecinde öğrencilere sosyal ve psikolojik açıdan yeterli destek sağlandı mı?
- Karar: Oy birliği ile uzaktan eğitim sürecinde öğrencilere sosyal ve psikolojik açıdan yeterli destek sağlanmadığına karar verdi.
- Oy Dağılımı: Evet – %0, Hayır – %100, Çekimser – %0.

Öğretmen ve Eğitim

Eğitimciler

- Ana Argümanlar:

Öğretmenlerin sahip olması gereken özellikler olarak şunlar gösterilmektedir; empati yeteneği, bilgi yenilemeye ve kendini geliştirmeye açık olma, başarılı iletişim kurabilme, motivasyon sahibi, gelişmiş gözlem ve analiz yeteneğine sahip olma.

Öğretmenlerin meslekleri gereğince sahip olmaları gereken özelliklerin üzerine denetimler olması gerekmektedir.

Öğretmenlik sınavlarında sadece yazılı değerlendirme değil karakter analizi içeren değerlendirmelerin de bulunması oldukça önemlidir.

Bunun yanı sıra, öğretmenlerin özgeçmişlerinin ve sivil toplum görevlerine katılımlarının incelenmesi ve denetim altında tutulması gerekmektedir.

- Bu konuda bir soru sorulmamış, karar üretilmemiş ve oylama yapılmamıştır.

Öğretmen-Öğrenci İlişkisi

- Ana Argümanlar:

Kalabalık sınıf sayılarından dolayı öğretmenlerin tüm öğrencilerinin tanımaması gözlem eksikliğine yol açmaktadır.

Öğretmenlerin öğrenciler ile birebir iletişim kurması öğrenciyi analiz edebilme açısından daha yararlıdır.

Bunun yanı sıra öğretmenlerin öğrencileri hangi konuların motive ettiğinin bilmesi öğrenci ile özel bir bağ kurulmasında önemli bir faktördür.

Sıcak öğretmen-öğrenci ilişkisinin öğretmenin öğrenci üzerindeki otoritesinin tehdit etmeyecek biçimde düzenlenmesi gerekmektedir.

Öğretmenleri ölçme ve değerlendirmeye sadece kurumlar veya üst makamlar değil, öğrenciler de katılmalıdır. Öğretmen ve öğrenci arasında kurul toplantılarının yapılması ve bu toplantıların kayıt altında tutulması önerilmektedir.

- Soru 1: Öğretmenlere kendilerini geliştirmek için yeterli imkân sağlanıyor mu?
- Karar: Oy birliği ile öğretmenlerin kendilerini geliştirmek için yeterli imkânları olduğuna karar verildi.
- Oy Dağılımı: Evet – %91,7, Hayır – %0, Çekimser – %8,3.
- Soru 2: Öğretmenlerin kendilerinin geliştirmesi konusunda bir denetleme uygulanıyor mu?
- Karar: Oy birliği ile öğretmenlerin kendilerini geliştirmesi açısından yeterli denetlemenin uygulanmadığına karar verildi.
- Oy Dağılımı: Evet – %0, Hayır – %100, Çekimser – %0.
- Soru 3: Öğretmenlerin mesleklerinin devamı için ve verdikleri eğitimin verimliliği açısından daha geniş kapsamlı bir ölçme ve değerlendirme uygulanmalı mıdır?

- Karar: Oy birliği ile öğretmenlerin mesleklerinin devamı için ve verdikleri eğitimin verimliliği açısından daha geniş kapsamlı bir ölçme ve değerlendirme uygulanması gerektiğine karar verildi.
- Oy Dağılımı: Evet – % 100, Hayır – %0, Çekimser – %0.

Ekonomi Komitesi

Ekonomik ve Sosyal Veriler

İstatistiki Veriler

- Ana Argümanlar:

İstatistik Kurumunun raporlarında yanlışlıklar vardır.

İstatistikler hatalıdır, işsizlik oranları gerçeği yansıtmamaktadır.

İktidardaki partilere göre veriler değişmektedir.

İstatistik alınırken hedef kitle çok önemli bir rol oynamaktadır, sorular sadece belli bir kitleye sorulmaktadır.

Otorite olan şirketler devletle ters düşmek istemediğinden ötürü, yanlış beyan verebilirler.

Günöbirlik ekonomik planlar öncelikli mesele olarak görölmektedir. Realist olunmalı ve ileriye dönük ekonomik planlama yapılmalıdır.

Devlet kurumlarında doğru mevkilere doğru atamalar yapılması gerekmektedir.

Veriler ile alakalı bir hedef konulmalı ve ona göre değişen devletler bu hedefe doğru gitmelidir.

Dönem hedeflerine göre enflasyon, işsizlik ve diğer makroekonomik veri planlaması yapılmalıdır.

Verilerin üretiminden önce bir planlama olmalıdır.

Planlamalar dış müdahalelerden dolayı etkilenmektedir.

- Soru: Resmî kaynakların ürettiği istatistiki veriler gerçek ekonomik hayatla uyuyuyor mu?
- Karar: Oy çoğunluğu ile resmî kaynakların ürettiği istatistiki veriler gerçek ekonomik hayatla uyuyamadığına karar verildi.
- Oy Dağılımı: Evet – %93,3, Hayır – %6,7, Çekimser – %0.

Veri Çalışmaları

- Ana Argümanlar:

Veriler hakkındaki çalışmalar yeterli değildir ve bu çalışmalara güvenilmemektedir.

Partilere göre ekonomi hakkında farklı yorumlar yapılmakta ve objektif olmayan sonuçlar ve veriler çıkarılmaktadır.

Araştırmalar belirli noktada sınırlıdır. Raporlar da veriler gibi sınırlıdır çünkü imkânlar yoktur, bunun sebebi sınırlı sayıda bilgi olması ve verilerin yetersizliğidir.

- Soru: Veri güvensizliği, veri kullanarak yapılan araştırma ve analizlere olan güveni de düşürüyor mu?
- Karar: Oy birliği ile veri güvensizliğinin veri kullanarak yapılan araştırma ve analizlere olan güveni de düşürdüğü kararına varıldı.
- Oy Dağılımı: Evet – %93,3, Hayır – %0, Çekimser – %6,7.

Ekonomik Kalkınma

Öncelik Tanınması Gereken Sektörler

- Ana Argümanlar:

Ekonomik anlamda ülkenin kalkınması için belli sektörlerin gelişmeye ihtiyacı var, birinci sektörü seçmek gerekmektedir.

Teşvik verilecekse hangi sektöre verileceği tartışılmalıdır.

Verimliliği yüksek sektörlerin teşvik edilmesi gerekir.

İthalatın azalması gerekir. Tarım ve hayvancılık artmalıdır.

Hangi sektörlerde çöküş yaşandığının incelenmesi ve analiz edilmesi gereklidir. Resmî verilere bakılmalıdır.

Ekonomik kalkınma daha çok girişimcilikten gelmektedir.

İhracata teşvik aslında mevcuttur, devlet yurt dışına olan ihracatta bazı masrafları karşılamaktadır.

Kısa vadeli patentlerden ziyade daha uzun vadeli olanlar düşünölmelidir.

İthalat kısıtlanmasına gidilebilir.

Regölasyon eksikliği vardır, her sektör düzenlenmelidir.

Türkiye'deki büyük şirketler buraya gelmektedir ve yerli üreticiler o şirketler ile rekabet edecek güce sahip değildirler.

Dış yatırımcılar gelmeden kalkınma olmayacaktır.

Ekonomik kalkınmanın önünde sürekli bir bürokratik engel vardır.

Sanayi sektörü öncü sektör olmalıdır.

Bizim en büyük avantajımız yöresel ürünlerimizdir.

Dış yatırım sürdürülebilir bir büyüme yaratmaz. Tamamen teslimiyet gereken bir şeydir, enflasyon yaratır ve böyle bir strateji ideal değildir.

Ekonomi bir denge meselesidir, dengeyi doğru kurmak gerekir.

- Soru 1: Ekonomik kalkınmanın önündeki en büyük engel kamu kurumlarındaki usulsüzlük, rant ve peşkeş gibi uygulamalar mıdır?
- Karar: Oy çokluğu ile ekonomik kalkınmanın önündeki en büyük engelin kamu kurumlarındaki usulsüzlük, rant ve peşkeş gibi uygulamalar olduğuna karar verildi.
- Oy Dağılımı: Evet – %71,4, Hayır – %14,3, Çekimser – %14,3.
- Soru 2: Ülkemizde ekonomik kalkınmanın öncü sektörü sanayi mi olmalıdır?
- Karar: Oy çokluğu ile ülkemizde ekonomik kalkınmanın öncü sektörünün sanayi olması gerektiğine karar verildi.
- Oy Dağılımı: Evet – %71,4, Hayır – %14,3, Çekimser – %14,3.

Ekonomik Model

- Ana Argümanlar:

Ada ülkelerinin sınırlı yüz ölçümlerinden ötürü, verimli gitmek gerekir.

Finans sektörü, doğru turizm politikası ve teknoloji üretimi hedef sektörler olmalıdır. Sermaye ithalatından daha çok tarım ithalatına odaklanılır ise daha verimli olabilir. Finans sektörünün de ülkeyi taşıyabilme kapasitesi sınırlıdır.

Eğer sektörler ve vergi sistemi düzenlenirse, bu birikimden faydalanılabilir ve kalkınma gerçekleşebilir. İnsanları birikim yapabilecekleri bir reforma itmek gerekir.

Serbest piyasayı savunanlar bile tamamen serbest piyasayı uygulamamaktadır.

- Soru: Ekonomik kalkınma için en uygun model hangisidir?
- Karar: Katılımcılar bu konuda bir oy çokluğuna varamadılar.
- Oy Dağılımı: Planlanmış Ekonomi – %42,9, Karışık Ekonomi – %42,9, Serbest Ekonomi – %14,3.

Salgın ve Dijitalleşme

Salgın Döneminde Çoğalan Filiz Şirketler (Start-Up)

- Ana Argümanlar:

Filiz şirketlerin çoğalma sebebi istihdamdaki azalmadır, iş bulamayan insanlar kendi işlerini kurmaya yönelmektedir.

Üniversiteyi bile dijitalleştirdikten sonra neden başka şeyleri de dijitalleştiremeyelim düşüncesi mevcuttur.

Büyük yatırım yapabilecek olan şirketler salgın döneminde risk almaktan kaçınmaktadır.

Talebin kriz sonrası temelden değişmesi bir sebep olarak gösterilebilmektedir.

- Bu konuda bir soru sorulmamış, karar üretilmemiş ve oylama yapılmamıştır.

Evden Çalışmaya Geçiş ve Etkileri

- Ana Argümanlar:

Evden çalışma ofis giderlerinden dolayı ekonomik açıdan iş verenler için daha faydalıdır.

Salgın dolayısı ile fiziksel olarak orada bulunulması gereken işlerde negatif etki olmuştur.

Salgın döneminde motivasyon düşüklüğü olmuştur.

İş ortamında yabancılaşma yaratmıştır ancak bu sektörden sektöre değişmektedir.

Dijitalleşme, işsizliğin artmasına sebep olabilecektir.

Dijitalleşme ulaşım sektörüne darbe verebilmektedir.

Birçok meslek alanı dijitalleşme ile tükenmiştir.

- Soru: Dijitalleşmenin yararları zararlarından daha fazla mıdır?
- Karar: Oy çokluğu ile dijitalleşmenin yararlarının zararlarından daha fazla olduğuna karar verildi.
- Oy dağılımı: Evet – %42,9, Hayır – %35,7, Çekimsiz – %21,4.

Özelleştirme

Kamu Kurumlarının Özelleştirilmesi

- Ana Argümanlar:

Ülkemizdeki özelleştirme politikaları bazı yönlerden başarısız olmuştur. Çok rahat bir rant aracına dönüşebilmektedir.

Özelleştirme olunca fiyatlar düşecek varsayımı doğru değildir. Buna örnek olarak geçmişteki uçuş fiyatları ve şimdiki gösterilebilir.

Devlet özelleştirme ile borç yükünden kurtulabilir ancak bu kısa vadeli bir çözümdür.

KIB-TEK'in verimlilik artırma ve dış kaynak ihtiyacı vardır. Bu hususta kaynak ihtiyacını karşılamak amacı özelleştirme yapılabilir.

Kurumları özelleştirirsek yargılayacağımız insan belli olur.

Devlet denetimi açısından ileriye dönük vadede rahatlamayı özelleşme sağlar. Petrol gibi ürünlerde, şirketler kur farkından ötürü Amerikan doları üzerinden anlaşma yapmaktadır ve bu değiştirilebilir görülmemektedir.

Keynesçi bakış açısına göre bir ulusun sermayesi mutlaka o ulusa ait olmalıdır, ulusal güvenlik unsurları için enerji ve gıda sektörü önemlidir. Dışa bağımlı olduğunuz durumda savaş gibi hadiselerde çok büyük sıkıntı olabilir.

Özelleştirme ile ilgili sorunların önüne yasa ile geçebiliriz. Eski örneklerden ders çıkarılıp yasalar ile koruma altına alınıp özelleştirme faydalı olabilir.

- Soru: Özelleştirmenin olumsuz etkileri yasa ile kontrol altına alınabilir mi?
- Karar: Oy çokluğu ile özelleştirmenin olumsuz etkilerinin yasa ile kontrol altına alınamayacağına karar verildi.
- Oy Dağılımı: Evet – % 16,7, Hayır – %75, Çekimser – %8,3.

Döviz

Döviz Endeksli Yaşamak ve Etkileri

- Ana Argümanlar:

Ülkemizdeki üniversitelerin büyük çoğunluğunda fiyatlar döviz üstündedir ve aileler için bu çok büyük bir sıkıntı oluşturur.

Üretilen ürünlerin büyük çoğunluğunun ham maddelerinin geldiği yerin yurt dışı olması ve döviz ile ithal edilmesi sorun yaratmaktadır.

Kendi para birimiz kullanılmalıdır.

Kullanımı kabul görmeyecekse kendi para birimizim olması bir şeyi değiştirmeyecektir.

Bu işin kökünde aslında bağımsızlık ile ilgili bir sıkıntı vardır.

Kullanılan para birimi üzerinde bir kontrolümüzün olması daha iyi olacaktır. Doğru yönetilen bir para biriminin olumsuz etkileri daha az olacaktır.

- Soru: Avrupa para birimi (avro) veya bir başka yabancı para birimine geçmek ile sorunlarımızdan kurtulabilir miyiz?

- Karar: Oy birliği ile Avrupa para birimi (avro) veya bir başka yabancı para birimine geçmenin sorunlarımızdan bizi kurtaramayacağına karar verildi.
- Oy Dağılımı: Evet – %0, Hayır – %100, Çekimser – %0.

Bürokrasi

Liyakat

- Ana Argümanlar

Ülkede hangi iktidar başa gelirse gelsin önemli mevkilere kim kime yakınsa o atanmaktadır.

Hesap verebilirlik yoktur ve kamuda farklı bir yapılandırmaya gitmek gerekir.

Yasama, yürütme ve yargı arasında güçler ayrılığının sağlanması gerekir.

Liyakate dayanan atamalar motivasyon yaratır, beyin göçünü engeller.

Yetersiz ve yanlış karar veren yöneticiler beyin göçüne neden olmaktadır.

- Soru: Liyakatsiz atamalar beyin göçüne yol açar mı?
- Karar: Oy birliği ile liyakatsiz atamaların beyin göçüne yol açtığına karar verildi.
- Oy Dağılımı: Evet – %100, Hayır – %0, Çekimser – %0.

Rüşvet

- Ana Argümanlar:

Bizim rüşvet olarak algıladığımız meselenin bir kısmı bazı ülkelerde lobicilik adı ile yasaldır.

Bunu bir suç hâline getirmemek, en azından düzenleme sağlar ve yasal şekilde düzenlenmesi rüşveti azaltır.

Bireylerden rüşveti direkt olarak engelleyemeyiz.

Bakanlar Kurulu ile vatandaşlık verilmesi dahi rüşvetle ilişkilendirilmektedir.

- Soru: Rüşvet sorunu yasalar ile lobicilik adı altında düzenlenebilir mi?
- Karar: Oy çokluğu ile rüşvet sorununun yasalar ile düzenlenemeyeceğine karar verildi.
- Oy Dağılımı: Evet – %23,1, Hayır – %53,8, Çekimser – %23,1.

“E-Devlet” Sistemi

- Ana Argümanlar:

“E-Devlet” sistemi olması gereklidir ancak bu sistemin bizim kontrolümüzde olması gerekir.

Bizim verilerimizin Türkiye’nin veri tabanında bulunması riski vardır.

Devlet doğru işlediği sürece “E-Devlet” sistemi de düzgün işleyecektir.

Kayıt dışı ekonomi, “E-Devlet” sistemi ile denetim altına alınabilir.

Bu sistem verimlilik ve hızı artırır.

Bakımı çok komplikedir, standart prosedürlere göre yapılırsa kendi kendine yetebilen bir sistem ve jeneratör bulunması gerekir.

- Soru 1: “E-Devlet” sistemi bürokratik işlemleri daha verimli hâle getirir mi?
- Karar: Oy birliği ile “E-Devlet” sisteminin bürokratik işlemleri daha verimli hâle getirdiğine karar verildi.
- Oy Dağılımı: Evet – %100, Hayır – %0, Çekimser – %0.
- Soru 2: “E-Devlet” sistemi için gerekli altyapının çevreye zarardan çok yararı mı vardır?
- Karar: Oy çokluğu ile “E-Devlet” sistemi için gerekli altyapının çevre zararının yararından daha çok olmadığına karar verildi.
- Oy Dağılımı: Evet – %7,7, Hayır – %53,8, Çekimser – %38,5.
- Soru 3: Kuzey Kıbrıs’ta “E-Devlet” sisteminin kurulmasını destekliyor musunuz?
- Karar: Oy çokluğu ile Kuzey Kıbrıs’ta “E-Devlet” sisteminin kurulması gerektiğine karar verildi.
- Oy Dağılımı: Evet – %76,9, Hayır – %15,4, Çekimser – %7,7.

Vergilendirme ve Kayıt Dışı Ekonomi

Kayıt Dışı Ekonominin Yaygınlığı ve Çözümleri

- Ana Argümanlar:

Bugün yüzlerce kaçak işçi vardır ve bu emek hırsızlığına yol açmaktadır.

Bazı kamu çalışanları ikinci iş yaptıkları için kayıt yaptıramamaktadır.

Regülasyon ve denetlemeler ile herkes istediği işi yapabilmelidir.

Kayıt dışı ekonomik faaliyetlere cezai yaptırım gereklidir.

Kayıt dışılık artık bir kültür olarak benimsenmiştir.

Denetimlerin artırılması önemlidir ve düzgün vergi yasaları, orantılı vergiler ile kayıt dışı ekonominin önüne geçebilir. Beyan usulü var olduğu için bir sürü kayıt dışı ekonomi vardır.

- Soru 1: Kuzey Kıbrıs'ta kayıt dışı ekonomi yaygın mıdır?
- Karar: Oy birliği ile Kuzey Kıbrıs'ta kayıt dışı ekonominin yaygın olduğuna karar verildi.
- Oy Dağılımı: Evet – %100, Hayır – %0, Çekimser – %0.

- Soru 2: Devlet ülkedeki kayıt dışı ekonomi ile mücadele ediyor mu?
- Karar: Oy birliği ile devletin kayıt dışı ekonomi ile mücadele etmediğine karar verildi.
- Oy Dağılımı: Evet – %92,3, Hayır – %0, Çekimser – %7,7.

Vergiler ve Kayıt Dışı Ekonomi

- Ana Argümanlar:

Vergi toplanmaktadır ancak daha sonra düzenli bir paylaşım yapılmamaktadır.

Kayıt dışı ekonominin kayıt içi ekonomiye katılması için denetimi bu işin ehli kurumların yapması ve her şirketin denetlenebilmesi için devletin de ilgili yasayı çıkarması gerekir.

Reformlar için siyasi irade gereklidir.

- Soru: Kayıt dışı ekonomi, siyasi reform ile ortadan kaldırılabiliyor ya da azalabilir mi?
- Karar: Oy çokluğu ile kayıt dışı ekonominin siyasi reform yapılarak ortadan kaldırılacağı ya da azalabileceğine karar verildi.
- Oy Dağılımı: Evet – %61,5, Hayır – %23,1, Çekimser – %15,4.

Ekonomik Göç

Ekonomik Göçün Sebepleri

- Ana Argümanlar:

Ekonomik göç gelişmekte olan ülkelere gelişen ülkelere doğru olan bir olay olarak görülmelidir.

Fırsat eşitsizliği söz konusudur. Örneğin Amerika'da aynı sınıftaki insanların aldığı para ve yapılabilecekler kıyaslandığında buradakiler çok kısıtlıdır.

Geleneksel ve teknolojik altyapı eksikliği çok büyük bir eksiktir

Burada gelişme şansımız yok düşüncesi hâkimdir.

Sektörlerin azlığı çarpıcı bir sıkıntıdır ve ekonomik göçü geri çevirmek istenirse buna yoğunlaşılması gerekir.

Bu kısa sürede aşılacak bir sorun değildir, belirli bir nesil kaybedilecektir.

Yeni alanlar yaratmakla birlikte var olan alanları daha da ulaşılabilir yapmak gerekir.

Meslek okullarına önem verilmesi ve sanayi için iş gücünün bu tür okullardan gerekir.

- Soru 1: Kuzey Kıbrıs'ta ekonomik göç bir sorun mudur?
- Karar: Oy birliği ile Kuzey Kıbrıs'ta ekonomik göçün bir sorun olduğuna karar verildi.
- Oy Dağılımı: Evet – %100, Hayır – %0, Çekimser – %0.
- Soru 2: Ekonomik göçteki en büyük etken gelecek kaygısı mı ve ekonomik fırsatların artacağı sosyoekonomik dönüşüm bu göçü azaltır mı?
- Karar: Oy birliği ile ekonomik göçteki en büyük etkenin gelecek kaygısı olduğuna ve ekonomik fırsatların artacağı sosyoekonomik dönüşümün bu göçü azaltacağına karar verildi.
- Oy Dağılımı: Evet – %92,3, Hayır – %0, Çekimser – %7,7.

Girişimcilik

Girişimcilik ile İlgili Öne Çıkan Sorunlar

- Ana Argümanlar:

Diğer işlere oranla stabil bir maaşın yoksunluğu aile gibi meselelerde sorun teşkil eder.

Gelecek kaygısının yaşandığı bölgelerde, genelde girişimcilik denenmemektedir.

Girişimciliğin en büyük sorunları arasında başlangıç maliyeti, finansman eksikliği, bürokrasi, tescillenme sorunları (isim hakkı) ve ithalat gerekliliği gösterilebilir.

Bankalardan kredi çekerken görülen faiz oranları sermaye sıkıntısı yaratmaktadır.

Yasalardaki eksiklik de insanları risk almamaya yöneltmektedir.

- Soru: Girişimciliğin gelişmesindeki en önemli üç faktör kültürümüz, altyapı eksikliği ve yasaların eksikliği mi?
- Karar: Oy çokluğu ile girişimciliğin gelişmesindeki en önemli üç faktörün kültürümüz, altyapı eksikliği ve yasaların eksikliği olduğuna karar verildi.
- Oy Dağılımı: Evet – %58,3, Hayır – %8,3, Çekimser – %33,3.

Kültür Komitesi

Çok Kültürlülük ve Kültürel Çatışma

Kültürel Çeşitlilik

- Ana Argümanlar:

Genellikle turistlere hitaben hazırlanan tanıtım materyallerinin (dijital ve/veya basılı) yetersiz kaldığı, dil, kültür, trafik kuralları gibi konuların yeterince anlatılmadığı belirtildi.

Farklı ülkelerden gelen çeşitli etnik gruplara mensup bireyler kültürümüze uyum sağlamalıdır.

Dil eksikliği resmî kurumlarda yabancı bireylerin işlerini yapmalarına engel olmaktadır.

Farklı etnik gruplardan bireylerin, ada kültürünü öğrenmelerinin gerekliliği gibi, ada halkının da farklı kültür taşıyıcılarının kültürlerini öğrenebileceği ortamlar ve etkinliklerin gereklidir.

- Soru: Kuzey Kıbrıs'ta artan etnik çeşitliliğe karşın devlet dairelerinde farklı diller konuşabilen memurların istihdam edilmesi gerekli midir?
- Karar: Oy birliği ile Kuzey Kıbrıs'ta artan etnik çeşitliliğe karşın devlet dairelerinde farklı diller konuşabilen memurların istihdam edilmesi gerektiğine karar verildi.
- Oy Dağılımı: Evet – %100, Hayır – %0, Çekimser – %0.

Kültürel Çatışma

- Ana Argümanlar:

Toplumumuzda sıkça olmasa da ötekileştirme, ayrımcılık ve ırkçılık ile karşılaşmaktadır.

Farklı kültürlerin bir arada yaşamasının gerekliliği olarak farklı kültürlere mensup kişilerin insan haklarına ve özel hayatlarına saygı duyulmalıdır.

Bu çerçevede ada kültürünün tanıtılmasının yalnızca “öteki” kültürler için değil yerel halk için de önemlidir.

- Soru: Toplumumuzun kültürel farklılıklara toleransı var mıdır?
- Karar: Oy birliği ile toplumumuzun kültürel farklılıklara toleransı olmadığına karar verildi.
- Oy Dağılımı: Evet – %100, Hayır – %0, Çekimser – %0.

Sosyal Medya, Dijitalleşme ve Gündelik Hayat

Sosyal Medyanın Olumsuz Yönleri

- Ana Argümanlar:

Sosyal medyanın bir performans alanı hâline gelmesi, farklı insanların beğenisini alma ve onaylanma ihtiyacının gençlerin kendilerini olmadıkları insanlar gibi göstermelerine yol açmaktadır.

Sosyal medyada oluşan bilgi kirliliği gençlerin tutumlarını etkilemektedir.

Sosyal medya haberciliğinin bilgiye hızla erişmeyi sağlamasına rağmen kışkırtıcı bir dil ve üslubu benimsemesinin önyargı ve linç ortamı yaratmaktadır.

Sosyal medyanın olumsuz yönleri hem toplumun genelinde, hem de gençlerde psikolojik ve kişisel bozukluklar yaratmaktadır.

- Soru: Ülkemizde yakın dönemde onaylanan Bilişim Suçları Yasası sosyal medyada büyüyen linç kültürünün önüne geçebilmiş midir?
- Karar: Oy birliği ile yakın dönemde onaylanan Bilişim Suçları Yasası'nın sosyal medyada büyüyen linç kültürünün önüne geçemediğine karar verildi.
- Oy Dağılımı: Evet – %0, Hayır – %100, Çekimser – %0.

Sosyal Medyanın Olumlu Yönleri

- Ana Argümanlar:

Dünyanın her yerinden haber alınmakta ve farklı yerlerden insanlar birbirine bağlanmaktadır. Kuzey Kıbrıs'ı dış dünya ile bağlayan önemli bir güce sahiptir.

Ülkemizden uzakta yaşayan akrabalar ve yurt dışında eğitim alan gençlerin ada ile bağlantısının kopmamasına yardımcı olmaktadır.

Toplumsal dayanışmayı artırmıştır.

Sosyal medyadaki yardım kampanyaları toplumun birbirine destek olmasını sağlamıştır.

Bunlara karşın yardımlar bile sosyal medya yüzünden bir popülizm aracı hâline gelmiştir.

- Soru: Sosyal medyada yer alan yardımlaşma ve dayanışma kampanyalarını samimi buluyor musunuz?
- Karar: Katılımcılar bu konuda bir oy çokluğuna varamadılar.
- Oy Dağılımı: Evet – %46,7, Hayır – %46,7, Çekimser – %6,7.

Sosyal Medya ve Kültür İlişkisi

- Ana Argümanlar:

Sosyal medyada halk kültürünü hatırlamaya yardımcı olan içerikler artmıştır.

Kıbrıs ağız ile hazırlanan videolar, adamızdan manzaralar ve yemek tarifi gibi içerikler sosyal medyanın kültürümüze olumlu yansımaya sebebiyet vermiştir.

Özlenen kültürel öğeler yansıtılmıştır.

Dijitalleşme ile kültürümüz kayıt altına alınabilir ve gelecek nesillere aktarılabilir hâle gelmiştir.

Toplumsal ortaklık ve aidiyet hissi artmıştır.

- Soru: Dijitalleşmenin kültürümüzü sonraki nesillere aktarmak için doğru bir yol olduğunu düşünür müsünüz?
- Karar: Oy birliği ile dijitalleşmenin kültürümüzü sonraki nesillere aktarmak için doğru bir yol olduğuna karar verildi.
- Oy Dağılımı: Evet – %100, Hayır – %0, Çekimser – %0.

Kültürün Dinamikliği: “Yerel” Kültür ve Küreselleşme

Küreselleşmenin Yerel Kültür Üzerine Etkileri

- Ana Argümanlar:

Yerel kültüre olan bağlılık küreselleşmeden etkilenme oranına yansımaktadır.

Yerel kültürün tanınması, tanıtılması ve bu konuda gençlerin eğitilmesinde büyük eksiklikler vardır.

Dünya üzerindeki tüm kültürler küreselleşmektedir ve bundan bir kaçış söz konusu değildir.

Küreselleşme ve ekonomik gelişim bir toplumun kültürünü direkt olarak etkilemektedir.

Popüler kültür yerel kültür üzerinde kötü etkiler yaratmaktadır.

- Soru 1: Yerel üretimin artması ve güçlü bir ekonomiye sahip olmak küreselleşmenin etkisini azaltmada etkin bir rol oynamakta mıdır?
- Karar: Oy birliği ile yerel üretimin artmasının ve güçlü bir ekonomiye sahip olmanın küreselleşmenin etkisini azaltmada etkin bir rol oynayacağına karar verildi.
- Oy Dağılımı: Evet – %73,3, Hayır – %0, Çekimser – %26,7.

- Soru 2: Dünya genelinde küreselleşme ekonomi ile politika ilişkisine dayanan bir güç meselesi midir?
- Karar: Oy birliği ile dünya genelinde küreselleşmenin ekonomi ile politika ilişkisine dayanan bir güç meselesi olduğuna karar verildi.
- Oy Dağılımı: Evet – %80, Hayır – %0, Çekimser – %20.

Yerel Kültürün Korunması

- Ana Argümanlar:

Teknoloji ne kadar gelişirse gelişsin, geleneksel kültürü korumak adına devletin çeşitli politikalar benimsemesi ve bunları yaygınlaştırması gerekmektedir.

Geleneksel el sanatları, usta-çırak ilişkisine dayalı üretimler, maddi kültür üretimi ve yerli üretici desteklenmelidir.

Halk kültürü araştırmaları yapılmalı ve kültürel arşivler oluşturulmalıdır.

Bu alanda eğitimler artmalı ve bu alana finansal destek ve teşvik sağlanmalıdır.

Gençlere kültürlerini öğrenmeleri için eğitim fırsatı sunulmalıdır.

Sivil toplum, kültürün korunması adına yapılan çalışmaları artırmalıdır.

- Soru: Devlet toplumun geneline ve özellikle gençlere kültürlerini öğrenmeleri ve korumaları adına yeterli desteği sağlamakta mıdır?
- Karar: Oy birliği ile devletin toplumun geneline ve özellikle gençlere kültürlerini öğrenmeleri ve korumaları adına yeterli desteği sağlamadığına karar verildi.
- Oy Dağılımı: Evet – %0, Hayır – %86,7, Çekimser – %13,3.

Kültürel Miras

Kuzey Kıbrıs'ta Kültürel Mirasların Genel Durumu

- Ana Argümanlar:

Kuzey Kıbrıs'taki kültürel mirasların bakımını yerel otoriteler yerine İki Toplumlu Kültürel Miras Teknik Komitesi üstlenmektedir.

Bu alanda yapılan projeler oldukça kıymetlidir, ancak değeri bilinmemektedir.

Gençler kültürel miraslarımızın farkında değildirler.

Devlet, kültürel mirasların korunması ve restorasyonu hakkında hiç bir katkı sağlamamaktadır.

İlgili alanlarda (arkeolog, müzecilik, sanat tarihi, vb.) eğitilmiş kişilere ihtiyaç olmasına rağmen bu alanlar teşvik edilmemektedir.

- Soru 1: Kültürel miraslarımızın gerekli düzenlemeler yapılarak farklı amaçlar için kullanılması doğru bir yaklaşım mıdır?
- Karar: Oy çokluğu ile kültürel miraslarımızın gerekli düzenlemeler yapılarak farklı amaçlar için kullanılmasının doğru bir yaklaşım olduğuna karar verildi.
- Oy Dağılımı: Evet – %73,3, Hayır – %20, Çekimser – %6,7.
- Soru 2: Kültürel miras ve tarihî alanların korunması ve restorasyon süreçlerinde devletin katılımı yeterli midir?
- Karar: Oy birliği ile kültürel miras ve tarihî alanların korunması ve restorasyon süreçlerinde devletin katılımının yeterli olmadığına karar verildi.
- Oy Dağılımı: Evet – %0, Hayır – %100, Çekimser – %0.
- Soru 3: Devlet, kültürel miraslarımızın korunması ve restorasyonu sürecinde etkin bir rol oynayarak bu alanda genç uzmanları istihdam etmeli midir?
- Karar: Oy birliği ile devletin kültürel miraslarımızın korunması ve restorasyonu sürecinde etkin bir rol oynayarak bu alanda genç uzmanları istihdam etmesi gerektiğine karar verildi.
- Oy Dağılımı: Evet – %100, Hayır – %0, Çekimser – %0.

Müzeler

- Ana Argümanlar:

Öncelikle şehitlik ve savaş gibi hassas konuları içeren müzelerin düzenlenmesinde hassasiyet gösterilmesi gerekmektedir.

Müzeler sadece turistlere yönelik alanlar olmamalıdır.

Yerel halk müzeleri ziyaret etmek için teşvik edilmelidir.

Kışkırtıcı ve düşmanlığı besleyen müzelere düzenleme getirilmelidir.

Yerel halka yönelik müze ziyaretini teşvik etmek adına ücretsiz gün uygulaması, öğrenci veya aile indirimi gibi destekler verilmelidir.

Salgın döneminde kurulan çevrim içi müzelerin ziyaret modelleri aslı gibi olmamakta ve gerçek duyguyu yansıtmamaktadır.

Müzeler hakkında var olan bilgilendirme oldukça yetersizdir.

Müzeler hakkında dijital kaynaklar artmalıdır.

- Soru 1: Tarihî eserlerde ve müzelerde var olan, yerin mimari yapısı ve binanın tarihi gibi önemli bilgiler yeterli midir?
- Karar: Oy birliği ile tarihî eserlerde ve müzelerde var olan, yerin mimari yapısı ve binanın tarihi gibi önemli bilgilerin yeterli olmadığına karar verildi.
- Oy Dağılımı: Evet – %0, Hayır – %100, Çekimser – %0.
- Soru 2: 3D müze turları fiziksel turlar kadar etkili midir?
- Karar: Oy çokluğu ile 3D müze turlarının fiziksel turlar kadar etkili olmadığına karar verildi.
- Oy Dağılımı: Evet – %80, Hayır – %13,3, Çekimser – %6,7.
- Soru 3: Müzeler adanın tüm etnik gruplarının kültürlerini yansıtmalı mıdır?
- Karar: Oy birliği ile müzelerin adanın tüm etnik gruplarının kültürlerini yansıtmayı gerektğine karar verildi.
- Oy Dağılımı: Evet – %100, Hayır – %0, Çekimser – %0.

Kardeş Şehir Uygulaması

- Ana Argümanlar:

Kardeş şehir seçiminde kültürel bağlar oldukça önemlidir.

Şehirlerin kardeş olmaları adına; mimari benzerlik, coğrafi yakınlık, etnik aidiyet gibi faktörler önemlidir.

Yerel yönetim politikalarının uyumu iki şehrin kardeş olması için etkilidir.

Kardeş şehirlerin temel hedefi iki şehir arasındaki iş birliğini ve ilişkiyi güçlendirmektir.

Sosyal, kültürel ve politik yansımaları değişkenlik göstermektedir.

- Soru: Kardeş şehirler arasında iş birliğinin artırılması adına gençlik faaliyetlerine öncelik verilmeli midir?

- Karar: Oy birliği ile kardeş şehirler arasında iş birliğinin artırılması adına gençlik faaliyetlerine öncelik verilmesi gerektiğine karar verildi.
- Oy Dağılımı: Evet – % 100, Hayır – %0, Çekimser – %0.

Kıbrıs Kültürü

Kıbrıs Kültürü Eğitimi

- Ana Argümanlar:

Eğitimin hiçbir safhasında Kıbrıs'ın kültürü gençlerimize öğretilmemektedir.

Halk bilimi ve kültürü alanında yapılan çalışmalar oldukça yetersizdir.

Okullarda kültür eğitimi verilmesi gerekmektedir.

Kültürümüz yeni nesillere aktarılmamaktadır.

Kuzey Kıbrıs'ta yer alan üniversitelerin halk bilimi, sosyoloji ve sosyal antropoloji gibi kültür ağırlıklı alanlarda bölümler açması gerekiyor.

- Soru 1: İlk ve ortaöğretimde “halk kültürü” dersleri oluşturulmalı ve müfredata eklenmeli midir?
- Karar: Oy birliği ile ilk ve ortaöğretimde “halk kültürü” derslerinin oluşturulması ve müfredata eklenmesi gerektiğine karar verildi.
- Oy Dağılımı: Evet – % 100, Hayır – %0, Çekimser – %0.
- Soru 2: Kuzey Kıbrıs'ta yer alan üniversiteler Kıbrıs kültürü hakkında seçmeli dersler açmalı mıdır?
- Karar: Oy birliği ile Kuzey Kıbrıs'ta yer alan üniversitelerin Kıbrıs kültürü hakkında seçmeli dersler açması gerektiğine karar verildi.
- Oy Dağılımı: Evet – % 86,7, Hayır – %0, Çekimser – % 13,3.

Kıbrıs Mutfağı

- Ana Argümanlar:

Geleneksel mutfağımız oldukça çeşitlidir.

Hellim gibi ürünler yurt dışında kültürümüzü temsil etmemize aracı olmaktadır.

Kıbrıs mutfağında belli bir ölçüde standartlaşma gereklidir.

Yurt dışına mutfağımızı ihraç ederken tek tip olması büyük önem arz etmektedir.

Kıbrıslı Türk üreticilerin yurt dışında rekabet edebilmesi adına devletin etkin rol oynaması gerekmektedir.

- Soru: Avrupa Komisyonu tarafından hellim konusunda alınan kararın üreticilerimizin ve kültürümüzün üzerinde iyi bir etkisi olduğunu düşünüyor musunuz?
- Karar: Oy birliği ile Avrupa Komisyonu tarafından hellim konusunda alınan kararın üreticilerimizin ve kültürümüzün üzerinde iyi bir etkisi olduğuna karar verildi.
- Oy Dağılımı: Evet – %100, Hayır – %0, Çekimser – %0.

Halk Dansları

- Ana Argümanlar:

Halk dansları eğitimine artan ilgi bu alanda oldukça iyi bir gelişmedir.

Halk dansları alanında standartlaşmaya gidilebilir.

Bu alanda kaynak yetersizliğinden ötürü yeterli derecede araştırma yapılmamaktadır.

Yöntem ve teknikler farklılıklar göstermektedir.

Yurt dışında kültürümüzü temsil eden en önemli alandır. Bu nedenle özgünlüğü korunmalıdır.

Halk danslarının halk kültürü içerisindeki önemi ve yeri yeterince bilinmemektedir.

- Soru: Halk danslarında dıştan müdahalelerle standartlaşma dansın doğal kültürel yapısına bir tehdit oluşturur mu?
- Karar: Oy birliği ile halk danslarında dıştan müdahalelerle standartlaşmanın dansın doğal kültürel yapısına bir tehdit oluşturacağına karar verildi.
- Oy Dağılımı: Evet – %100, Hayır – %0, Çekimser – %0.

Tiyatro

- Ana Argümanlar:

Ülkemizde tiyatroya yeteri kadar ilgi gösterilmemektedir.

Tiyatro sanatı sosyoekonomik mesaj vermek adına kullanıldığı zaman sanatsal yönü zayıf kalmaktadır.

Sanat, sadece sanat olarak hizmet etmeli ve politik mesajlar içermemelidir.

Tiyatroya yatırım artarsa, toplumun sanatsal tüketimi artabilir.

Ülkemizde oyuncu, yazar ve dramaturg gibi mesleklerin eğitimi oldukça kısıtlıdır.

- Soru 1: Tiyatrolar toplumumuzun sosyal ve kültürel yapısında önemli bir rol oynamakta mıdır?
- Karar: Oy birliği ile tiyatroların toplumumuzun sosyal ve kültürel yapısında önemli bir rol oynamakta olduğuna karar verildi.
- Oy Dağılımı: Evet – % 100, Hayır – %0, Çekimser – %0.
- Soru 2: Tiyatroya dair verilen eğitimler ve var olan teknik ekipmanlar yeterli midir?
- Karar: Oy birliği ile tiyatroya dair verilen eğitimlerin ve var olan teknik ekipmanların yeterli olmadığına karar verildi.
- Oy Dağılımı: Evet – %0, Hayır – % 100, Çekimser – %0.
- Soru 3: Okullarda alanında uzman bağımsız kişiler tarafından tiyatro eğitimi verilmeli midir?
- Karar: Oy birliği ile okullarda alanında uzman bağımsız kişiler tarafından tiyatro eğitimi verilmesi gerektiğine karar verildi.
- Oy Dağılımı: Evet – % 80, Hayır – %0, Çekimser – %20.

Kıbrıs Ağzı Kullanımı

- Ana Argümanlar:

Toplumda oldukça yaygındır.

Resmî alanda kullanımı sorunludur.

Edebiyat alanında kullanılması okuyucu tecrübelerine göre değişiklik göstermektedir.

Dilin kendi içinde belirli kuralları olmalıdır. Bu durum Kıbrıs ağzını da kapsamaktadır.

Edebiyatta ve resmî alanda Türkçe dili doğru ve düzgün kullanılmalıdır.

- Bu konuda bir soru sorulmamış, karar üretilmemiş ve oylama yapılmamıştır.

Geleneksel El Sanatları

- Ana Argümanlar:

Kültürel el sanatları teknolojiden kötü bir şekilde etkilenmiştir.

Bu alanda eskiye göre talep oldukça azalmıştır.

Kültürel doku bozulmaya yüz tuttu.

Yeni teknoloji ile harmanlanırsa üretimde pratik ve kolaylık yoluna gidilir.

Artık maddi kültür üretimimiz oldukça düşük bir seviyededir.

- Soru: Geleneksel retimde teknolojiye yer verilmeli midir?
- Karar: Katılımcılar bu konuda bir oy çokluğuna varamamıtırlar.
- Oy Dağılımı: Evet – %46,7, Hayır – %46,7, ekimser – %6,7.

Sağlık Komitesi

Kuzey Kıbrıs'taki Sağlık Sistemi

Devlet Hastaneleri

- Ana Argümanlar:

Kuzey Kıbrıs'ta yaşayan halk tarafından devlet hastanelerine karşı bir güvensizlik vardır. Sağlık çalışanlarının çalışma saatleri çok yoğundur.

Devlet hastanelerine ait randevu sistemleri sıkıntılı olmaktadır. Bu hem hastane hem de hastalar arasında bir düzensizliğe sebebiyet vermektedir.

Düzensizlik sebebiyle hekimler görevlerini tümüyle etkili bir şekilde icra edememektedir. Bu nedenler hekimler çoğunlukla özel hastanelerde çalışmaya veya özel klinik açmaya yönelmekte, devlet hastanelerinde performans göstermemektedirler.

Devlet hastanelerinin bazı bölümlerinde, özellikle diş hekimliğinde, malzeme ve ekipman eksikliği bulunmaktadır. Bu durum maddi geliri iyi düzeyde olmayan bireylerin uygulanan her tedaviden yararlanamamasına sebebiyet vermektedir.

Katılımcılar sağlık sisteminin işleyişini etkileyen birden fazla faktör olduğuna ve bu faktörlerden birinin de denetimsizlik olduğuna karar verdi.

Devlet hastanelerinde yabancı uyruklu sağlık çalışanlarına ihtiyaç olması hâlinde yer verilmelidir fikrine varılmıştır.

- Soru 1: İhtiyaca göre yabancı uyruklu birinin devlet hastanelerinde çalışması uygun mu?
- Karar: Katılımcılar oy birliğiyle ihtiyaç olması hâlinde devlet hastanelerinde yabancı uyruklu sağlık çalışanlarına verilebileceğine karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %100, Hayır – %0, Çekimser – %0.
- Soru 2: Yabancı uyruklu vatandaşlarının devlet hastanelerinde çalışması adına denklik sınavı gerekli midir?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile yabancı uyruklu vatandaşların devlet hastanelerinde çalışmak adına denklik sınavına girmesi gerektiğine karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %100, Hayır – %0, Çekimser – %0.

- Soru 3: Sağlık sisteminde ana sorun otoritesizlik midir?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile sağlık sistemini etkileyen ana faktörün otoritesizlik olduğuna karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %75, Hayır – %0, Çekimser – %25.

Özel Hastaneler

- Ana Argümanlar:

Devlet hastanelerine karşı olan güvensizlik ve sistemsizlik nedeniyle özel hastanelere duyulan ihtiyaç daha da artmaktadır.

Özel hastanelerde randevu sistemi devlet hastanelerine kıyasla daha iyi işlediği için özel hastaneler daha çok tercih edilmektedir.

Her bir doktor tek bir hastanede çalıştığı durumunda (devlet veya özel) devletin özel hastaneler ile protokol imzalayıp hizmet ücretlerini sınıflandırması mümkün bir çözüm olabileceği kanısına varılmıştır.

- Soru: Hekimler sadece devlet veya sadece özel hastanelerde çalışan hekimler olarak ikiye ayrılmalı mıdır?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile hekimlerin sadece devlet veya sadece özel hastanelerde çalışan hekimler olarak ikiye ayrılması gerektiğine karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %100, Hayır – %0, Çekimser – %0.

Sağlık Ocakları

- Ana Argümanlar:

Kuzey Kıbrıs'taki sağlık ocakları ekip ve ekipman olarak oldukça yetersiz bulunmuştur.

Sağlık ocaklarında bulunan çalışanlara sunulan fırsatlar çok az olmaktadır.

Tüm ilçelerde ve köylerde bulunan sağlık ocaklarının standartları aynı düzeyde olmamaktadır.

Sağlık ocakları için maddi ve manevi destek uygulaması diğer hastanelerin de iş yükünü azaltabilir.

Sağlık ocaklarına ekip, malzeme, ekipman ve personel desteği sağlanmalıdır.

Sağlık ocaklarının 24 saat hizmet vermesinden ziyade acil durum ekipleri 24 saat faaliyette olmalıdır.

- Soru 1: Sağlık ocakları konusundaki ana sıkıntı sağlık ocaklarının sayısının yetersiz olması mıdır, yoksa ekip ve ekipman olarak yetersiz olması mıdır?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile sağlık ocaklarını sayı olarak yeterli bulunurken, ekip ve ekipman eksikliğinden ötürü gereken hizmetin verilemediğine olduğuna karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %84,6, Hayır – %0, Çekimser – %15,4.
- Soru 2: Sağlık ocakları 24 saat hizmet vermeli midir yoksa sadece acil durum ekipleri 24 saat hizmette olmalı mıdır?
- Karar: Katılımcılar oy çokluğu ile sağlık ocakları yerine acil durum ekiplerinin 24 saat boyunca faaliyette olması gerektiğine karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %9,1, Hayır – %72,7, Çekimser – %18,2.
- Soru 3: Acil durum merkezlerinde ekip ve ekipman çoğaltılmalı mıdır?
- Karar: Katılımcılar oy birliğiyle acil durum merkezlerinde ekip ve ekipman çoğaltılmasına gidilmesine karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %92,3, Hayır – %0, Çekimser – %7,7.

Toplum Ruh Sağlığı

Kuzey Kıbrıs ve Ruh Sağlığı

- Ana Argümanlar:

Kuzey Kıbrıs halkının ruh sağlığı konusunda gerekli destek, bilinç ve farkındalık düzeyi oldukça yetersizdir.

Ruh sağlığı konusunda herhangi bir yasa olmadığından ötürü psikolog, terapist, danışman gibi mesleki ayrımlarda farklılıklar belirlenmemiştir.

Psikolojik destek almak ve bu tarz hizmetlerden yararlanmak sosyoekonomik düzeyi düşük olan bireyler arasında oldukça zordur. Ücretsiz hizmet uygulaması bu durumu çözmek için uygulanabilir bir çözüm olabilir.

Kuzey Kıbrıs'ın tanınmaması, kur ve para durumu, eğitimde zorbalık, yeterince danışmanlık hizmeti bulunmaması, politik durum, siyasilerin engeller koyması ve sistemsizlik olmaktadır. Gençlerin ruh sağlığına katkıda bulunmak için eğitim ve bilinçlendirme güçlenmeli, ailelerin farkındalığı artmalı, özel eğitim güçlenmeli, ortaokul ve liselerde rehberlik servisi yerine düzenli olarak atanan psikologlarla anlaşılıp, onlara yer verilmesi gerekmektedir.

Okullarda sunulan rehberlik sistemi öğrencilere psikolojik destekte bulunma ve yardımcı olma konusunda çalışmalarını artırmalıdır. Özellikle de zorunlu çocuklar için psikolojik destek almak ve tedavi olmak devlet tarafından karşılanmalıdır.

Kuzey Kıbrıs'ta teknoloji bağımlılığı toplum içerisinde artık normal kabul edilecek bir düzeyde ve yüksek seviyededir.

Teknolojik alet kullanımının bir bağımlılık olarak sınıflandırılmayacağı kanısında olduğu için, ruh sağlığını etkilemeyecektir.

- Soru 1: Gençlerin ve yetişkinlerin ruh sağlığı üzerine olan bilinç düzeyi aynı seviyede midir?
- Karar: Katılımcılar oy birliğiyle gençler ve yetişkinlerin psikolojik sağlık üzerine olan bilincinin aynı seviyede olmadığına karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %0, Hayır – %92,3, Çekimser – %7,7.
- Soru 2: Gençlerin ruh sağlığı hakkındaki bilinç düzeyi yetişkinlere kıyasla daha yüksek midir?
- Karar: Katılımcılar oy çokluğu ile gençlerin, yetişkinlere göre ruh sağlığı hakkında daha bilinçli olduğuna karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %92,3, Hayır – %7,7, Çekimser – %0.
- Soru 3: Gençlerin ruh sağlığı hakkındaki bilinç düzeyi yeterince yüksek midir?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile gençlerin ruh sağlığı hakkındaki bilinç düzeyinin yeterince yüksek olmadığına karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %0, Hayır – %84,6, Çekimser – %15,4.
- Soru 4: Psikolojik desteğin belli kurumlarda ücretsiz olmalı mı?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile psikolojik desteğin belirli kurumlarda ücretsiz olması gerektiğine karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %100, Hayır – %0, Çekimser – %0.

COVID-19 Salgınının Kuzey Kıbrıs'taki Yönetimi

Kuzey Kıbrıs'ta Salgının Yönetim Şekli

- Ana Argümanlar:

Salgın yönetim şekli her ne kadar başta etkili başlayıp, halkın sağlığını koruyacak yönde ilerlese de sonradan uygulanan yaptırımlar ve alınan kararlardan ötürü vaka sayısı arttıkça ciddiyetini koruyamamış ve başta uygulanan iyi yönetim politikasını devam ettirememiştir.

Salgın süresince halk birçok konuda bilinçsiz kalırken, halkın bilinç düzeyini artırmak üzere hiçbir adım atılmamıştır.

Salgın dış ülkelerin yardımı ile yönetilmiştir. Türkiye'den gelen destek salgın yönetimini olumlu yönde, Güney Kıbrıs ile olan anlaşmazlıklar ise salgın yönetimini olumsuz yönde etkilemiştir.

Başta iyi başlayan salgın yönetimini alınan bazı kararlar (yurt dışından gelecek olan turistlere kapıların açılması, uçuşların tekrar başlatılması, sağlık bakanının görevden alınması gibi) olumsuz yönde etkilemiştir.

- Soru: Kuzey Kıbrıs'ta COVID-19 salgını iyi yönetildi mi?
- Karar: Katılımcıların kayda değer bir kısmının çekimser kaldığı bu oylamada oy kullananlar dikkate alındığında oy çoğunluğu ile Kuzey Kıbrıs'ta COVID-19 salgınının iyi yönetildiğine karar verilmiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %41,6, Hayır – %33,3, Çekimser – %25.

Kuzey Kıbrıs'ta Aşılama Süreci

- Ana Argümanlar:

Elde edilen aşı miktarına göre halkı aşılama süreci olumlu yönde ilerlemiştir.

Halka kendi isteklerine göre aşı olup olmama kararı tanınsa da aşılama konusunda zorlayıcı tedbirler ve kararlar alınmıştır.

Aşılama konusunda halkı bilinçlendirici adımlar atılmalı ve halk bu konuda eğitilmelidir, böylelikle halk arasında hızla yayılmakta olan bilgi kirliliğinin önüne geçilebilir.

Aşı karışıklığının önüne geçebilmek için bilimsel çalışmalar yapılmalı ve halk tarafından bilimsel makalelerin ulaşımı kolay olmalıdır.

Aşı zorunluluğu getirilmesi etik ilkelerine karşı çıkan bir unsur olmakla birlikte medeni hukukta uygulanmaması gereken bir rejimdir.

Aşı olmaya teşvik edici kampanyalar başlatılmalıdır.

Kuzey Kıbrıs vatandaşının yaptığı aşının uluslararası alanlarda kabul edilmemesi bu alanda haklarımıza yeterince sahip çıkılmamasına sebebiyet vermiştir ve aşılama sürecini zorlaştırmıştır.

- Soru 1: Kuzey Kıbrıs'ta COVID-19 virüsüne karşı aşılama süreci iyi yönetildi mi?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile Kuzey Kıbrıs'ta aşı sürecinin iyi yönetildiğine karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %100, Hayır – %0, Çekimser – %0.
- Soru 2: Kuzey Kıbrıs'ta komplo teorileri insanların COVID-19'a karşı aşılama kararlarının etkilenmesinde etkili olmuş mudur?
- Karar: Katılımcıların kayda değer bir kısmının çekimser kaldığı bu oylamada oy kullananlar dikkate alındığında oy birliği ile Kuzey Kıbrıs'ta halk arasında aktarılan komplo teorilerinin insanların COVID-19'a karşı aşılama kararlarının etkilenmesinde etkili olduğuna karar verilmiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %50, Hayır – %0, Çekimser – %50.
- Soru 3: Aşılama zorunlu olmalı mıdır?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile aşının zorunlu olmaması gerektiğine karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %0, Hayır – %100, Çekimser – %0.
- Soru 4: Aşı tedariki, aşı kartı gibi konularda uluslararası arenada haklarımıza yeterince sahip çıktığımızı düşünüyor musunuz?
- Karar: Katılımcıların kayda değer bir kısmının çekimser kaldığı bu oylamada oy kullananlar dikkate alındığında oy birliği ile aşı tedariki, aşı kartı gibi konularda uluslararası arenada haklarımıza yeterince sahip çıktığına karar verilmiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %57,1, Hayır – %0, Çekimser – %42,9.

Kuzey Kıbrıs'ta PCR ve Antijen Testleri

- Ana Argümanlar:

Bölgelere göre PCR ulaşım imkânları değişmektedir, büyük şehirlerde ulaşım daha kolayken, küçük şehirlerde ve köylerde ulaşım düzeyi daha düşüktür. Bununla birlikte PCR ve antijen merkezlerinde insan yoğunluğu yüksek bir seviyeye ulaşmıştır.

PCR ve antijen merkezlerinin sayısı oldukça azdır.

PCR ve antijen testleri için uygulanan çevrim içi randevu sisteminin işleyişi yetersizdir.

Halkın randevu sistemi hakkındaki bilinç düzeyi düşüktür.

PCR testi genel olarak antijen testine kıyasla daha güvenilirdir, fakat antijen testleri hızlı sonuç elde etme açısından gerekli ve kullanışlıdır.

PCR ve antijen merkezlerindeki insan yoğunluğunu azaltmak adına çalışmalar düzenlenmelidir.

- Soru 1: PCR ile antijen testi karşılaştırıldığında hangisini daha güvenli buluyorsunuz?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile PCR testlerine olan güvenin, antijen testlerine olan güvenden daha üstün olduğuna karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: PCR – % 100, Antijen – %0, Çekimser – %0.

- Soru 2: Sizce antijen testleri marketlerde satılmalı mıdır?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile marketlerde antijen kitlerinin satılması gerektiğine karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – % 100, Hayır – %0, Çekimser – %0.

Kuzey Kıbrıs'ta COVID-19 Kayıtları ve Verileri

- Ana Argümanlar:

Kuzey Kıbrıs'ta COVID-19 kayıtları ve verileri sistemsizdir ve detaylı kaydetme işlemi yoktur.

Uygulanan yasal prosedürlerden ötürü verilere ulaşmak zordur.

İstatistik Kurumunun randımanlı çalışması durumunda COVID-19 verilerinin kayıt altına alınma süreci olumlu yönde ilerleyecektir.

Basın tarafından yapılan COVID-19 kaynaklı ölüm haberleri paylaşılmadan önce denetlenmeli ve basın etiğine uygun bir şekilde yapılmalıdır.

COVID-19 süresince paylaşılan veriler ve bilgiler bilimsel makaleler ile birlikte desteklenmelidir.

- Soru: COVID-19 kayıtları ve verileri yeterli nitelikte tutulmakta mıdır?
- Karar: Katılımcıların kayda değer bir kısmının çekimser kaldığı bu oylamada oy kullananlar dikkate alındığında oy birliği ile COVID-19 kayıtları ve verilerinin yeterli nitelikte tutulmadığına karar verilmiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %0, Hayır – %61,5, Çekimser – %38,5.

Kuzey Kıbrıs'ta COVID-19 Tedavisi

- Ana Argümanlar:

Kuzey Kıbrıs'ta salgın hastanesi açılması COVID-19 tedavi sürecini kolaylaştırmıştır.

COVID-19 pozitif hastalarına uygulanan tedavi ve muayeneler yetersizdir.

Mevcut hastanelerde bulunan yatak sayısı COVID-19'dan kaynaklı doluluk oranına göre azdır.

Salgın hastanesinde bulunan doktor sayısı oldukça azdır.

Hastanelerde bulunan solunum cihazı sayısı yeterlidir.

- Soru: COVID-19 tedavisinde kullanılan mevcut hastanelerde bulunan ekipmanların yeterli midir?
- Karar: Katılımcıların büyük çoğunluğunun çekimser kaldığı bu oylamada oy kullananlar dikkate alındığında oy birliği ile COVID-19 tedavisinde kullanılan mevcut hastanelerde bulunan ekipmanların yeterli olduğu kararı verilmiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %23,1, Hayır – %0, Çekimser – %76,9.

Ev Karantinası

- Ana Argümanlar:

Ev karantinası ile birlikte uygulanan bileklik kontrolü ev karantinası sürecini daha kolay ve denetlenebilir bir duruma getirmiştir.

COVID-19 hastası olan bireyler karantina sürecini karantina otellerinde bir hemşirenin gözetimi altında geçirmeleri durumunda sağlıkları daha iyi korunur.

Ev karantinasının bulaşmayı arttırdığı yönünde durumlar gözlemlense de bu konu ile alakalı yeterli veri yoktur.

- Soru 1: Uygun COVID-19 hastası bireylerin hastanede veya otelde olmak yerine evde karantinaya tabii tutulması doğru mudur?

- Karar: Katılımcılar oy çokluğu ile uygun durumlarda ev karantinasının olması gerektiğine karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %76,9, Hayır – %23,1, Çekimser – %0.
- Soru 2: COVID-19 hastası bireylerin ev karantinasında olması bulaşmayı artırır mı?
- Karar: Katılımcıların kayda değer bir kısmının çekimser kaldığı bu oylamada oy kullananlar dikkate alındığında oy birliği ile ev karantinasının bulaşmayı arttırdığına karar verilmiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %58,3, Hayır – %0, Çekimser – %41,7.

Antibiyotik Kullanımı

Kuzey Kıbrıs'ta Antibiyotik Direnç Farkındalığı

- Ana Argümanlar:

Halkta antibiyotik rezistans ile alakalı farkındalık yetersiz seviyededir.

Halk tarafından antibiyotik tüketimine dikkate alınması gereken bir seviyede eğilim vardır ve bu durum antibiyotik rezistans oranının artmasına neden olur.

Antibiyotiklerin reçetesiz alınması halkın antibiyotik rezistans konusunda bilinçlenmesini önleyici bir durumdur.

Antibiyotik direnci bilinçsizlikten kaynaklı ortaya çıkmıştır.

Kuzey Kıbrıs'ta antibiyotik direnci farkındalığını artırmak adına yeterince çaba olmamakla birlikte, sağlık çalışanları halkı bilinçlendirme ve yönlendirme konusunda yetersizdir.

Antibiyotik kullanımı ve direnç gelişimi lisede okutulan biyoloji derslerinin bir parçası olmalıdır.

- Soru: Sizce antibiyotik direnci konusunda farkındalık yaratmak adına yeterince çaba gösteriliyor mu?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile antibiyotik direnç hakkında farkındalık yaratmak adına yeterince çaba gösterilmediğine karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %0, Hayır – %92,3, Çekimser – %7,7.

Kuzey Kıbrıs'ta Antibiyotik Kullanımı Denetlenmesi

- Ana Argümanlar:

Antibiyotik kullanımı ile ilişkili yapılan denetlemeler yetersizdir.

Eczaneler tüzükte belirlenen antibiyotik satışı hakkında belirlenen kurallara uygun şekilde hareket edip etmedikleri yönünde denetlemeler yetersizdir.

Kayıt dışı ilaç satışı yüksek orandadır.

Kurulan denetim birimlerinin yaptığı çalışmalar yetersizdir.

- Soru: Kuzey Kıbrıs'ta antibiyotik kullanımı ile ilgili olan yasal kararlar yeterli midir?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile Kuzey Kıbrıs'ta antibiyotik kullanımı ile ilgili olan yasal kararların yetersiz olduğuna karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – % 100, Hayır – %0, Çekimser – %0.

Cinsel ve Üreme Sağlığı

Kuzey Kıbrıs'ta Cinsel Sağlık Farkındalığı

- Ana Argümanlar:

Toplumun cinsel hastalıklara karşı sahip olduğu bilgi ve farkındalık düzeyi düşüktür.

Toplumda HIV barındıran bireylere karşı oluşan bir ön yargı vardır.

Toplum cinsel hastalıkların yaygınlığı ve tipleri konusunda bilinçsizdir.

Cinsel sağlıkla alakalı eğitim kategoriler ve kademeler hâlinde verilebilir. Ortaokulda bir giriş yapıp, hastalıklarla alakalı konular liseden öğretilmeye başlanılabilir.

Cinsel sağlık eğitimi ile taciz, tecavüz ve istismar vakalarının önüne geçilebilir.

Çocukları ve gençleri cinsel sağlık konusunda eğitmek hem okulların hem de ailelerin görevi olmalıdır.

- Soru 1: Toplumdaki cinsel sağlık hakkında bilgi düzeyi düşük müdür?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile toplumumuzun cinsel sağlık hakkında bilgi düzeyinin düşük olduğuna karar vermiştir.
- Oy dağılımı: Evet – % 76,9, Hayır – %0, Çekimser – %23,1.
- Soru 2: HPV aşısı rutin aşı takvimine ücretsiz eklenmeli midir?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile HPV aşısının rutin aşı takvimine ücretsiz eklenmesi gerektiğine karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – % 100, Hayır – %0, Çekimser – %0.

- Soru 3: Okullarda cinsel sağlık dersi verilmesi oğrencileri cinselliğe yonlendirir mi?
- Karar: Katılımcılar oy çokluğu ile çocuklara cinsel sağlık dersinin verilmesi onları cinselliğe özendirmeyeceğine karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %15,4, Hayır – %84,6, Çekimser – %0.
- Soru 4: Cinsel sağlık dersi aşamalı olarak ilkokuldan itibaren verilmeli midir?
- Karar: Katılımcılar oy çokluğu ile cinsel sağlık derslerinin aşamalı olarak ilkokuldan oğretilmeye başlanması gerektiğine karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %92,3, Hayır – %7,7, Çekimser – %0.

Kuzey Kıbrıs'ta Cinsel Sağlık Hakları ve Ailelerin Bakış Açıları

- Ana Argümanlar:

Toplumda cinsel sağlık ile ilişkili tabuların olması bireyler arasında kaygı sorunlarına sebep olmaktadır.

Gençlerde bulunan cinsel sağlık bilgi düzeyinin artması aileler tarafından baskılanmaktadır. Ailelerin cinsel sağlık yönünde bilgi düzeyleri arttırılmalıdır.

Ailelerin cinsel sağlık yönünde bilgi düzeyleri konferanslar, seminerler, veli toplantılarında verilen eğitimler ve bunların gerçekleşmesi için belediyeler tarafından sağlanan destek ile birlikte artabilir.

Halkı bilinçlendirme çalışmaları bilime uygun olduğu sürece hem devlet hem de sivil toplum örgütleri tarafından yapılabilir.

Devlet tarafından psikolog, seksolog ve jinekologlardan oluşan bir komite oluşturulup, aileleri ve gençleri bilinçlendirmek yönünde eğitimler ve çalışmalar düzenlenebilir.

- Soru: Kıbrıslı Türk gençlerin cinsel sağlık yönünde bilgi düzeyinin artması aileleri tarafından baskılanıp, engelleniyor mu?
- Karar: Katılımcılar oy çokluğu ile Kıbrıslı Türk gençlerin cinsel sağlık yönünde bilgi düzeyinin artması aileleri tarafından baskılanıp, engellendiğine karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %76,9, Hayır – %15,4, Çekimser – %7,7.
- Soru 2: Ailenin bakış açısı cinsel sağlık bilincinin gelişmesinde ana faktörlerden biri midir?

- Karar: Katılımcılar oy birliği ile ailenin bakış açısı cinsel sağlık bilincinin gelişmesinde ana faktörlerden biri olduğuna karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %69,2, Hayır – %0, Çekimser – %30,8.
- Soru 3: Ailelere cinsel sağlık eğitimi verilmeli midir?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile ailelere cinsel sağlık eğitimi verilmesi gerektiğine karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %100, Hayır – %0, Çekimser – %0.

Kuzey Kıbrıs'ta Cinsel Sağlık ve Toplum

- Ana Argümanlar:

Bireylere ücretsiz tarama ve test yapma imkânı verilmelidir.

Bireyler hangi hastanelerde hangi testlerin yapıldığı konusunda bilinçlendirilmelidir.

Diş hekimlerinde sterilizasyon yasası olmadığından ötürü doğru alet temizleyememekten ötürü hastalıklar yayılabilir durumdadır.

- Soru: Kuzey Kıbrıs'ta sağlık sisteminin cinsel hastalıkların toplum içerisinde yayılmasını önlemede yetersiz midir?
- Karar: Katılımcıların kayda değer bir kısmının çekimser kaldığı bu oylamada oy kullananlar dikkate alındığında oy birliği ile Kuzey Kıbrıs'ta sağlık sisteminin cinsel hastalıkların toplum içerisinde yayılmasını önlemede yetersiz olduğuna karar verilmiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %61,5, Hayır – %0, Çekimser – %38,5.

Hasta Hakları

Kuzey Kıbrıs'ta Hasta Hakları

- Ana Argümanlar:

Kuzey Kıbrıs'ta hasta hakları yasa tasarısı ve bunun yasallaştırılması ciddi önem teşkil etmesine rağmen yeteri kadar dikkate alınan bir durum değildir.

Kuzey Kıbrıs'ta hasta hakları yasasına ihtiyaç vardır.

Kuzey Kıbrıs'ta tüm sağlık çalışanlarını, psikologlar da dâhil, kapsayan yasalar yoktur.

Özellikle de devlet hastanelerinde bulunan yoğunluktan ötürü ana hasta hakları kurallarından biri olan hastanın bir tedaviye başlamadan önce hastalığı ve tedavisi hakkında yeterince bilgilendirilmesi durumu hastalara sağlanamaz.

Hasta sayısına denk olabilecek doktor sayısı olmadığından doktorlar ve hastalar arasında iyi bir iletişim ağı kurulamaz.

- Soru 1: Devlet hastanesine gidildiğinde hastalık ve tedavi hakkında yeterince bilgi veriliyor mu?
- Karar: Katılımcılar oy çokluğu ile devlet hastanesine gidildiğinde hastalık ve tedavi hakkında yeterince bilgi verilmediğine karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %76,9, Hayır – %15,4, Çekimser – %7,7.
- Soru 2: Özel randevu alınıp özel hastaneye gidildiğinde hastalık ve tedavi hakkında yeterince bilgi veriliyor mu?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile özel randevu alınıp özel hastaneye gidildiğinde hastalık ve tedavi hakkında yeterince bilgi verildiğine karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %69,2, Hayır – %0, Çekimser – %30,8.
- Soru 3: Doktorlar üzerinde randevu yoğunluğu var mıdır?
- Karar: Katılımcılar oy çokluğu ile doktorlar üzerinde randevu yoğunluğu olduğuna karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %61,5, Hayır – %30,8, Çekimser – %7,7.

Kuzey Kıbrıs Sağlık Sisteminde LGBTİQ+ Bireyler ve Hasta Hakları

- Ana Argümanlar:

Bazı doktorlar LGBTİQ+ topluluğuna ait bireylere karşı küçümseyici ve alaycı tavır sergiler.

LGBTİQ+ topluluğuna karşı ön yargı içeren bir bakış açısı vardır.

LGBTİQ+ topluluğuna karşı ön yargılar halkı eğitim ile bilinçlendirerek kırılmalıdır.

- Soru 1: Kuzey Kıbrıs sağlık sisteminde LGBTİQ+ topluluğuna ait olan ve olmayan bireylerin aynı haklara sahip midir?
- Karar: Katılımcılar oy çokluğu ile Kuzey Kıbrıs sağlık sisteminde LGBTİQ+ topluluğuna ait olan ve olmayan bireylerin aynı haklara sahip olmadığına karar verildi
- Oy Dağılımı: Evet – %7,7, Hayır – %92,3, Çekimser – %0.

- Soru 2: Kan verme formlarında yer alan hemcins ile cinsel ilişkiye girmiş olup olmamak sorusunu kaldırılmalı mıdır?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile kan verme formlarında yer alan hemcins ile cinsel ilişkiye girmiş olup olmamak sorusunun kaldırılması gerektiğine karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %92,3, Hayır – %0, Çekimser – %7,7.
- Soru 3: Sağlık çalışanlarına cinsel ayrımcılık konusunda eğitim verilmeli midir?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile sağlık çalışanlarına cinsel ayrımcılık konusunda eğitim verilmesi gerektiğine karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %100, Hayır – %0, Çekimser – %0.

Paternalist ve Özerk Hasta Yaklaşımı

- Ana Argümanlar:

Doktorlar, hasta haklarının bir parçası olan paternalist ve özerk hasta yaklaşımları ile ilişkili çoğunluklu karma bir yaklaşımda bulunmayı tercih ederler.

Hasta hakları ve tıp eğitimi alan doktorlar arasında denge kurulmalıdır. Hastaya en iyi yolu anlatmak doktorların görevi olmakla birlikte, tedavi açısından her türlü seçenek hastanın önüne sunulmalıdır.

Doktorun hastaya seçenekleri sunarken manipülasyona yer vermemesi ve dikkatli olup hastayı hatalı yönlendirmemesi hastalara karma yaklaşımda bulunmayı mümkün kılar.

- Soru: Kuzey Kıbrıs'ta doktorlar hastalara karma bir yaklaşımda bulunuyor mu?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile Kuzey Kıbrıs'taki doktorların hastalara karma bir yaklaşımda bulunduğuna karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %100, Hayır – %0, Çekimser – %0.

Ötanazi

- Ana Argümanlar:

Ötanazi hakkı tanınacak olan hasta mutlaka öncesinde psikolojik taramadan geçmelidir.

Ağır bir hasta olan bireyin depresyonda olup olmadığını test edecek bir sistem yoktur.

Ötanazi için hastalar psikiyatri raporu alındıktan sonra buna kendileri karar vermelidir.

Bireylerin kendi içlerinde sorunları arttıkça hastalara ötanazi hakkı tanındığında hastalar bu yolu seçmeye yatkın olabilir.

Aktif ve pasif ötanazi arasındaki farkları iyice belirlenmelidir ve kavranmalıdır.

Aktif ötanazi, pasif ötanaziye kıyasla daha büyük sorunları beraberinde getirebilir.

- Soru 1: Ötanazi konusunda özerklik yaklaşımı mı paternalistik yaklaşım mı olmalıdır?
- Karar: Katılımcılar oy çokluğu ile ötanazi konusunda özerklik yaklaşımının olması gerektiğine karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Özerklik – %46,2, Paternalistik – %30,8, Çekimser – %23,1.
- Soru 2: Aktif ötanazinin belli koşullar içerisinde yasallaştırılmalı mıdır?
- Karar: Katılımcılar oy çokluğu ile aktif ötanazinin belli koşullar içerisinde yasallaştırılması gerektiğine karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %76,9, Hayır – %15,4, Çekimser – %7,7.

Tütün Ürünleri ve Kullanımı

Tütün Ürünleri Tüketimi

- Ana Argümanlar:

Tütün ürünlerinin kullanımını azaltmak için yapılan çalışmalar yetersizdir.

Tütün ve tütün ürünlerini kullanımı üzerine, zamlanma ve kapalı alanlarda tütün ve tütün ürünleri kullanma yasağı dışında herhangi bir kısıtlama yoktur.

Halk, tütün ve tütün ürünlerinin zararları konusunda yeteri kadar bilinçlidir fakat çoğu risk faktörleri görmezden gelir.

Dünya Sağlık Örgütü tarafından 2005'ten beridir yürürlükte olan “Tütün Ürünleri Hakkında Çerçeve Antlaşması” kararlarının Kuzey Kıbrıs'ta hâlâ yürürlüğe girmemesi ticaret yasası olmamasından kaynaklıdır.

Tütün ve tütün ürünlerinin satılışından elde edilen gelir, hastanede sigaraya bağlı olarak kaybedilen hasta sayısından daha yüksektir.

- Soru: Kıbrıslı Türk halkı tütün ve tütün ürünleri tüketiminin sağlığa zararları hakkında yeterince bilinçli midir?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile Kıbrıslı Türk halkının tütün ve tütün ürünleri tüketiminin sağlığa zararları hakkında yeterince bilinçli olduğuna karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %100, Hayır – %0, Çekimser – %0.

Tütün Fabrikaları, Tütün Şirketleri ve Tütün Şirketlerinin Kuzey Kıbrıs'ta Reklam Yapması

- Ana Argümanlar:

Tütün şirketleri bilimsel açıdan yanlış veriler içeren reklamlar yapmadığı sürece tanıtım amaçlı reklam yapılmasında bir sakınca yoktur.

Tütün şirketlerinin yapacağı tanıtım ve reklamlara doğruluk kontrolü sistemi uygulanmalıdır. Tütün ürünlerinin ofislerinin olması ve reklam yapması halk içerisinde algı yönetimine sebep olabileceğinden ötürü bireyleri tütün ve tütün ürünleri kullanımına teşvik edebilir.

Takım elbise giyen veya bu tarzda otoriter bir figür ve izlenim bireyleri tütün ve tütün ürünleri kullanımına teşvik edebilir.

Açık alanlarda sigara tüketimine kısıtlama getirilmelidir.

- Soru: Herhangi bir tütün ürünü satan şirketin kampanya yapması yasaklanmalı mıdır?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile herhangi bir tütün ürünü satan şirketin kampanya yapmasının yasaklanması gerektiğine karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – % 100, Hayır – %0, Çekimser – %0.

“Riski Azaltılmış Ürünler” Olarak Adlandırılan Elektrikli Sigara Türlerinin Kuzey Kıbrıs'ta Kullanımı

- Ana Argümanlar:

“Riski azaltılmış ürünler” olarak adlandırılan elektrikli sigara türleri (IQOS, *vape*) Kuzey Kıbrıs'ta kullanımı oldukça yaygındır.

Gözlemlenenlere göre 18 yaş altı bireylerde elektronik sigara kullanımı oldukça yaygındır.

Normal sigaradan bu tarz ürünlere geçiş artmıştır ve bu sigaraya bırakmak yönünde atılan bir adım olarak değerlendirilebilir.

- Soru: Elektronik sigara gibi ürünlerin kullanımı insanları klasik sigara kullanmaya teşvik eder mi?
- Karar: Katılımcılar bu konuda bir oy çokluğuna varamadılar.
- Oy Dağılımı: Evet – %7,7, Hayır – %7,7, Çekimser – %84,6.

Kürtaj

Kuzey Kıbrıs'ta ve Kürtaj

- Ana Argümanlar:

Kürtaj temel bir insan hakkı olup, anneye zararı varsa veya kadın hazır değil ise çocuğu dünyaya getirmek sağlıklı bir durum oluşturmaktadır.

Çocuğun genetik bir rahatsızlığı olacağı belli olursa ya da aile bu sorumluluğu almaya hazır değilse kürtaj gereklidir.

Kürtaj hakkı istismar sonucu olan bir hamilelikte kadına sağlanmalıdır.

Kuzey Kıbrıs'ta 10 hafta olan kürtaj süresi etik kurallar çerçevesinde uzatılmalıdır.

- Soru 1: Kürtaja karar verme hakkı sadece kadınlarda mı olması gerekir?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile kürtaja karar verme hakkının sadece kadınlarda olması gerektiğine karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %100, Hayır – %0, Çekimser – %0.

- Soru 2: Kürtaj süresi etik açıdan sıkıntı yaratmayacak şekilde uzatılmalı mıdır?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile kürtaj süresinin etik açıdan sıkıntı yaratmayacak şekilde uzatılması gerektiğine karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %100, Hayır – %0, Çekimser – %0.

Uyuşturucu

Kuzey Kıbrıs'ta Uyuşturucu Kullanımı

- Ana Argümanlar:

Uyuşturucu kullanımı Kuzey Kıbrıs'ta ciddi bir problemdir.

Kuzey Kıbrıs'taki uyuşturucu kullanma yaşının düşük olması çocukların tecrübesiz ve bilgisizliğinden ve bazı maddelere ulaşımın rahat olmasından kaynaklanan bir durumdur.

Narkotik polislerinin imkânlarının kısıtlı olması bunu olumsuz yönde etkileyen bir durumdur.

Uyuşturucu kullanımını önleme politikaları yetersizdir.

Uyuşturucu kullanımının ev içi şiddeti artırır.

- Soru 1: Narkotik polislerin performansları uyuşturucu ile mücadelede yeterli midir?
- Karar: Katılımcılar oy çokluğu ile narkotik polislerin performanslarının uyuşturucu ile mücadelede yetersiz olduğuna karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %15,4, Hayır – %76,9, Çekimser – %7,7.

- Soru 2: Narkotik polislerin performans yetersizliğinin ekip eksikliğinden mi kaynaklanmaktadır?
- Karar: Katılımcılar oy çokluğu ile narkotik polislerin performans yetersizliğinin ekip eksikliğinden kaynaklandığına karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %15,4, Hayır – %76,9, Çekimser – %7,7.
- Soru 3: Uyuşturucu kullanımı toplumsal şiddeti ve ev içi şiddeti artırır mı?
- Karar: Katılımcılar oy çokluğu ile uyuşturucu kullanımının toplumsal şiddeti ve ev içi şiddeti arttırdığına karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %83,3, Hayır – %8,3, Çekimser – %8,3.

Kuzey Kıbrıs'ta Uyuşturucu Kullanımını Teşvik Eden Faktörler

- Ana Argümanlar:

Uyuşturucu kullanımının bireylerin sosyoekonomik durum ile bağlantılı olduğu yönünde kanıtlar vardır.

Uyuşturucu kullanımını arttıran faktörler arasında sosyoekonomik düzeyin yanı sıra psikolojik durum ve genetik faktörler de vardır.

Uyuşturucu kullanımını teşvik eden faktörler arasında aşağıdakiler belirtilmiştir:

1. Sosyalleşme amacı.
2. Eğlence kültürünün özendirilmesi ve teşvik etmesi.
3. Bireyler arasında merak uyandırması, bireylerin birbirini etkilemesi.
4. Ekonominin kötü yönde ilerlemesi ve beraberinde gelişen gelecek kaygısı.
5. Kültür özenmesi.
6. Arkadaş ortamına ait hissedebilme olayı.
7. Yeterli sosyalleşme imkânı olmaması.
8. Uyuşturucunun sebebiyet verdiği sıkıntılı durumlara hâkim olamama.

Eğlence mekânlarına uyuşturucu konusunda denetim getirilmelidir.

Özellikle de kırsal bölgelerde uyuşturucu kullanımının yaygınlaşmasına karşı bireyler spor gibi aktivitelere teşvik edilmelidir.

- Soru 1: Uyuşturucu kullanımını teşvik eden faktörleri belirlemek üzere geniş çaplı bir araştırma yapılması gerekiyor mu?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile uyuşturucu kullanımına teşvik eden faktörleri belirlemek üzere geniş çaplı bir araştırma yapılması gerektiğine karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %100, Hayır – %0, Çekimser – %0.
- Soru 2: Uyuşturucu bağımlılığını engellemek adına gençleri spora teşvik etmenin çözüm olabilir mi?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile uyuşturucu bağımlılığını engellemek adına gençleri spora teşvik etmenin çözüm olabileceğine karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %100, Hayır – %0, Çekimser – %0.

İlk Yardım

Kuzey Kıbrıs'ta İlk Yardım Bilgi Düzeyi

- Ana Argümanlar:

Toplumda ilk yardım bilgi düzeyi yeterli olmamasına rağmen halkı bilgilendirme çalışmaları yapılmaktadır.

Halk bu konuyu daha fazla ciddiye almalıdır.

İlk yardım eğitimi lise veya üniversitede seçmeli ders olarak verilebilir.

- Soru 1: Toplumda ilgisi olan kişilere ilk yardım eğitimi verilmeli midir?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile toplum içerisinde ilgisi olan kişilere ilk yardım eğitimi verilmesi gerektiğine karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %100, Hayır – %0, Çekimser – %0.
- Soru 2: Okullarda gerekli ilk yardım için hemşire bulunmalı mıdır?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile okullarda gerekli ilk yardım için hemşire bulunması gerektiğine karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %100, Hayır – %0, Çekimser – %0.

Teknoloji Komitesi

İnternet

Mevcut 3G ve 4G/5G

- Ana Argümanlar:

3G birçok alanda çekmiyor ve yetersizdir.

3G birçok alanda çekiyor hatta alınan veri 3G+'dır.

Gelişmiş toplumlardan geri kalmamak adına 4G/5G'ye geçilmelidir.

4G/5G çok hızlı olduğu için verilen kota daha çabuk bitecektir ve maddi olarak daha çok harcanacaktır.

- Soru 1: İnternette adil kullanım kotası kaldırılmalı mıdır?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile internette adil kullanım kotasının kaldırılması gerektiğine karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – % 100, Hayır – %0, Çekimser – %0.

- Soru 2: Baz istasyonlarının bulunduğu yer ve çevresinde kanser vakalarının artışı hakkında bir araştırma yapılmalı mıdır?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile baz istasyonlarının kuruldukları yer ve çevresindeki kanser vakalarının artışı hakkında araştırma yapıp halka sunulması gerektiğine karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %81,8, Hayır – %0, Çekimser – %18,2.

Fiber Optik

- Ana Argümanlar:

GSM şirketlerine belli fonlar ve yatırımlar yapılarak fiber optik kurulumu devlet tarafından desteklenmelidir.

Baz istasyonları için devlet ve telekomünikasyon kurumu yasal yaptırımlarda bulunmamaktadır.

Fiberin yokluğunda yüksek kalitede film izlemek ya da online eğitimden verimli yararlanmak zordur.

Fiber yokluğunda bireyler kendi zevkleri olan oyun ve benzeri aktiviteleri verimli şekilde yerine getirememektedir.

Fiber sahibi olmak ve maliyetinin de uygun olması isteniyor.

Var olan fiber kablolar kullanıcılara uygun maliyete ulaştırılmalıdır.

- Soru: Fiber optik kurulumu ve yönetimi için özel sektöre devlet desteği verilmeli midir?
- Karar: Katılımcılar oy çokluğu ile fiber optik sistem kurulum ve yönetiminin devlet desteği ve denetimi altında özel sektör tarafından yapılması gerektiğine karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %72,7, Hayır – %27,3, Çekimser – %0.

Yeni Teknolojiler

Telekomünikasyon Sektöründe Düopol (Çiftel)

- Ana Argümanlar:

Telekomünikasyon sektöründe düopol (duopoly) mevcuttur ve bu GSM operatörlerinden alınan verimi olumsuz etkilemektedir.

Rekabeti artırmak için operatörlere rest çekmek gerekmektedir. Toplu bir aksiyonda bulunulmalıdır.

Rekabetin desteklenmesi için sendikal platformlar ve örgütlenmeler gerekir.

Mevcut düzende tüketici yararına bir tarife yoktur.

- Soru: Kuzey Kıbrıs'ta sadece iki adet operatör şirketinin bulunması yeterli midir?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile Kuzey Kıbrıs'ta sadece iki operatör şirketinin bulunmasının yeterli olmadığı karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %100, Hayır – %0, Çekimser – %0.

Yeni Operatör

- Ana Argümanlar:

Paket fiyatları yüksektir. Hem devlete verilen vergiler fazla hem 2 operatör olması rekabeti düşürmekte ve müşterilere dezavantaj yaratmaktadır.

Rekabet sağlamak için dengenin bozulması gerekir.

Uygulamada yazılı yasa ve kurallar görünmüyor.

Üçüncü gelecek olan operatör de diğerleri gibi olacaksa böyle bir operatöre gerek yoktur. Bunun yerine eldekilerin iyileştirilmesi daha iyi olabilir.

Kısa vadede olumlu olabileceken uzun vadede kötüye gidebilir. Denetleyici bir kurul bu konuya müdahale edebilir.

Sağlayıcının yurt dışından olması yerine yerli bir firma olması zor olabilir.

- Soru: Var olan operatör şirketler yeni bir sağlayıcı firma mı kurmalıdır yoksa kendi altyapısını oluşturacak sıfırdan yeni bir operatör şirket mi kurulmalıdır?
- Karar: Katılımcılar oy çokluğu ile adada diğer şirketlerin mevcut kurulumu üzerine yeni bir sağlayıcı firma kurulması gerektiğine karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Yeni Sağlayıcı Firma – %55,6, Yeni Operatör Şirket – %44,4, Çekimser – %0.

Yazılım Sektörü

- Ana Argümanlar:

Şirketler, yazılım anlamında yerli iş gücünü değerlendirmek yerine dıştan iş gücü temin etmeyi tercih etmektedirler.

Eski anlayışlı insanların yenilikten korkması sebebi ile kuruluşlarda yeni teknolojiler kullanılmamaktadır.

Küçük işletmeler, ağ sitesi veya sosyal medya yönetimi için istenen meblağları karşılayamamaktadır. Aynı zamanda küçük işletmelerden bu konuda bir talep yoktur.

Bazı teknolojiler gereklidir ama insanlar gerekliliğinin farkında değildir.

Devlet genç ve yetenekli neslin adada olmasını kullanmalıdır ve desteklemelidir.

Yerli işletmelere vergi muafiyeti gereklidir.

Yerli bankaların altyapı sistemlerin genellikle çok eskidir.

Dijital elektronik posta kutusu sistemi uygulanabilir.

- Soru: Yazılım sektöründe büyük bir gelişme yakalamak adına öncesinde toplumun bu konuda bilinçlendirilmesi gerekiyor mu?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile yazılım sektöründe gelişmenin en sağlıklı biçimde yaşanabilmesi için toplumun bilinçlendirilmesi gerektiğine karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %100, Hayır – %0, Çekimser – %0.

Meslek İmkânları

- Ana Argümanlar:

Talep arttıkça istihdamın artacaktır ve daha fazla iş olanağı ortaya çıkacaktır. Mevcut iş pozisyonları yazılım kullanımından dolayı kaybolabilir ama yeni işlerin doğacaktır.

Yaratıcılık için gerekli imkânın sağlanması gerekir.

Yeni mezun kişilerin bilgisayar ya da yazılım öğretmek için eğitim alanında yer alabilmesi önemlidir.

- Soru: Yazılım sektöründe kendini geliştirmek isteyen gençlerin bir araya gelebileceği ve ilgili şirketlerin buradan eleman alabileceği bir çatı kuruluş oluşturulmalı mıdır?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile yazılım sektöründe kendini geliştirmek isteyen gençlerin bir araya gelebileceği ve ilgili şirketlerin buradan eleman alabileceği bir çatı kuruluş oluşturulması gerektiğine karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %88,9, Hayır – %0, Çekimser – %11,1.

AR-GE Opsiyonları

- Ana Argümanlar:

AR-GE çalışmaları ve geliştirmeleri yeterli değildir, yeterli imkân sağlanmamaktadır.

Milli Arşiv ve Araştırma Dairesinin ve halk kütüphanelerin iyileştirilip günümüz koşullarına ve ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde güncellenmesi gerekmektedir.

3 boyutlu yazıcı gibi teknolojilerin bulunduğu şirketler kurulmalıdır.

Turizm üzerine direkt hedef kitle müşteriyi Kuzey Kıbrıs'a çekecek bir ekip kurup devletin gelirleri artırılmalıdır.

Adada yenilenebilir enerji üretimini en verimli hâle getirilebilmesi için AR-GE araştırmaları yapılmalıdır.

- Soru 1: Halk kütüphaneleri geliştirilerek AR-GE için kullanılmalı mıdır?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile halk kütüphanelerinin geliştirilerek AR-GE için kullanılabilmesine karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %88,9, Hayır – %0, Çekimser – %11,1.
- Soru 2: AR-GE ve diğer teknoloji alanlarının gelişmesi için ülkemizde üretim fabrikaları kurulmalı mıdır?

- Karar: Katılımcılar oy birliği ile ülkemizde üretim fabrikalarının kurulmasının gerekliliğine karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – % 100, Hayır – %0, Çekimser – %0.

Kripto Para

Kullanım Yaygınlığı ve Güvenilirliği

- Ana Argümanlar:

Türk lirasının sürekli değer kaybetmesinden dolayı yatırım için kripto para bir alternatif sunmaktadır.

Kripto paranın şu an izinin süre gelememesi kötü amaçlı kullanıma bir araç olma potansiyeli taşıdığından ve aynı zamanda borsa değerinin çok kolay manipüle edilebildiğinden dolayı tedirginlik yaratmaktadır.

Kripto paranın risklerinin ortadan kaldırılamaz olduğu ama halkın bu konuda daha iyi bilgilendirilmesinin bu riskleri minimum seviyeye düşüreceği konusunda katılımcılar arasında fikir birliği vardır.

Kripto paranın şifrenizi başkasıyla paylaşılmadığı sürece blok zincirinden çalınma ve yok edilme gibi bir risk arz etmediğine inanılmaktadır

- Soru: Ülkemizde kripto paranın kullanımı yayılmadan önce halk bu konuda bilgilendirilmeli ve regülasyonlar arttırılmalı mıdır?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile ülkemizde kripto paranın kullanımı yayılmadan önce halkın bu konuda bilgilendirilmesine ve regülasyonların arttırılması gerektiğine karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – % 77,8, Hayır – %0, Çekimser – %22,2.

Kimlik, Banka ve Yer Bildirimi Uyumsuzlukları

- Ana Argümanlar:

Kuzey Kıbrıs kimlik kartı ile kripto borsasına kayıt yapılamamaktadır.

Kimliğin yanı sıra Kuzey Kıbrıs bankları üzerinden kripto cüzdanlarına nakit aktarımı da yapılamamaktadır.

Katılımcıların birçoğu kripto para borsasına ya Türkiye kimlik kartı ile ya da Güney Kıbrıs (Kıbrıs Cumhuriyeti) kimlik kartı ile kayıt yapmaya çalıştığını ama bu sefer de yer bildirim, para birimi, telefon numarası tutarsızlıkları gibi sorunlarla karşılaştığını ifade etmiştir. Bazı katılımcılar Kuzey Kıbrıs'ın yerli kripto para biriminin yaratılabileceğini ifade etmiştir.

- Bu konuda bir soru sorulmamış, karar üretilmemiş ve oylama yapılmamıştır.

“Mining” : Kripto Para Madenciliği

- Ana Argümanlar:

Kıbrıs'ta “mining” olayının kurumsal şekilde yapılması ve “mining” fabrikaları kurulması için ne mevcut enerji altyapısının yeterli olduğunu ne de bunun için bir alan olduğunun altı çizilmiştir.

Bireysel yapılan “mining” çalışmalarının aslında adaya bir gelir getirdiği ele alınmıştır.

- Soru: Kuzey Kıbrıs'ta kripto para madenciliği (*mining*) yapılabilmesi için neler gereklidir?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile Kuzey Kıbrıs'ta kripto para madenciliğinin yapılabilmesi için enerjinin önemli bir faktör olduğuna, mevcut altyapının bunu kaldırmadığına ve olası endüstriyel madencilik yapanların daha sıkı denetlenmesi gerektiğine karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – % 100, Hayır – %0, Çekimser – %0.

Elektrik Üretimi

Teknecik Elektrik Santrali

- Ana Argümanlar:

Mevcut elektrik altyapısının yetersizdir ve yer üstünden geçen kabloların çağın gerisinde kalan bir uygulamadır.

“Aksa ihalesi” olarak bilinen meselenin geçerliliği elektrik altyapısının geliştirilmesine büyük bir engeldir.

Teknecik'teki santraldeki üretim yükünün rahatlatılabilmesi için özel şirketler kendi elektrik ihtiyaçlarını üretmeli ve/veya bu üretimi devlete tahsis etmelidir.

İlave özel üretimin devletin elektrik kapasitesini zorlayacaktır. Mevcut kapasite yetersizliğinden ötürü hâlihazırda dış ülkelere elektrik alınmaktadır.

KIB-TEK'in özelleştirilmesi durumunda fiyat artışının yaşanacaktır. Denetim yapılmazsa özelleşme tekelleşmeye dönecektir. Benzer yapıya sahip ülkelerdeki elektrik altyapılarına bakarak örnek bir sistem çıkarılmalıdır.

Yeni kurulabilecek yakıt santrallerinin ekonomiye, kapasiteye ve çevreye olan etkileri düşünülmelidir.

Nükleer enerjinin alternatif enerji olarak kullanılmalıdır.

Nükleer enerji riskli, çevreye zararlı, ada koşulları için uygun değildir.

- Soru 1: Ülkemizde elektrik üretimi kim tarafından yapılmalıdır?
- Karar: Katılımcılar oy çokluğu ile ülkemizde elektrik üretiminin devlet ve özel sektör iş birliğinde yarı yarıya yapılması gerektiğine karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Devlet ve Özel Sektör İş Birliği – %60, Özel Sektör – %40, Çekimser – %0.
- Soru 2: Mevcut altyapı ve sistemsel sorunlar çözülene dek dışarıdan elektrik alımını doğru buluyor musunuz?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile şu anki mevcut sistemde gerekli çözüm bulunana kadar elektriği dışarıdan almanın doğru olduğuna karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %100, Hayır – %0, Çekimser – %0.

Yenilenebilir Enerji Üretimi

- Ana Argümanlar:

Adada yenilenebilir enerji alternatifleri (örneğin güneş enerjisi, rüzgâr enerjisi, hidrolik santral, biyolojik yakıt kullanımı gibi) bireysel ve toplum kullanımı için geliştirilmelidir. Saklanamayacak elektriğin üretilmesi durumunda entegrasyon sisteme geçilerek üretilen elektriğin Türkiye'ye satılmalı, gece vakti (güneş enerjisi sistemi) veya az esintili dönemlerde (rüzgâr panelleri) karşılığını alarak daha düzenli bir elektrik erişimine ulaşılmalıdır.

Rüzgâr panellerinin yanlış kurulmuşta çevreye verebileceği zararlar (kuşların göç yolu üzerinde bulunması) vardır.

Kota sıkıntısının çözülmesi gerekir ve bunun içinde devletin yenilenebilir enerji politikasına bakılması gerekir.

Bireysel kurulmuşun gerçekleştirilebilmesi için devletin tedarik ettiği izinlerde daha titiz ve adaletli çalışması gerekmektedir.

Sınırlayıcı ve yasal bir düzenleme olmadığı için kişiye göre yapılan muameleden dolayı izinler alınamamakta ve bireysel solar enerji sistemleri kurulamamaktadır.

Bireysel kurulumu teşvik etmek için fiyatların düşürülüp insanlara cazip hâle getirilmelidir. Güneş enerjisi ekosistemimiz ve kurulum için gerekli bütçe göz önünde bulundurulursa ada için en uygun yenilenebilir enerji sistemidir.

- Soru 1: Yenilenebilir enerji üretiminin gelişmesi adına hangi adımlar atılmalıdır?
- Karar: Katılımcılar oy çokluğu ile yenilenebilir enerji üretiminin gelişebilmesi için önceliğin elektrik saklama kapasitesinin artırılması olduğuna karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Kapasite Artırımı – %85,7, Toplumsal Bilinç Yaratılması – %14,3, Çekimser – %0.
- Soru 2: Yenilenebilir enerji için öncelik hangi tip kaynağa verilmelidir?
- Karar: Katılımcılar oy çokluğu ile yenilenebilir enerji üretiminin gelişebilmesi için önceliğin güneş enerjisi olduğuna karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Güneş – %80, Nükleer – %10, Diğer – %10.
- Soru 3: Kuzey Kıbrıs'ta nükleer enerji santrali kurulmalı mıdır?
- Karar: Katılımcılar oy çokluğu ile Kuzey Kıbrıs'ta nükleer enerji santrali kurulmaması gerektiğine karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %10, Hayır – %90, Çekimser – %0.

Kuzey Kıbrıs Dijital Kimliği

Ülke ve Yer Bildirim Tutarsızlıkları

- Ana Argümanlar:

Dijital platformlarda konum “Cyprus” olarak görüldüğü için bazı noktalarda fiyatların avro olarak çıkması bir problemdir.

IP’ler yer yer Türkiye görüldüğü için bu sefer de konum ve ülke tutarsızlığından konum sahteciliği yapıldığı bile düşünülmektedir. Çünkü farklı ülkelerde bilerek konumunu daha ucuz para biriminde bir ülke olarak gösterip alacağı ürünü daha uygun para biriminden almaya çalışanlar mevcuttur.

Apple ve Google Play gibi uygulamalarda yine yer bildiriminden ötürü bazı problemler yaşanmaktadır.

Küresel ödeme konusunda yine problemler yaşanmaktadır.

Yer bildirim tutarsızlığı iş olanaklarına da kısıtlamalara sebep oluyor.

- Soru: Adadaki siyasi konjonktür Kuzey Kıbrıs’ın dijital ortamda kalitesini olumsuz etkilemekte midir?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile adadaki siyasi konjonktürün Kuzey Kıbrıs’ın dijital ortamda kalitesini olumsuz etkilemekte olduğuna karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %100, Hayır – %0, Çekimser – %0.

UBAN Kullanımı

- Ana Argümanlar:

Kuzey Kıbrıs bankaları, tanınmamışlık nedeniyle IBAN’ları olmaması durumundan dolayı işlerini Türkiye bankaları üzerinde çözebilmektedir.

Yerli bankalar ile çevrim içi bir alışveriş ya da para transferi yapmak tercih edilmemektedir.

Yerli bankaların hayat kolaylaştıracak hizmet sunmaması tercih edilmeme gerekçelerinden en öne çıkanıdır.

- Soru: Gerekli teknolojinin sağlanması ve dijital pazarlamalar yapılması Kuzey Kıbrıs bankalarının kullanımının arttırılmasına yardımcı olur mu?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile gerekli teknolojinin sağlanması ve dijital pazarlamalar yapılması Kuzey Kıbrıs bankalarının kullanımının arttırılmasına yardımcı olacağına karar vermiştir.

- Oy Dağılımı: Evet – % 100, Hayır – %0, Çekimser – %0.

Telefon Numaraları

- Ana Argümanlar:

Katılımcılar dijital platformlarda ülke olarak Kıbrıs seçildiğinde telefon numarasının otomatik olarak +357 olarak belirlediğini ve başka seçeneğe izin verilmediğini belirtmiştir.

Ülke Türkiye seçildiğinde +90 numara kullanılabildiğini fakat bu sefer de bazı siteler coğrafik konuma bakıp ülkenin Türkiye olmamasından dolayı sorun çıkardığını belirtilmiştir.

Katılımcılar ayrıca OTP yani “tek seferlik şifre” uygulamalarında çoğu zaman SMS alamadıklarını ve bu da yine bu numara uyumsuzluğundan olduğunu dile getirmiştir.

- Soru: Telefon hatlarının ve yer bildiriminin uyuşması adına yasal düzenlemeler yapılmalı mıdır?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile telefon hatlarının ve yer bildiriminin uyuşması adına yasal düzenlemeler yapılması gerektiğine karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – % 100, Hayır – %0, Çekimser – %0.

Çevrim İçi Kariyer ve Aktiviteler

- Ana Argümanlar:

Esporun geliştirilmesi ve teşviki için sunulan imkânlar önemlidir ve eğitim yoluyla bilinçlilik artırılmalıdır.

Gerekli donanım olmaması ve küçük yaştan çocuklara ve ilerleyen yıllarda gençlere bu alanda imkân tanınmamaktadır ve bu alanda ilerleme kaydetmek için gelişmiş ülkelerdeki fiber optik gibi teknolojilere ayak uydurulması gerekmektedir.

Gençlerin iş konusunda artıları ve eksileri konusunda bilgilendirilmelidir. Ailelerin çocukların video oyunu oynamasına tepki gösterilmesi ve belki de o alanda iş hayatlarında ilerleyeceklerinin göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

Müfredata bazı derslerin eklenmesi ya da teknoloji üzerine yaygın eğitim için gerekli konferansların yapılması önerilmiştir.

- Soru: Ortaöğretim döneminde müfredata zorunlu yazılım eğitimi dâhil edilmeli midir?
- Karar: Katılımcılar oy çokluğu ile ortaöğretim döneminde müfredata zorunlu yazılım eğitimi dâhil edilmesi gerektiğine karar vermiştir.

- Oy Dağılımı: Evet – %90, Hayır – %10, Çekimser – %0.

Taşımacılıkta Elektrik

Elektrikli Şarj İstasyonları

- Ana Argümanlar:

Her şehirde iki tane şarj istasyonu yeterlidir çünkü piyasada daha fazlasına ihtiyaç duyacak kadar elektrikli araç yoktur.

Her şehirde iki tane şarj istasyonu yetersizdir ve daha fazla inşa edilmelidir.

Şarj istasyonlarındaki çoğalma sürücüleri elektrikli araç alımına teşvik edecektir.

Toplum elektrikli araç alırsa nasıl şarj edeceğine dair şüpheleri olduğundan elektrikli araç almakta tereddüt etmektedir.

İstasyonları kuran firmalar gelecek için büyük yatırım yapmaktadır.

Elektrikli araç kullanımı ile fosil yakıt kullanımı azalabilir ve buradan oluşan fosil yakıtta azalan talep elektrik üretimine yönlendirilebilir.

Şarj sürelerinin uzun olması (seviye 1 ve 2 şarj) sürücülerin elektronik araçlara yönelmesini engeller. Genel kullanımı artırmak için daha hızlı şarjın (seviye 3) yaygınlaşması gerekmektedir.

- Soru: Elektrikli şarj istasyonlarının kurulumu, elektrikli araç piyasasının gelişimi ile aynı anda ilerlemeli midir?
- Karar: Katılımcılar oy çokluğu ile elektrikli şarj istasyonlarının kurulumu, elektrikli araç piyasasının gelişimi ile aynı anda ilerlemesi gerektiğine karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %66,6, Hayır – %22,2, Çekimser – %11,1.

Elektrikli Araçlar

- Ana Argümanlar:

Elektrikli araçlar yeni teknoloji olmasından dolayı tamiri konusunda olumsuzluklar yaşanacaktır.

Büyük firmalar teknik eleman getirmeli ve mevcut teknisyenlerini de eğitmelidir.

Şu an adada yeteri kadar elektrikli araç yoktur. Elektrikli araç kullanımının artırılması gerekmektedir.

Diğer ülkeler gibi belirli bir yüzdelik oranında elektrikli araç kullanımı hedefleri oluşturulması gereklidir.

Adada yol koşullarının sağlıksız olmasından ötürü elektrikli araçlar sorun yaşayabilir.

Elektrikli araçların sessiz çalışması sesli araca alışık olan halk için ilk etapta zor olacaktır. Ses kirliliği ortadan kalktığında sessiz dahi olsa elektrikli araçların sesleri duyulabilecektir.

Elektrikli araçlar gelişmiş teknolojileri ve yazılımlarından dolayı daha güvenilirdir.

- Anket: Elektrikli araç kullanımının yaygınlaşması için ne gibi adımların atılmasını önerirsiniz?
- Öneriler:
  - Ekonomik düzenleme.
  - Devlet teşviki (vergi indirim, seyrüsefer indirim).
  - Yerli üretimin desteklenmesi ve yerli piyasaya avantaj sağlanması.
  - Şarj koşullarının geliştirilmesi (hızlı şarj olanağı, daha fazla şarj istasyonu).
  - Elektrik kapasitesinin artırılması, altyapının iyileştirilmesi.
- Bu konuda bir soru sorulmamış, karar üretilmemiş ve oylama yapılmamıştır.

Toplum A Komitesi

Askerlik ve Polis Kuvvetleri

Zorunlu Askerlik

- Ana Argümanlar:

Kuzey Kıbrıs'ta ordu ihtiyacı her ne kadar gerekli olsa da askerliğin zorunlu bir uygulama olması yanlıştır.

İçinde bulunduğumuz siyasi konjonktür zorunlu askerliği mecbur kılmaktadır.

Zorunlu askerlik uygulaması çağ dışı kalmış bir uygulamadır ve derhâl kalkmalıdır.

Askerlik sadece bir savaş eğitimi değil, hayatı öğrenme sürecidir. Bu nedenle zorunlu askerlik uygulaması devam etmelidir.

Eğer askerlik bir eğitimse, kadın yurttaşlar da bu eğitimden yararlanmalıdır.

- Soru: Zorunlu askerlik uygulaması devam etmeli midir?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile zorunlu askerliğin devam edilmemesi gerektiğine karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %0, Hayır – %91,7, Çekimser – %8,3.

Vicdani Ret Hakkı

- Ana Argümanlar:

Vicdani ret bir insan hakkı olarak tanınmalıdır.

Zorunlu askerlik uygulaması kaldırıldığı durumda vicdani ret gibi bir uygulamaya gerek kalmayabilir.

Vicdani ret uygulaması askere gitme yükümlülüğü olan bireyler arasında eşitsizliğe yol açabilir.

Vicdani ret uygulaması derhâl Kuzey Kıbrıs'ta da yasallaşmalı ve hayata geçirilmelidir.

Böylelikle vicdanen askerlik uygulamasına karşı olan yurttaşlar bu haktan yararlanabilirler.

- Bu konuda bir soru sorulmamış, karar üretilmemiş ve oylama yapılmamıştır.

Zorunlu Askerlik ve Fırsat Eşitsizliği

- Ana Argümanlar:

Zorunlu askerlik uygulaması erkek ve kadın yurttaşlar arasında fırsat eşitsizliği yaratabilir.

Erkek yurttaşlar iş hayatına bir adım geride başlarlar.

Genç erkek yurttaşlar askerlikten kaçmak için zorunlu eğitime devam etme gibi durumlara mecbur bırakılabilir. Bu durum ekonomik açıdan da erkek ve kadın yurttaşlar arasında fırsat eşitsizliği yaratır.

Sosyal hayat açısından erkekler için var olan zorunlu askerlik kadınları da negatif yönde etkileyebilir. Kadınlar da devlete ve topluma başka yollarla (örneğin meslekleri ile) zorunlu hizmet verebilirler.

- Soru: Zorunlu askerlik uygulaması erkek ve kadın yurttaşlar arasında fırsat eşitsizliğine neden olur mu?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile zorunlu askerlik uygulaması erkek ve kadın yurttaşlar arasında fırsat eşitsizliğine neden olduğuna karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %91,7, Hayır – %0, Çekimser – %8,3.

Sivil Hükûmet ve Asker-Polis İlişkisi

- Ana Argümanlar:

Sivil hükûmetin asker ve polis kuvvetleri üzerindeki denetimi ve kontrolü oldukça kısıtlıdır.

Özellikle askerî kuvvetler hâlihazırda dolaylı yoldan başka bir ülkenin ordusuna bağlı durumdadır. Polis kuvvetleri de askere bağlı olduğundan ötürü o da dışa bağlıdır.

Sivil hükûmetin asker ve polis kuvvetlerinde söz sahibi olması adına Anayasa'nın geçici onuncu maddesi yürürlükten kalkmalıdır.

Güvenlik Kuvvetleri Komutanlığı ve Polis Genel Müdürlüğü direkt olarak Başbakanlık kurumuna bağlıdır. Bu nedenle sivil hükûmetin bu kuvvetler üzerinde kontrolü yerindedir.

- Soru: Sivil hükûmetin asker ve polis kuvvetleri üzerinde yeterince söz hakkı var mıdır?
- Karar: Katılımcılar oy çoğunluğu ile sivil hükûmetin asker ve polis kuvvetleri üzerinde yeterince söz hakkı olmadığına karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %8,3, Hayır – %83,3, Çekimser – %8,3.

Polis Teşkilatının Şeffaflığı

- Ana Argümanlar:

Polis teşkilatı bazı durumlarda insan haklarını ihlal etmektedir ve bu kabul edilebilir bir durum değildir.

Polis teşkilatı aldığı emre göre hareket etmektedir ki bu teşkilatın şeffaflığını bozmaktadır. Polis teşkilatının yargıya hesap verebileceği mekanizma düzgün çalışmamaktadır ve teşkilat halka hesap verebilecek bir durumda değildir.

- Soru: Polis teşkilatı şeffaf ve hesap verebilir bir sisteme sahip midir?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile polis teşkilatının şeffaf ve hesap verebilir bir sisteme sahip olmadığına karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %0, Hayır – %100, Çekimser – %0.

Genel Siyaset

Tek Bölge Seçim Sistemi

- Ana Argümanlar:

Yeterince doğru bir sistem değildir ve çok karmaşık bir düzeni vardır.

Seçmenlerin sadece kendi bölgelerindeki adaylara oy vermesi daha doğrudur.

Bu sistem oy sayımını zor hâle getirmektedir.

Teknik aksaklıklar aşıldığı takdirde sistem işleyebilir hâle gelecektir.

Vekillerin birden fazla çok bölgeye hizmet götürmeye çalışması iş motivasyonunu ve verimliliği düşürmektedir.

Tüm ilçelere oy verme zorunluluğu kaldırabilir. Seçmen iradesi daha serbest bırakılabilir.

- Soru: Tek bölge seçim sistemi uygulamasına devam edilmeli midir?
- Karar: Katılımcıların önemli bir kısmının çekimser kaldığı bu konuda oy kullananlar değerlendirmeye alındığında oy birliği ile tek bölge seçim sistemi uygulamasına devam edilmemesi yönünde bir karar verilmiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %0, Hayır – %50, Çekimser – %50.

Karma Oy Sistemi

- Ana Argümanlar:

Seçmenlere uygun buldukları ancak kendi partisinden olmayan adaylara oy verme hakkı tanıdığından ötürü iyi bir sistemdir.

Adaylar parti kimliğinin yanı sıra kendi bireysel kimlikleri ile de öne çıkma fırsatı elde etmektedir.

Karmaşık bir sistem olduğu için oy kayıplarına yol açmaktadır.

- Soru: Karma oy sisteminin devam etmesini destekliyor musunuz?
- Karar: Katılımcılar oy çokluğu ile karma sistemin devam etmesi gerektiğine karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %80, Hayır – %0, Çekimser – %20.

Parlamente Sistem ve Başkanlık Sistemi Karşılaştırılması

- Ana Argümanlar:

Bir sistem güncellemesi ve güçlendirilmesi gereklidir ancak çare başkanlık sistemine geçmekte aranmamalıdır.

Anayasal altyapımız, toplumsal kimliğimiz ve siyasi konjonktür başkanlık sistemine geçmeye uygun değildir.

Bağımsız bir iç politikaya sahip olamayan siyaset yapısı ile başkanlık sistemine geçmek oldukça tehlikelidir.

Parlamente sistemimiz günümüz şartlarına uygun hâle getirilmelidir.

- Soru 1: Kuzey Kıbrıs'ta uygulanmakta olan parlamente sistemin yürütülüş biçiminden memnun musunuz?
- Karar: Katılımcıların çoğunluğunun çekimser kaldığı bu konuda oy kullananlar değerlendirmeye alındığında oy birliği ile parlamente sistemin yürütülüş biçiminden memnun olduğu kararı verilmiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %40, Hayır – %0, Çekimser – %60.

- Soru 2: Kuzey Kıbrıs'ta uygulanmakta olan parlamente sistem kaldırılmalı mı?
- Karar: Katılımcıların önemli bir kısmının çekimser kaldığı bu konuda oy kullananlar değerlendirmeye alındığında oy birliği ile parlamente sistemin kaldırılmasına karşı çıkmıştır.
- Oy Dağılımı: Evet – %0, Hayır – %60, Çekimser – %40.

- Soru 3: Kuzey Kıbrıs'ta başkanlık sistemine geçilmeli midir?
- Karar: Katılımcıların önemli bir kısmının çekimser kaldığı bu konuda oy kullananlar değerlendirmeye alındığında oy birliği ile başkanlık sistemine geçilmesine karşı çıkmıştır.

- Oy Dağılımı: Evet – %0, Hayır – %60, Çekimser – %40.

Yüzde 5'lik Seçim Barajı

- Ana Argümanlar:

Yüzde 5 parlamenter sistemimiz için uygun bir barajdır.

Seçim barajının böyle düşük bir oranda olması parlamentoda çeşitliliği arttırmaktadır.

Yüzde 5 yüksek bir orandır. Daha da sembolik bir orana düşürülebilir.

- Soru: Kuzey Kıbrıs'ta uygulanmakta olan yüzde 5 oranındaki seçim barajını uygun buluyor musunuz?
- Karar: Katılımcılar oy çokluğu uygulanmakta olan yüzde 5 oranındaki seçim barajının uygun olduğuna karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %70, Hayır – %10, Çekimser – %20.

COVID-19 Salgının Toplumsal Boyutu

Toplumun Alınan Kararlar ile Uyumu

- Ana Argümanlar:

Salgının başında toplum kararlar ile oldukça uyum içerisinde hareket etmiştir.

Kararlar ile uyum bireylerin ekonomik düzeyine göre değişiklik göstermiştir.

Salgın süresince alınan kararlara karşı toplumsal uyum sağlanamazken, bazı konularda toplum kutuplaşmıştır.

Toplum hükûmetin aldığı kararları dengesiz ve tutarsız oldukları nedeni ile desteklememiştir.

Alınan kararlar ve salgının getirdiği şartlar toplumsal olarak zihinsel sağlığımızı kötü yönde etkilemiştir.

Hükûmet toplumu bu süreçte ekonomik ve sosyal alanda yalnız bırakmıştır.

Süreç uzadıkça toplum hükûmete ve aldığı kararlara olan güvenini ve uyumunu kaybetmiştir.

Hükûmet aldığı kararları kendisi uygulamadığından ötürü toplumda büyük bir tepki baş göstermiştir.

- Soru 1: Toplum, hükûmetin salgın çerçevesinde aldığı önlem ve kararlara riayet etmiş midir?

- Karar: Katılımcıların çoğunluğunun çekimser kaldığı bu konuda oy kullananlar değerlendirmeye alındığında oy çokluğu ile toplumun hükûmetin aldığı önlem ve kararlara riayet etmiş olduğu kararı alınmıştır.
- Oy Dağılımı: Evet – %20, Hayır – %10, Çekimser – %70.
- Soru 2: Toplum, hükûmetin salgın çerçevesinde aldığı önlem ve kararları desteklemiş midir?
- Karar: Katılımcıların önemli bir kısmının çekimser kaldığı bu konuda oy kullananlar değerlendirmeye alındığında oy birliği ile toplumun hükûmetin salgın çerçevesinde aldığı önlem ve kararları desteklemediğine karar verilmiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %0, Hayır – %60, Çekimser – %40.
- Soru 3: Hükûmet, salgın süresince toplumu yalnız bırakmış mıdır?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile hükûmetin salgın süresince toplumu yalnız bıraktığına karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %100, Hayır – %0, Çekimser – %0.

Salgın Yönetiminin Şeffaflığı

- Ana Argümanlar:

Vaka sayıları toplumla doğru ve şeffaf bir biçimde paylaşılmamaktadır.

Hükûmet aldığı kararları doğru ve temiz bir şekilde halka anlatamamıştır.

Küçük bir ülkede yaşadığımızdan ötürü vaka sayılarının saklanabilmesi mantıklı değildir.

Aşılama süreci adil ve şeffaf yürütülmemiştir.

- Soru: Salgın süresince hükûmet tarafından paylaşılan verileri (vaka, ölüm, aşılama oranı, vb.) şeffaf ve güvenilir buluyor musunuz?
- Karar: Katılımcıların önemli bir kısmının çekimser kaldığı bu konuda oy kullananlar değerlendirmeye alındığında oy birliği ile salgın süresince hükûmet tarafından paylaşılan verilerin şeffaf ve güvenilir olmadığına karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %0, Hayır – %60, Çekimser – %40.

Sokağa Çıkma Kısıtlaması

- Ana Argümanlar:

Sokağa çıkma kısıtlamasının yasal bir zemini bulunmamaktadır.

Bu yasak temel hak ve özgürlükleri kısıtlamasa da, temeli bilime dayalı olmalıdır.

Karar yerindedir ancak denetim ve uygulama eksikliği vardır.

Kısıtlamanın sadece gece uygulanması bir anlam ifade etmemektedir.

- Soru: Salgın önlemleri çerçevesinde uygulanan gece sokağa çıkma kısıtlaması devam etmeli midir?
- Karar: Katılımcıların önemli bir kısmının çekimser kaldığı bu konuda oy kullananlar değerlendirmeye alındığında oy birliği ile salgın önlemleri çerçevesinde uygulanan gece sokağa çıkma kısıtlamasının devam etmemesi gerektiği karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %0, Hayır – %60, Çekimser – %40.

Gece Kulüpleri

Genel Tutum ve Düşünceler

- Ana Argümanlar:

Gece kulüplerinin varlığı tam anlamıyla bir insan hakkı ihlali anlamına gelmektedir ve insan ticaretine davetiye çıkarılmaktadır.

Gece kulüpleri ülkemizde bir turizm aracı olarak görülmektedir.

Özgür irade ile çalışıldığı zaman, tüm dünyada olduğu gibi gece kulüpleri bizim ülkemizde de bir sektör olarak görülebilir.

Bu mekânlarda çalışan bireyler insanlık dışı muameleye maruz kalmaktadırlar.

Devlet ve kurumları dâhil olmak üzere toplumun büyük bir kısmı gece kulüplerinde yaşanan şiddeti ve oradaki şartları görmezden gelmektedir.

- Bu konuda bir soru sorulmamış, karar üretilmemiş ve oylama yapılmamıştır.

Devlet Denetimi

- Ana Argümanlar:

Devlet, gece kulüplerini neredeyse hiç denetlememektedir.

Sivil toplum örgütleri, özellikle kadın çalışmaları gerçekleştiren örgütler, denetim konusunda devlete baskı yaratmalı ve gerekirse inisiyatif almalıdır.

İzni veren devlet bu mekânların denetiminde de tek sorumluluk sahibi merciidir.

Denetim yetersizliği eksik polis elemanı ve işlemeyen bir sistemin varlığından kaynaklanmaktadır.

Devlet yetkililerinin gece kulüpleri patronları ile olan yakın ilişkileri denetim sürecini sekteye uğratmaktadır.

- Soru: Devlet, gece kulüplerinin denetlenmesi için yeteri kadar sorumluluk almakta mıdır?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile devletin gece kulüplerinin denetlenmesi konusunda yeterince sorumluluk almadığına karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %0, Hayır – %91,7, Çekimser – %8,3.

Gece Kulüplerinin Kapatılması

- Ana Argümanlar:

Gerekli yasal düzenlemeler ve denetimler arttırılması hâlinde gece kulüpleri çalışmaya devam edebilir.

Gece kulüpleri şartlar ne olursa olsun kapatılmalıdır.

Gece kulüplerinin kapatılması yasa dışı diğer yollara başvurulmasına ve az olan denetimin de hiç olmamasına yol açabilir.

Bu mekânlar insan ticaretine ön ayak olduklarından ötürü kapatılmalıdır.

- Soru: Gerekli düzenlemeler yapılmadığı ve denetimler arttırılmadığı durumda gece kulüpleri kapatılmalı mıdır?
- Karar: Katılımcılar oy çokluğu ile gerekli düzenlemeler yapılmadığı ve denetimler arttırılmadığı durumda gece kulüplerinin kapatılması gerektiğine karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %83,3, Hayır – %0, Çekimser – %16,7.

Toplumsal Cinsiyet I

Kuzey Kıbrıs'ta Toplumsal Cinsiyet Algısı

- Ana Argümanlar:

Ülkemizdeki cinsiyet algısı örf ve âdetlerimiz, ataerkil toplum yapımız gibi sebeplerden dolayı etkilenmiştir.

Ülkemizdeki cinsiyet ayrımı özel hayatımızda öğretilerek başlayıp, ardından da kamusal alana yansımaktadır.

Günümüzde cinsiyet algısı eskiye göre değişiklik göstererek daha iyiye gitmiştir.

Toplumumuzda cinsiyet algısı ve ayrımı hâlen daha devam etmektedir.

- Soru 1: Toplumumuzda cinsiyet eşitsizliği var mıdır?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile toplumumuzda cinsiyet eşitsizliği olduğuna karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %84,6, Hayır – %0, Çekimser – %15,4.

Toplumsal Cinsiyet ve Sivil Toplum

- Ana Argümanlar:

Sivil toplum örgütlerinin çabası görülmekte olsa da karşılığını yeterli seviyede almadıkları söylenebilir.

Siyasi partilerin kadın temsili ve cinsiyet eşitsizliğine olan farkındalıkları oldukça düşük bir seviyededir.

Sivil toplum alanında cinsiyet eşitsizliğine karşı yapılan mücadele sayı bakımından yetersiz ve güçsüz kalmaktadır.

Sosyal hayatta cinsiyet eşitliğini arttırmak sivil toplum örgütlerine ve siyasi partilere düşmektedir.

- Soru 1: Sivil toplum örgütleri toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamak için yeterli çabayı gösteriyor mu?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile sivil toplum örgütlerinin toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamak için yeterli çabayı gösterdiğine karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %92,3, Hayır – %0, Çekimser – %7,7.

- Soru 2: Siyasi partiler toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamak için yeterli çabayı gösteriyor mu?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile siyasi partilerin toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamak için yeterli çabayı göstermediğine karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %0, Hayır – %84,6, Çekimser – %15,4.
- Soru 3: Toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması için var olan yasalarımız rağmen yeterince uygulanmakta mıdır?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması için var olan yasalarımızın yeterince uygulanmadığına karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %0, Hayır – %84,6, Çekimser – %15,4.

Eş Cinsel Bireylere Karşı Tutum

- Ana Argümanlar:

LGBTİQ+ bireyler toplumumuzda dışlanmaktadır.

Toplumumuzda geçmişe nazaran eş cinsellik daha fazla kabul görür durumdadır.

Ayrımcılığa fazlasıyla uğramaktadırlar ancak bu bir şiddete dönüşmemektedir.

Toplumumuz bu konuda yeteri kadar bilgiye sahip değildir.

Azınlık da olsa toplumumuzda LGBTİQ+ bireylerin destekçisi olan bir kesim vardır.

- Soru 1: LGBTİQ+ bireylere karşı tutumda kuşak farklılığı var mıdır?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile LGBTİQ+ bireylere karşı tutumda kuşak farklılığı olduğuna karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %100, Hayır – %0, Çekimser – %0.
- Soru 2: Kuzey Kıbrıs'ta eş cinsel evlilik yasallaşmalı mıdır?
- Karar: Katılımcılar oy çokluğu ile LGBTİQ+ Kuzey Kıbrıs'ta eş cinsel evliliğin yasallaşması gerektiğine karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %84,6, Hayır – %7,7, Çekimser – %7,7.

Trans Bireylere Karşı Tutum

- Ana Argümanlar:

Bilinçsizlikten kaynaklanan bir ayrımcılık söz konusudur ve bu bazı durumlarda şiddete yol açmaktadır.

Devlet politikaları trans bireylerin toplumdan dışlanmasına yol açmaktadır.

Toplum tarafından uygulanan baskı ve dışlanma hâli bu bireyleri yasa dışı işlerde çalışmaya itmektedir.

Trans bireylerle ilgili toplumda öğrenme isteksizliği ve bundan kaynaklanan bilinmeyen korkusu bulunmaktadır.

- Soru: Toplumumuzda trans bireyler ayrımcılığa maruz kalıyor mu?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile toplumumuzda trans bireylerin ayrımcılığa maruz kaldığına karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %91,7, Hayır – %0, Çekimser – %8,3.

Kadına Yönelik Şiddet

- Ana Argümanlar:

Toplumumuzda görünmez olsa da şiddet vardır.

Şiddetin türleri değişiklik gösterse de toplumumuzda kadınlar şiddete maruz kalmaktadırlar.

Kadına yönelik şiddet sadece fiziksel değildir. En çok karşılaştığımız şiddet türü psikolojiktir.

Kadına yönelik şiddetin önlenmesi adına görünür kılınmalıdır.

Devlet kadına yönelik şiddeti önlemede görev ve sorumluluklarını yerine getirmemektedir.

Sivil toplum örgütleri şiddete uğrayan bireylere desteğini arttırmalı ve onların sesi olmalıdır.

Toplumumuz şiddete karşı eğitilmeli ve farkındalık sahibi olmalıdır.

- Anket: Kuzey Kıbrıs'ta kadına yönelik şiddetin sırasıyla en fazla görüldüğü şiddet türü nedir, hangisi daha yaygındır? (Birden fazla seçeneğe cevap verilmiştir, oranlar toplam tercih sayısına göre belirlenmiştir.)
- Karar: Toplumumuzda kadına yönelik en yaygın şiddet türünün psikolojik şiddet olduğuna karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Psikolojik – %50, Cinsel – %27,3, Ekonomik – %18,1, Fiziksel – %4,5.

- Soru 1: Devlet kadına yönelik şiddeti önlemede başarılı bir rol oynamakta mıdır?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile toplumumuzda devletin kadına yönelik şiddeti önlemede başarılı bir rol oynamadığına karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %0, Hayır – %100, Çekimser – %0.
- Soru 2: Kuzey Kıbrıs'taki sığınma evleri nicelik ve nitelik bakımından yeterli midir?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile Kuzey Kıbrıs'taki sığınma evlerinin nicelik ve nitelik bakımından yeterli olmadığına karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %0, Hayır – %100, Çekimser – %0.
- Soru 3: Kuzey Kıbrıs'taki sığınma evlerinin hayata geçirilmesinde esas sorumluluk kimdedir?
- Karar: Katılımcılar oy çokluğu ile Kuzey Kıbrıs'taki sığınma evlerinin hayata geçirilmesinde esas sorumluluğun devlette olduğuna karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Devlet – %81,8, Yerel Yönetimler – %9,1, Sivil Toplum Örgütleri – %9,1.

İnsan Hakları ve Yargı

Gençlerin İnsan Hakları Konusundaki Farkındalık Düzeyi

- Ana Argümanlar:

Kuzey Kıbrıs'taki gençlerin insan hakları uygulamaları konusundaki farkındalığı kişiden kişiye değişkenlik göstermektedir ve bu daha çok kişilerin şahsi ilgisiyle alakalıdır.

Gençlerin çoğunluğunun yeterli bilgiye sahip olmamakla birlikte açık görüşlü ve öğrenmeye açık olduğunu söylenebilmektedir.

Tüm kesim gençler insan hakları konusunda bilgili değildirler. Bu durum alınan eğitime ve sosyoekonomik geçmişe göre de değişiklik gösterebilir.

- Soru: Gençlerin insan hakları konusundaki farkındalık düzeyi yüksek midir?
- Karar: Katılımcıların önemli bir kısmının çekimser kaldığı bu konuda oy kullananlar değerlendirmeye alındığında oy çokluğu ile gençlerin insan hakları konusunda farkındalık düzeyinin yüksek olmadığına karar verilmiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %10, Hayır – %30, Çekimser – %60.

İfade Özgürlüğü ve Nefret Söylemi

- Ana Argümanlar:

Birinin görüşü “nefret söylemi” olarak görüldüğünden kişinin ifade özgürlüğü de kısıtlanabilir.

Duyularımızı ve düşüncelerimizi başkalarını kırmadan veya kayırmadan belirttiğimiz durumlar ve söylemlerimiz ifade özgürlüğüne girmektedir.

Nefret söyleminin farklı şekilleri ve seviyeleri de olduğundan durumlara göre değişkenlik göstermektedir.

İfade özgürlüğü kültürel bir algıdır. Bu nedenden ötürü nefret söylemine belli bir sınır belirlemek hassas bir konudur.

İnsanlar her düşüncelerini özgürce ifade edebilmelidir. Nefret söylemleri de bunun içine girmeli, teşvik edilmemeli ama aynı zamanda da cezalandırılmamalıdır.

- Bu konuda bir soru sorulmamış, karar üretilmemiş ve oylama yapılmamıştır.

Siyasi Figürlere Eleştiri ve Hakaret

- Ana Argümanlar:

İfade özgürlüğünü anlayabilmek için hakaret edilmesi ve edilebilmesi arasındaki farkı unutmamalı, ilkini savunmamakla birlikte ikinciyi de kısıtlamamak gereklidir.

Siyasi figürlerin de halk tarafından seçildiğini göz önünde bulundurulduğunda, bu figürlere gelen hakaretler de bir nevi toplumdaki bireylerin görüşlerine bir saldırı olarak görülebilir.

Bu tarz hakaretlerin ifade özgürlüğü içine girmemesi yanlış suçlamalara ve çıkar için tutuklamalara sebebiyet verebilir.

Hakaretin bir tür şiddet eylemi olarak düşünüldüğünde, bunun cezasız kalmasının nereye ulaşabileceğini konusunda dikkatli olunmalıdır.

- Soru 1: Siyasi figürlere eleştiri ifade özgürlüğü kapsamına girmekte midir?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile siyasi figürlere eleştirinin ifade özgürlüğü kapsamına girmekte olduğuna karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %90, Hayır – %0, Çekimser – %10.
- Soru 2: Siyasi figürlere hakaret ifade özgürlüğü kapsamına girmekte midir?

- Karar: Katılımcıların önemli bir kısmının çekimser kaldığı bu konuda oy kullananlar değerlendirmeye alındığında oy birliği ile siyasi figürlere hakaretin ifade özgürlüğü kapsamına girmediğine karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %0, Hayır – %60, Çekimser – %40.

Din ve Vicdan Özgürlüğü

- Ana Argümanlar:

Ülkemizde herkes hangi dine inanıp, inanamayacağı konusunda özgür iradeye sahiptir.

Toplum tarafından bazı durumlarda inançlı kişiler eleştirilmektedir.

Herhangi bir dine mensup kişiler devlet tarafından da ayrımcılığa uğramaktadır.

Kuzey Kıbrıs'ta din seçimi eğitim müfredatı aracılığı ile şekillendirilmektedir.

Toplumda tek bir dinin dominant olduğunu söylenebilmektedir.

- Soru 1: Kuzey Kıbrıs'ta din ve vicdan özgürlüğü var mıdır?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile Kuzey Kıbrıs'ta din ve vicdan özgürlüğü olmadığına karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %0, Hayır – %70, Çekimser – %30.
- Soru 2: Kuzey Kıbrıs'ta ibadet özgürlüğü var mıdır?
- Karar: Katılımcılar bu konuda bir oy çokluğuna varamamışlardır.
- Oy Dağılımı: Evet – %30, Hayır – %30, Çekimser – %40.

Kuzey Kıbrıs Mahkemeleri

- Ana Argümanlar:

Mahkemeler her ne kadar baskı altında olsalar da iradelerine göre karar üretmektedirler.

İstikrarlı karar almama süreci toplumda mahkemelere karşı bir güvensizlik hâli yaratmaktadır.

Mahkemelerin işleyiş düzeninde ve yargıç seçim ve sınav sisteminde köklü değişiklikler yapılmalıdır.

Mahkemelerimiz bağımsız ve tarafsız bir yargı süreci yürütememektedir.

İç ve dış siyasi baskılar ve müdahaleler yargı üzerine gölge düşürmektedir.

- Soru: Kuzey Kıbrıs mahkemeleri bağımsız ve adil bir yargı süreci yürütebilmekte midir?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile Kuzey Kıbrıs mahkemelerinin bağımsız ve adil bir yargı süreci yürütemediklerine karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %0, Hayır – %70, Çekimser – %30.

Kanun Önünde Eşitlik İlkesi

- Ana Argümanlar:

Ülkemizde belirli bireylerin mevkilerinden ve çevresinden dolayı daha hafif cezalar alması gibi çeşitli adaletsizliklerle karşılaşmaktadır.

Torpil ve adam kayırma yüzünden çoğu zaman kanun tüm vatandaşlara eşit olarak uygulanmamaktadır.

Yürütme erki sıra gerek kendine gerekse toplumun küçük bir kesimine geldiğinde kuralları düzgün ve eşit uygulamamaktadır.

- Soru: Kuzey Kıbrıs'ta kanun önünde eşitlik ilkesi uygulanmakta mıdır?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile Kuzey Kıbrıs'ta kanun önünde eşitlik ilkesinin uygulanmadığına karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %0, Hayır – %100, Çekimser – %0.

Basın

Basın-Toplum İlişkisi

- Ana Argümanlar:

Basının toplumsal tutum ve değer yargılarımız üzerindeki etkisi çok büyüktür.

Toplum olarak basının tutumu kararlarımızı etkilemektedir.

Bazı haberler halkı galeyana getirebilir veya karalama kampanyası yürütecek etkiye sahiptir.

Görüşler takip edilen medya organına göre de değişiklik gösterebilir.

Bilinçsiz ve yanlış yapılan haberler toplumda kutuplaştırmaya yol açmaktadır.

Genelde bilinci ve sorgulayan kitle olmak yerine toplumumuz tamamen inanmayı ve etkilenmeyi seçmektedir.

- Soru: Kuzey Kıbrıs'ta basın ve toplum karşılıklı olarak etkileşim içerisinde midir?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile Kuzey Kıbrıs'ta basın ve toplumun karşılıklı olarak etkileşim içerisinde olduğuna karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %100, Hayır – %0, Çekimser – %0.

Basın Özgürlüğü

- Ana Argümanlar:

Basın özgürlüğü iyi bir seviyede değildir, insanlar devletin ideolojisine ve politikalarına ters görüş beyan ettikleri için işlerini kaybedebilmektedir.

Kuzey Kıbrıs'ta basın özgür değildir. Hem siyasi partilerle ilişkilendirilen basın, hem özel basın birtakım kısıtlamalara maruz kalsalar da özel basın daha özgür bir durumdadır.

Afrika gazetesi olayında da görüldüğü gibi basın mensupları düşüncelerini ve görüşlerini özgürce ifade ettiklerinde zan altında kalabilmektedirler.

Basın özgürlüğü konusunda bir konuyu destekleyip, desteklemememiz bu tutumumuzu değiştirmektedir.

Kuzey Kıbrıs'ta yanlış haberciliğin herhangi bir cezaya tabi olmaması Kuzey Kıbrıs'ta özgür basının varlığına işaret edebilir.

- Soru 1: Kuzey Kıbrıs'ta basın özgür müdür?
- Karar: Katılımcılar bu konuda bir oy çokluğuna varamadılar.
- Oy Dağılımı: Evet – %20, Hayır – %20, Çekimser – %60.
- Soru 2: Kuzey Kıbrıs'ta basın özgürlüğü konusunda algıda seçicilik var mıdır?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile Kuzey Kıbrıs'ta basın özgürlüğü konusunda algıda seçicilik olduğuna karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %100, Hayır – %0, Çekimser – %0.

Basın Tarafsızlığı

- Ana Argümanlar:

Basın organları kendi dünya ve siyasi görüşlerine göre haber yapmaktadırlar.

Aynı olaylarda basın organlarının farklı tutum sergilemeleri tarafsız olmadıklarını göstermektedir.

Kuzey Kıbrıs'ta basın bir propaganda aracı olarak kullanılmaktadır.

BRTK ve TAK gibi kamuya ait basın organları gelen hükûmetlerin isteklerine göre yayın yapmaktadırlar.

Basın organlarının siyasi partiler ile ilişkilendirilmeleri tarafsız olmalarının bir göstergesidir.

- Soru 1: Kuzey Kıbrıs'ta basın tarafsız mıdır?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile Kuzey Kıbrıs'ta basın tarafsız olmadığına karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %0, Hayır – %90, Çekimser – %10.

- Soru 2: Kuzey Kıbrıs'ta yerel basın propaganda aracı olarak kullanılmakta mıdır?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile Kuzey Kıbrıs'ta yerel basının propaganda aracı olarak kullanıldığına karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %90, Hayır – %0, Çekimser – %10.

Toplum B Komitesi

Sivil Toplum ve Sendikalaşma

Sivil Toplumun Etkinliği ve Gücü

- Ana Argümanlar:

Genellikle sivil toplum, örgütlenme aşamasında büyük bir sorun yaşamamaktadır ancak örgütlü eylem aşamasına geçmek söz konusu olduğunda çoğunlukla geç kalınmakta ve başlatılan eylemlerin devamlılığı olmamaktadır.

Ülkemizde sivil toplum kuruluşları yeni oluşumlar ve derneklerle artmaktadır. Bu kuruluşlar oldukça aktif olmalarına karşın etkinlik ve başarı noktasında hedeflerine tam olarak ulaşamamaktadır.

Bazı derneklerin partizanlık yapmasından ve ideolojiye çok bağlı olduklarından dolayı gençler bu derneklerden uzaklaşmaktadır.

Sivil toplum ve devlet kurumlarının arasında sağlıklı bir ilişki yoktur.

Sivil toplum kuruluşlarının büyük bir kısmı iktidarda bulunan siyasi partiler tarafından farklı görüşlerde oldukları gerekçesiyle dışlanmakta veya makul ilgiyi görmemektedir.

- Soru: Kuzey Kıbrıs'ta sivil toplum yeterli etki ve güce sahip midir?
- Karar: Katılımcıların önemli bir kısmının çekimser kaldığı bu konuda oy kullananlar değerlendirmeye alındığında oy birliği ile Kuzey Kıbrıs'ta sivil toplum yeterli etki ve güce sahip olmadığına karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %0, Hayır – %53,8, Çekimser – %46,2.

Sivil Toplum Aktivizmi ve Gençler

- Ana Argümanlar:

Sivil toplum kuruluşlarının içinde bulunan statükodan dolayı gençler bu kuruluşlarda çok yükselmiyor ve sözleri dinlenmiyor.

Sivil toplumun fazla çaba ve enerji istemesi de gençlerin katılımı için bir engel oluyor.

Toplum baskısından dolayı gençler bazı derneklere üye olmak istemiyor. Bu sorunun uzun vadede eğitim ile çözülmesi gerekir.

Örgütlerin çoğu zaman kişisel çıkarlara olması ve örgütlerin içindeki siyasi kavgalar da gençlerin aktifliğini azaltıyor.

Etiketlenme de gençlerin sivil topluma katılımına bir engel oluyor.

Aileler toplum içinde dışlanmaması için gençlerin örgütlere katılmasını engellemekte ve vazgeçtirmektedir.

- Soru: Gençler aktivizm yaparken devlet ve aileleri tarafından baskı altında olduğunu hissediyorlar mı?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile gençlerin aktivizm yaparken devlet ve aileleri tarafından baskı altında olduğunu hissettiklerine karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %100, Hayır – %0, Çekimser – %0.

Özel Sektörde Sendikalaşma

- Ana Argümanlar:

Özel sektörde sendikalaşma gereklidir, çünkü özel sektörde çalışanlar iş kaybetme korkusuyla baskı altındadırlar.

Asgari ücretle yapılan zamlar oran olarak yeterli değil.

- Soru: Özel sektörde sendikalaşma gerekli midir?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile özel sektörde sendikalaşmanın gerekli olduğuna karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %100, Hayır – %0, Çekimser – %0.

Fırsat Eşitliği

Gençler Arasında Fırsat Eşitliği

- Ana Argümanlar:

Gençler arasında eğitim alanında önemli derecede fırsat eşitsizliği vardır. Özellikle şehir ve köylerde olan okullar arasında büyük farklar bulunmaktadır.

Etnik kökenler arasında da fırsat eşitsizliği vardır. Vatandaş olmayanlar, Kuzey Kıbrıs'ta okuyanlar iş bulamıyor ve dışlanıyor.

Eğitim alanında var olan sınıfsal ve köken ayrımı büyük bir fırsat eşitsizliğine neden oluyor ve bu eşitsizlik var olan sınıf ayrımının derinleşmesine sebep oluyor.

Cinsiyet eşitsizliğinden kaynaklı fırsat eşitsizliği de oluyor.

- Soru: Gençler arasında fırsat eşitliği var mıdır?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile gençler arasında fırsat eşitliği olmadığına karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %0, Hayır – %100, Çekimser – %0.

Gençlerin Bireysel ve Ekonomik Özgürlüğü

- Ana Argümanlar:

İşverenler gençlerin yaşı ve öğrenci durumuna göre iş veriyor, genelde sadece yarı zamanlı çalıştırıp düşük maaş veriyor.

Ülkemizde eğitim oranı yüksek olmasına rağmen yüksek eğitimli insanların bulabildiği işler yeterli seviyede değildir.

Genel ve kamusal iş alanlarında kısıtlı olarak var olan görevlerde usulsüzlük sebebiyle eğitimli ve genç bireylere yer verilmiyor veya şans tanınmıyor.

Ekonomik olarak özgürleşme konusunda gençlere karşı aile baskısı vardır.

Toplumsal algı olarak belli işler küçük görülüyor ve aileler, kendi çocuklarının bu işleri yapmamasını istiyor.

Bu yüzden gençler hazır olmadan, bir anda kendini iş dünyasında ve ekonomik olarak özgür buluyor.

- Soru: Toplumsal algı gençlerin bireysel ve ekonomik özgürlükleri önünde bir engel yaratıyor mu?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile toplumsal algının gençlerin bireysel ve ekonomik özgürlükleri önünde bir engel yarattığına karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %100, Hayır – %0, Çekimser – %0.

Gençlerin Kariyer Planlaması

- Ana Argümanlar:

Kariyer seçimi ve planlaması konusunda yapılanlar (mesela ortaokuldaki anketler, sosyal veya fen arasında olan zorunlu seçimler) yeterli değildir.

Etnik kökenden dolayı olan sınırlamalar ve imkânlar gençlere vakitli bilgilendirilmiyor.

Zeki, çalışkan öğrenciler tıp ve fen gibi bölümlere yönlendiriliyor ve bu yanlış yönlendirmeler, sosyal, sözel bölümlerin zayıf kalmasına neden oluyor.

Özel sektörde imkânların ve hakların belli ve kesin olmaması insanları devlet kurumlarına yönlendiriyor ve fırsat eşitsizliği yaratıyor.

- Bu konuda bir soru sorulmamış, karar üretilmemiş ve oylama yapılmamıştır.

Devletin Gençler Arasında Fırsat Eşitliğini Sağlamadaki Rolü

- Ana Argümanlar:

Devlet, eğitim ve deneyim seviyesine göre değil de destekledikleri parti ve ideolojilerine göre çalışan alıyor.

Gençler arasında fırsat eşitliği sağlanması için eğitimde fırsat eşitliği sağlanması gereklidir.

Gençler için ve gençlerin alanlarına göre fırsatların yaratılması gereklidir.

Devlet mekanizmasının fırsat eşitliğinin sağlanması hususunda liyakate ve ehliyete dayanan bir yaklaşımla hareket etmesi gerekir ve vatandaşlarına adil bir şekilde sağlayacağı imkânlar ve hizmetler sayesinde fırsat eşitsizliğini engelleyebilir.

- Bu konuda bir soru sorulmamış, karar üretilmemiş ve oylama yapılmamıştır.

Kent ve Kırsal Arasındaki Fırsat Eşitsizliği

- Ana Argümanlar:

Ulaşım ve altyapı alanlarında şehir ve kırsal yerleşim bölgelerinde büyük bir fırsat eşitsizliği mevcuttur ve bu eşitsizlik var olan sınıf ayrımının derinleşmesine neden olmaktadır.

Toplu taşıma kısıtlı olduğu için kırsal bölgelerde yaşayanlar ulaşım konusunda sıkıntılar çekmektedir.

Çözüm olarak devletin özel ulaşım şirketleri için denetim mekanizması kurması gerekmektedir.

Acil sağlık sorunları ekipman eksikliğinden dolayı köylerde hemen çözülememektedir.

Elektrik kesintileri, internet altyapı eksiklikleri köylerde daha yüksektir.

Sosyalleşme konusunda köylerde daha az fırsatlar vardır. Sosyalleşme, ulaşım zorluklarından dolayı daha da zorlaşmaktadır.

Devletin, kırsal bölgelerde gençlerin çalışabilmesi için kütüphaneler ve kaynaklar yaratması gerekmektedir.

- Soru 1: Kent ve kırsal bölgelerde yaşayan yurttaşlar arasında fırsat eşitsizliği var mıdır?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile kent ve kırsal bölgelerde yaşayan yurttaşlar arasında fırsat eşitsizliği olduğuna karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %100, Hayır – %0, Çekimser – %0.

- Soru 2: Devlet, kent ve kırsal bölgelerde yaşayan yurttaşlar arasında var olan fırsat eşitsizliğini çözüme kavuşturmak için yeterince rol oynuyor mu?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile devletin kent ve kırsal bölgelerde yaşayan yurttaşlar arasındaki fırsat eşitsizliğini çözmek adına yeterince rol üstlenmediğine karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %0, Hayır – %100, Çekimser – %0.

İnsan Kayırma ve Torpil

- Ana Argümanlar:

Yeni vatandaşlıkların verilmesinde büyük bir eşitsizlik ve ayırım vardır.

Bu konuda devletin denetimi yeterli değildir. Suç işlemiş birçok kişi hukuksuz bir şekilde vatandaş olurken, belgeleri olan birçok kişi vatandaş olamamaktadır.

İnsan ilişkilerinden dolayı olan bir kültürel kayırma vardır.

Sisteme güvensizlikten dolayı toplumumuzda karşılıklı torpil bekleyişi gelişmiştir.

- Soru: Kuzey Kıbrıs'ta kamu ve özel sektörde liyakate dayalı bir sistem var mıdır?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile Kuzey Kıbrıs'ta kamu ve özel sektörde liyakate dayalı bir sistem olmadığına karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %0, Hayır – %100, Çekimser – %0.

Yabancı Düşmanlığı

Yabancılara Karşı Ayrımcılık

- Ana Argümanlar:

Toplumumuzda çeşitli kökenlerden gelen yabancı bireylere ve toplum kesimlerine karşı yaşam sürdürme ve eğitim konularında ayrımcılık ve kültürel ön yargılar vardır.

- Yabancı düşmanlığın ve ayrımcılığın nedenleri:

İç grup ve dış grup yaratma isteği: Kendine benzer insanlara çekim hissetme ve farklılığın ve bilinmez korkusu olabilir.

Kendi ve kendi kimliğine karşı tehdit yaratma korkusu olabilir.

Yabancılar otomatik olarak tehdit olarak algılanmaktadır. Asıl sorun, devletin denetimsiz bir şekilde göç almasıdır.

Devletin kontrollü göç alma politikaları olmadığı için suç oranı yüksek olabilir.

Polis, ön yargılardan dolayı siyahi insanları uyuşturucu ve suç hakkında daha fazla araştırıyor olabilir.

- Soru 1: Toplumumuzda yurt dışından gelen bireylere karşı bir ayrımcılık var mıdır?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile toplumumuzda yurt dışından gelen bireylere karşı ayrımcılık yapıldığına karar vermiştir.

- Oy Dağılımı: Evet – % 100, Hayır – %0, Çekimser – %0.
- Soru 2: Bu ayrımcılığın sebepleri nelerdir?
- Karar: Katılımcılar oy çokluğu ile yurt dışından gelen bireylere karşı olan ayrımcılığın sebebini kültürel farklılık ve demografik yapıyı bozma korkusu olarak göstermiştir.
- Oy Dağılımı: Kültürel Farklılık ve Demografik Yapıyı Bozma Korkusu – %66,7, İş İmkânlarının Çalınması – %33,3.

Yabancı Öğrencilere Yapılan Ayrımcılık

- Ana Argümanlar:

Yurt dışından gelen özellikle siyahi öğrenciler maruz kaldıkları ayrımcılık ve olumsuz etiketleme yüzünden suça teşvik edilmektedirler.

Buna karşın toplumsal olarak onların zorla saptırıldığı anlanmayıp, kendi istekleriyle suç işliyor gibi düşünüldüğü için onlara karşı korku ve nefret gelişmektedir.

Öğrencilerden daha yüksek ev kirası alınıyor ve bu eşitsizlik yaratmaktadır.

Devlet ve üniversiteler öğrencilerin sorumluluğunu almıyor ve sorumluluğun kimde olduğu belli olmamaktadır.

- Bu konuda bir soru sorulmamış, karar üretilmemiş ve oylama yapılmamıştır.

Çok Kültürlülüğe Karşı Tutum

- Ana Argümanlar:

Ülkemizde ekonomik kriz ve ekonominin genel kötüleşmesiyle gelen stres ve siyasal kutuplaşmadan dolayı çok kültürlülüğe karşı tolerans son yıllarda azalmaya başlamıştır.

Medyanın toplumsal algıyı yaratmakta ve etkilemekte büyük bir rolü vardır.

Popülist partilerin ekonomik sorunları nasıl yansıttığı da toplumsal algıyı etkiliyor.

Mesela, farklı din ve farklı kültürlerin eğitimi yoktur. Din kültürü ve ahlak derslerinde sadece tek bir uhrevi dinin işlenmesi yanlışır ve bu ülkemizde yaşayan yabancılar açısından kapsayıcı veya temsil edici değildir.

Verilen coğrafya eğitiminde kültürel ve sosyal coğrafya eğitimi çok kısıtlıdır.

Kıbrıs tarihinin objektif, çok kültürlü, çok bakış açılı bir şekilde eğitimi yoktur.

- Soru: Toplumumuzda çok kültürlülüğe karşı bir tolerans var mıdır?
- Karar: Katılımcılar oy çokluğu ile toplumumuzda çok kültürlülüğe karşı bir tolerans olduğuna karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %53,8, Hayır – %46,2, Çekimser – %0.

Mülteci Hakları

- Ana Argümanlar:

Mülteci Hakları Derneği vardır ama finansmanı devlet tarafından karşılanmamaktadır.

Mülteci haklarıyla devlet hiç ilgilenmemektedir ve sadece bir dernek bu konuda çalışmalar göstermektedir.

Mültecilerle ilgili devlette yeterli veri yoktur.

- Bu konuda bir soru sorulmamış, karar üretilmemiş ve oylama yapılmamıştır.

Farkındalık

Engelli Bireylere Karşı Farkındalık

- Ana Argümanlar:

- Farkındalık:

Engelli bireylere yönelik toplumsal bilinç de yeterli düzeyde değildir. Bu yüzden engelli bireylerin kaliteli yaşam olanaklarına ulaşamamasının başlıca nedenlerinden birini de toplum olarak gereken bilinç ve anlayış seviyesine sahip olmamamızdır.

- Altyapı:

Toplumumuzda, engelli bireylerin asgari yaşam kalitesinde bir hayat sürmeleri, var olan yetersiz altyapı sebebiyle mümkün değildir.

Devlet, eğitim, ulaşım, iletişim ve sağlık gibi temel hizmetleri geliştirmeli ve bu düzenlemeler için yatırımlar yapmalı ve kaynak ayırmalıdır.

- Eğitim:

Engelli bireylere yönelik bilincimizi ve anlayışımızı geliştirmek ve gelecekteki nesillere de aktarabilmek amacıyla uzun vadeli bir toplumsal eğitim planının uygulanmasını gerekiyor. İşaret dili eğitimi herkese verilmelidir.

Engelli olmayan bireylerin engelli bireylere karşı nasıl davranılması gerektiği hakkında eğitim alması gerekir.

- Soru 1: Toplumumuzda engelli bireylere karşı farkındalık yeterli düzeyde midir?
- Karar: Katılımcılar oy çokluğu ile engelli bireylere karşı farkındalığın yeterli düzeyde olmadığına karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %38,5, Hayır – %61,5, Çekimser – %0.
- Soru 2: Toplumumuzda engelli bireylere karşı sorumluluk yeterli düzeyde midir?
- Karar: Katılımcılar oy çokluğu ile engelli bireylere karşı sorumluluğun yeterli düzeyde olmadığına karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %30,8, Hayır – %69,2, Çekimser – %0.

Psikolojik Sorunlara Karşı Farkındalık

- Ana Argümanlar:

Psikolojik destek görmek istediğini belirten kimseler toplum ve yakın çevreleri tarafından tepki görüyor.

Psikolojik rahatsızlıkların toplum tarafından diğer bedensel hastalıklar gibi algılanması ve bu algının eğitim yoluyla geliştirilmesi gerekiyor.

Okullarda, üniversitelerde ve iş yerlerinde, psikolojik sorunlar için danışılacak biri olması gerekiyor.

İntihar etmeye çalışmanın suç olmaktan çıkarılması ve onun yerine terapi yapılması gerekir.

Bunun suç olması insan haklarına aykırıdır.

- Çözüm Önerileri:

Sosyal devlet geliştirilmeli ve psikolojik sorunlar ve farkındalık eğitimi için bütçe ayrılmalıdır.

Küçük yaşlardan başlayan bilinçlendirme ve akıl sağlığının genel sağlığa girdiğini öğrenme eğitimleri olmalıdır.

Psikolojik şiddet için polis gibi müdahale birimlerinin geliştirilmesi gereklidir.

Psikolojik sorunların ve bu servislerin varlığının farkındalığının artırılması gerekiyor.

- Bu konuda bir soru sorulmamış, karar üretilmemiş ve oylama yapılmamıştır.

Eski Hükümlüler

- Ana Argümanlar:

Eski hükümlülere iş olanaklarını sağlanmıyor. Mahkumiyet süresini tamamlamış kimseler sosyal yaşama yeniden adapte olmakta çok zorlanıyor ve aynı şekilde eski hükümlü oldukları için iş olanaklarından faydalanamayıp maddi özgürlüklerini elde edemiyorlar.

Eski hükümlülerin hapisneden çıktıktan sonra topluma geri kazandırılmaları için psikolojik destekli bir adaptasyon süreci olması gerekiyor.

- Soru 1: Kuzey Kıbrıs'ta iş yerlerinde eski hükümlüler için özel kota uygulaması yapılmalı mıdır?
- Karar: Katılımcılar oy çokluğu ile iş yerlerinde eski hükümlüler için özel kota uygulaması yapılmasına karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %45,5, Hayır – %36,4, Çekimser – %18,2.
- Soru 2: Suçlulara yönelik verilen cezanın yanı sıra rehabilitasyon hizmeti de uygulanmalı mıdır?
- Karar: Katılımcılar oy çokluğu ile suçlulara yönelik verilen cezanın yanı sıra rehabilitasyon hizmeti de uygulanması gerektiğine karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %92,3, Hayır – %7,7, Çekimser – %0.

Siyasi Katılım

Siyasi Katılımda Eşitlik ve Adalet

- Ana Argümanlar:

Ülkemizdeki siyasette giderek artan bir gruplaşma var ve bu yüzden herhangi bir partiye üye olmayan kimseler siyasete katılım noktasında çekingen davranıyor.

Siyasi partiler oy potansiyellerini artırmak için vatandaşlıklar veriyor, ama uzun bir süredir Kuzey Kıbrıs'ta yaşayan birçok insan hakkı olmasına rağmen vatandaşlık alamıyor.

Rüşvet ve torpil, insanlara vatandaşlık ve iş verilerek, siyasi destek için kullanılıyor.

Umutsuzluk ve öğrenilmiş çaresizlik de aktif siyasi katılımı azaltıyor.

- Soru 1: Kuzey Kıbrıs'ta torpil ve rüşvet siyasete eşit ve adil katılımı kötü yönde etkilemekte midir?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile Kuzey Kıbrıs'ta torpil ve rüşvetin siyasete eşit ve adil katılımı kötü yönde etkilemekte olduğuna karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – % 100, Hayır – %0, Çekimser – %0.
- Soru 2: Kuzey Kıbrıs'ta siyasete eşit ve adil katılımı kötü yönde etkilemekte olan torpil ve rüşvetin esas nedeni nedir?
- Karar: Katılımcılar oy çokluğu ile Kuzey Kıbrıs'ta siyasete eşit ve adil katılımı kötü yönde etkilemekte olan torpil ve rüşvetin esas nedeninin siyasi sistem ve mekanizması olduğuna karar vermiştir.?
- Oy Dağılımı: Siyasi Sistem ve Mekanizması – %63,6, Bireyler – %36,4.

Gençler ve Siyasi Katılım

- Ana Argümanlar:

Gençler son yıllarda siyasi olarak daha aktif olmaya başladılar.

Gençler kendi kurdukları örgütlerde veya sosyal medya üzerinden kendi benimsedikleri aktivizm yöntemleriyle siyasi katılım göstermektedirler.

Sosyal medya aktivizmi ve popüler aktivizm bilinç artışı yaratıyor, fakat sürü psikolojisinden dolayı bazen anlamsız ve etkisiz kalıyor.

Gençlerin siyasete katılımında toplumsal bir etiketlenme gibi çekinceleri vardır, çünkü toplumumuzda partilere, örgütlere veya başka benzeri yapılara ait olan insanlar hemen etiketleniyor.

- Soru 1: Sosyal medya gençlerin siyasete katılımında etkili bir araç mıdır?
- Karar: Katılımcılar oy çokluğu ile sosyal medyanın gençlerin siyasete katılımında etkili bir araç olduğuna karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %81,8, Hayır – %18,2, Çekimser – %0.
- Soru 2: Gençler siyasi tercihlerini neye dayanarak belirlemektedirler?
- Karar: Katılımcılar oy çokluğu ile medyanın gençler siyasi tercihlerini belirlemede ana rol oynadığına karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Medya – %63,6, Kişisel Seçim – %18,2, Aile – %18,2.

Siyasi Katılımda Kadın ve Erkek Eşitliği

- Ana Argümanlar:

Kadınların siyasi katılımı olması gereken oranda değil ve daha düşük siyasi katılımı topluma da yansıyor.

Farklı kimlikleri temsil etme amaçlı farklı kişilerin siyasette yer alması önemlidir.

Toplumsal algılarda yerleşmiş kalıplar erkeklerde kadınlara göre daha fazla liderlik özellikleri olduğu fikrini yaratıyor ve siyasetin daha “maskülen” bir meslek olarak düşünülmesini sağlıyor.

Daha fazla kadınların sorumluluğu olarak görülen aile ve çocuk sahibi olmanın siyasi katılıma bir engel olarak görülmesi de kadınların siyasi katılımını zorlaştırıyor.

Kırsal bölgelerde kalan kadınların siyasete erişimi daha azdır.

Kadınlara kota daha fazla olması gerekir, çünkü kotalar, kadınların daha geriden başlamasından dolayı erkeklerle durumunu eşitlemek için bir araç olabilir.

- Soru 1: Sendikalar ve sivil toplumdaki kadın ve erkek temsil eşitliği, devlete kıyasla daha fazla mıdır?
- Karar: Katılımcılar oy çokluğu ile kadın ve erkek temsil eşitliğinin sendikalar ve sivil toplumda devlete kıyasla daha fazla olduğuna karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %90,1, Hayır – %9,1, Çekimser – %0.
- Soru 2: Kadınların siyasi katılımını artırmak için kota sistemi gerekli midir?
- Karar: Katılımcılar oy çokluğu ile kadınların siyasi katılımını artırmak için kota sistemine gerek olmadığına karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %45,5, Hayır – %54,5, Çekimser – %0.

Toplumsal Cinsiyet II

Flört Şiddeti

- Ana Argümanlar:

Medyada oynatılan film, diziler ve sosyal medya toplumsal algıları etkiliyor ve ilişkilerdeki kıskançlığı toplumsal seviyede romantikleştiriyor.

Psikolojik şiddet hakkında bilinç azdır, bu yüzden psikolojik şiddetin yapıldığı fark edilmiyor ve önemi fiziksel şiddetten daha düşük gibi algılanıyor.

İletişimi artırmak gerekiyor, çünkü iletişimsizlikten de psikolojik şiddet doğabilir.

Sosyal medya, feminist fikirleri ve şiddete karşı bilgileri aktarma konusunda çok etkili olabilir.

Televizyonlara kamu spotu olarak şiddete karşı bilgilendirme yapılabilir.

Erkekler de psikolojik şiddet görür ve erkeklere karşı olan sosyal norm ve baskılar da onların bu vakaları rapor etmesine engel olur.

- Soru: Günümüzde ilişkideki hem kadın hem de erkeğin flört şiddetinden aynı derecede etkilemekte midir?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile ilişkideki hem kadın hem de erkeğin flört şiddetinden aynı derecede etkilemekte olduğuna karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %100, Hayır – %0, Çekimser – %0.

Toplumsal Cinsiyet Roller

- Ana Argümanlar:

Toplumsal cinsiyet kalıpları yüzünden toplumda hâlâ belli beklentiler vardır ve genelleme yapmamıza yol açar.

Birçok durumda kadın da erkek de çalışmasına rağmen, ev işlerini ve çocuk bakıcılığını kadınlar daha fazla yapıyor.

Sosyal anlamda toplumsal cinsiyet rolleri olmamalıdır. Devletin de bunların yok olması için farklı adımlar atması gerekir.

Babalık izninin de verilmesi gerekir. Babalık izninin annelik izninden çok daha kısa olması, annenin çocuk yetiştirici olarak daha büyük bir görev almasını beklemektir.

- Soru 1: Babalık izni süresi uzatılmalı mıdır?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile babalık izni süresinin uzatılması gerektiğine karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – % 100, Hayır – %0, Çekimser – %0.
- Soru 2: Toplumsal cinsiyet rolleri var olmalı mıdır?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile toplumsal cinsiyet rollerinin var olmaması gerektiğine karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %0, Hayır – %81,8, Çekimser – %18,2.

LGBTİQ+ Bireyler ve Medya

- Ana Argümanlar:

Cinsel yönelimleri yüzünden şiddete uğrayan çok kişi vardır. Yaşadıkları baskı ve şiddetten dolayı intihara eğilimleri ve intihar olayları artıyor.

Medya, LGBTİQ+ bireylerin haklarını savunan derneklerinin görünürlüğünü yeterince sağlamıyor.

Kuzey Kıbrıs medyası homofobik olmasa da Kuzey Kıbrıs'ta Türkiye medyasının tüketimi yüksek olduğu için, Türkiye medyası Kuzey Kıbrıs toplumunu ve toplumsal algısını da etkiliyor.

- Soru: Devlet, medyaya kıyasla LGBTİQ+ bireylere karşı farkındalığı arttırmada daha etkin bir rol oynamalı mıdır?
- Karar: Katılımcılar oy birliği ile devletin medyaya kıyasla LGBTİQ+ bireylere karşı farkındalığı arttırmada daha etkin bir rol oynaması gerektiğine karar vermiştir.
- Oy Dağılımı: Evet – %100, Hayır – %0, Çekimser – %0.

Ekibimiz

Organizasyon Komitesi

Başkan: Mustafa Özbilgehan

Asbaşkan: Oğuz Ufuk Haksever

Başkan Vekilleri: Adil Bey, Buse Çelebi, Kemal Ruso, Ardiç Taşcıoğlu, İlayda Tüccaroğlu

Koordinatör: Sedat İzcan

İdari Üyeler: Yasemin Aygın, Fuat Çakıcı, Fatma Dalokay, Muhammet Fethullah Erol, Gülten İnan, Alaz Öncül, Vedia Özkader, Selin Özuslu

Üyeler: Hüseyin Akyıl, Mehmet Atakol, Mert Besim, Ali Furkan Çetiner, Kemal Elyeli, Asya Eminoğlu, Şenay Gökçebel, Mehmet Hatipoğlu, Turhan Hızlı, Ege Kaçmaz, Özgün Mehmetoğlu, Elifsu Orhon, Hüseyin Öksüzoğlu, Batıhan Saçar, İmge Saner, Hasan Alp Tuncay, Arda Tüccar, İzel Üngör

İçerik ve Moderasyon Ekipleri

Çevre Komitesi: Yasemin Aygın, Esin Sedelya Çakmak, Melisa Güneşer, Ege Kaçmaz

Eğitim Komitesi: Mehmet Atakol, Selin Özuslu, Büşra Senin, Kübra Tezcan

Ekonomi Komitesi: Senalp Canlıbel, Ali Furkan Çetiner, Asya Eminoğlu, Alaz Öncül

Kültür Komitesi: Melek Kaptanoğlu, Hüseyin Öksüzoğlu, Selin Örek, Hasan Alp Tuncay

Sağlık Komitesi: Hüseyin Akyıl, Fatma Dalokay, Kemal Elyeli, Dilem Ruhluel, Sürel Pembe Uluçay, İzel Üngör

Teknoloji Komitesi: Eylül Ceylan, Cantuğ Çavuşoğlu, Göksu Oduncuoğlu, Elifsu Orhon, Toykan Özdeğer, Batıhan Saçar

Toplum Komitesi: Zeynep Tuna Arkın, Gülten Dana, Oğuz Ufuk Haksever, Mehmet Hatipoğlu, Turhan Hızlı, Pınar Özdiren, Meril Taşeli, İlayda Tüccaroğlu

Teknik Komite

Başkan: Sedat İzcan

Asbaşkan: Doğa Özbilgehan

Organizasyon Komitesi Başkanı Birinci Asistanı: Bilgi Hakan Akmen

Organizasyon Komitesi Başkanı İkinci Asistanı: Erinç Taşcıoğlu

Bilişim Sorumlusu: İlkut Kutlar

Üyeler: Görkem Akilhoca, Mert Besim, Gökalp Canlıbel, Kamil Çayır, Ali Devecioğlu, Enver Görkey, İrem Oben, Erkut Paşa, Karl Turgut Maloney Yorgancı

KIBRIS TÜRK GENÇLİK KONGRESİ

Noyanlar Group
of Companies
since 1973

DAĞLI BRANDS
FOR LIFE

FurtherSoft Inc.
Brings The Future

the **magctouch**
group

